

JĘZYK POLSKI

WYMAGANIA EDUKACYJNE dla klasy II

Ogólne wymagania edukacyjne

Wymagania ogólne	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	<ul style="list-style-type: none"> rozumie teksty o nieskomplikowanej budowie dostrzega sensy zawarte w powierzchniowej warstwie tekstu z pomocą (np. nauczyciela) rozpoznaje funkcje tekstu i wskazuje środki językowe służące ich realizacji odbiega od stosowania kryteriów poprawności językowej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie teksty o niezbyt skomplikowanej budowie stara się dostrzegać sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu próbuje rozpoznać funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji zwraca uwagę na kryteria poprawności językowej 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół rozumie teksty o skomplikowanej budowie na ogół dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu na ogół rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji na ogół ma świadomość kryteriów poprawności językowej 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie teksty o skomplikowanej budowie dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji ma świadomość kryteriów poprawności językowej
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> nie zawsze poprawnie stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki w interpretacji tekstu próbuje wykorzystać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany próbuje poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki próbuje odczytać rozmaite sensy dzieła podejmuje próbę dokonania interpretacji porównawczej 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki w interpretacji tekstu stara się wykorzystywać wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany stara się poznać niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki stara się odczytać rozmaite sensy dzieła stara się dokonać interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> na ogół stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki w interpretacji tekstu na ogół wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany na ogół poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki na ogół odczytuje rozmaite sensy dzieła na ogół dokonuje interpretacji 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany poznaje niezbędne dla literatury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki odczytuje rozmaite sensy dzieła dokonuje interpretacji porów-

Wymagania ogólne	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:
		porównawczej	porównawczej	nawczej
III. Tworzenie wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> • buduje wypowiedzi o niezbyt wysokim stopniu złożoności • nie zawsze stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • próbuje zwiększać własną kompetencję językową 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się budować wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności • próbuje w wypowiedziach stosować podstawowe zasady logiki i retoryki • zwraca uwagę na własną kompetencję językową 	<ul style="list-style-type: none"> • na ogół buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności • na ogół stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • na ogół ma świadomość własnej kompetencji językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje wypowiedzi o wysokim stopniu złożoności • stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki • ma świadomość własnej kompetencji językowej

OCENĘ CELUJĄCĄ może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą, a ponadto w wypowiedziach ustnych i pisemnych odwołuje się do treści pozaprogramowych (wykazując się szczególną wiedzą, umiejętnościami, erudycją, oryginalnym i twórczym ujęciem tematu itp.). Ocena celująca przewidziana jest również dla laureatów olimpiad języka polskiego, konkursów przedmiotowych lub uczniów podejmujących własne, udane próby literackie.

Szczegółowe wymagania edukacyjne

Oznaczenia w tabeli:

ZP – zakres podstawowy; ZR – zakres rozszerzony; * – do decyzji nauczyciela; na niebiesko oznaczono wymagania dla zakresu rozszerzonego

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
1. Idee programowe romantyków (ZP)	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 10–17 (materiał literacki i infograficzny) 	romantyczny, romantyzm	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie słów <i>romantyzm</i>, <i>romantyczny</i> wymienić gatunki romantyczne podać daty wiążące się z powstaniem romantyzmu w Polsce wymienić ballady romantyczne poznane w gimnazjum podać treść <i>Balladyny</i> J. Słowackiego przedstawić treść <i>Dziadów</i>, części II, A. Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> podać cechy romantyzmu jako epoki podać okoliczności wiążące się z początkami romantyzmu w Polsce wskazać cechy gatunkowe ballad ocenić działania <i>Balladyny</i> wyjaśnić pochodzenie obrzędu <i>dziadów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzować główne założenia sztuki romantycznej wyjaśnić pojęcie syntezy sztuk w romantyzmie wyjaśnić pojęcie i znaczenie Wielkiej Emigracji omówić związek ballad z twórczością ludową wyjaśnić znaczenie obrzędu <i>dziadów</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie synkretyzmu rodzajowego i gatunkowego zdefiniować termin <i>Weltschmerz</i> dokonywać analizy i interpretacji obrazów romantycznych podać i omówić przesłanie ballad romantycznych poznanych w gimnazjum wskazać i omówić związki między <i>Balladyną</i> a poznanymi w gimnazjum balladami przedstawić i uzasadnić obecność wartości romantycznych w <i>Dziadach</i>, części II, A. Mickiewicza
2. J.W. Goethe, <i>Faust</i> – charakterystyka tytułowego	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 18–29 J.W. Goethe, <i>Faust</i> 	faustowski, motywy faustyczne,	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić treść utworu w wymaganym zakresie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić okoliczności powstania dzieła przedstawić relacje 	<ul style="list-style-type: none"> określić relacje między Stwórcą a Mefi-stofeilesem 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić obraz zaświatów i wizerunek Stwórcy w kon-

¹ Spełnienie wymagań na wyższą ocenę oznacza spełnienie wymagań również na oceny niższe.

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
bohatera dramatu; <i>Faust</i> – dzieło życia Goethego; Wizja zaświatów w kontekście dzieła J.W. Goethego; Dylematy Fausta. Rozważania o postawie faustycznej; Motywy faustyczne w kulturze epok minionych oraz w polskiej literaturze współczesnej (ZR)	(fr.) <ul style="list-style-type: none"> E. Delacroix, <i>Mefistofeles w prze-stworach</i> J. Spiess, <i>Dzieje doktora Johanna Fausta, słynnego czarnoksiężnika i mistrza czarnej magii</i> (fr.) Ch. Marlowe, <i>Tragiczna historia doktora Faustusa</i> (fr.) Rembrandt van Rijn, <i>Doktor Faust</i> C. Miłosz, <i>Dar</i> W. Szymborska, <i>Chwila</i> P. Dakowicz, <i>Trwaj, chwilo, trwaj...</i> 	faustyzm	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić naturę Mefistofelesa wskazać w tekście informacje dotyczące Fausta opisać okoliczności zakładu o duszę tytułowego bohatera dramatu J.W. Goethego zredagować rozprawę na temat Fausta 	<ul style="list-style-type: none"> między Mefistofe-lem a Bogiem określić wizję zaświa-tów w dramacie wyjaśnić metaforycz-ny sens poszczegól-nych fragmentów monologu Fausta wymienić warunki transakcji między diabłem a Faustem określić funkcję Me-fistofelesa w kontek-ście dramatu zredagować rozpra-wę na temat Fausta z wykorzystaniem cy-tatów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób trak-towania Mefistofele-sa przez Boga porównać wizerunek Stwórcy i szatana z <i>Fausta</i> J.W. Goethego z obrazem tych po-staci utrwalonym przez tradycję dokonać analizy motywów działania Fausta odczytać symbolikę Mefistofelesa w kon-tekście <i>Fausta</i> i uza-sadnić swe stanowi-sko dokonać analizy obrazu E. Delacroix, ze zwróceniem uwagi na wizerunek Mefi-stofelesa w tym przedstawieniu 	<ul style="list-style-type: none"> tekście <i>Fausta</i> wyjaśnić rolę szatana w życiu człowieka omówić sposób za-prezentowania posta-ci Mefistofelesa przez J.W. Goethego odczytać symbolikę światła na obrazie Rembrandta określić funkcję sza-tana w dziele J.W. Goethego porównać obraz Boga i szatana z dramatu <i>Faust</i> z innymi wyobrażeniami tych posta-ci utrwalonymi przez tradycję dokonać charaktery-styki i oceny tytuło-wego bohatera zinterpretować koń-cowy efekt paktu z diabłem zredagować rozprawę na temat Fausta, wy-korzystując cytaty i odwołując się do wła-snego doświadczenia oraz współczesnych

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
						tekstów kultury
<p>3. A. Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> – dualizm świata według romantyków; Realność i fantastyka w kontekście ballady Mickiewicza; Próba zdefiniowania poezji romantycznej; Wobec tajemnicy świata (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 30–39 • A. Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> • F. Schlegel, <i>Athenäum</i> (fr.) – ZR • biografia A. Mickiewicza (infografika) • J.W. Goethe, <i>Król olch</i> – ZR • <i>Dzwoneczek</i>, film animowany wyprodukowany przez studio W. Disneya, 2008 – ZR • <i>Władca Pierścieni</i> (trylogia filmowa), reż. P. Jackson, 2002–2004 – ZR • C.D. Friedrich, <i>Kobieta ze świecznikiem</i> – ZR • J. Lechoń, <i>Romantyczność</i> – ZR • Chor Boogie, <i>Uniwersalny związek</i> – ZR 	<p>romantyzm, romans, języki romańskie, biografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić etymologię słowa <i>romantyzm</i> • wskazać w balladzie głównych oponentów i określić ich racje • wymienić cele wyznaczone poezji romantycznej przez F. Schlegla • zapoznać się z najważniejszymi faktami w biografii A. Mickiewicza oraz wymienić główne dzieła artysty • określić związek między balladami A. Mickiewicza a innymi tekstami kultury • zwrócić uwagę na rolę światłocienia w dziele C.D. Friedricha • wyjaśnić tytuł wiersza J. Lechonia 	<ul style="list-style-type: none"> • podać współczesne wyjaśnienie określenia „być człowiekiem romantycznym” • wyjaśnić przyczyny pojawienia się w <i>Romantyczności</i> A. Mickiewicza różnorodnych płaszczyzn czasowych • wskazać w <i>Romantyczności</i> fragment najcelniej charakteryzujący poezję romantyczną • przedstawić biografię A. Mickiewicza, zwracając uwagę na ważne momenty w jego życiu i twórczości • rozważyć – w kontekście <i>Romantyczności</i> A. Mickiewicza oraz <i>Króla olch</i> J.W. Goethego – polemikę romantyzmu z klasycyzmem, wskazując na podo- 	<ul style="list-style-type: none"> • określić powody obecności w balladzie A. Mickiewicza dwóch przeciwstawnych światopoglądów (klasycystycznego i romantycznego) • przedstawić – na podstawie dzieła A. Mickiewicza – elementy niezbędne w poezji romantycznej • wykorzystywać w swoich wypowiedziach cytaty z tekstów kultury jako argumenty na poparcie swojego zdania • ocenić i wyjaśnić rolę światłocienia oraz elementów symbolicznych na obrazie <i>Kobieta ze świecznikiem</i> • wyjaśnić, w jakiej mierze wiersz J. Lechonia można nazwać wierszem ro- 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję motywu w kontekście przesłania <i>Romantyczności</i> A. Mickiewicza • scharakteryzować stanowisko narratora z <i>Romantyczności</i> oraz <i>To lubię</i> A. Mickiewicza wobec rzeczywistości pozamysłowej • określić stanowisko A. Mickiewicza wobec poezji romantycznej • odwołać się do wybranych źródeł (m.in. zasobów internetu) i przygotować prezentację na temat sposobu przedstawiania elfów we współczesnej kulturze masowej • porównać wybrane współczesne teksty kultury z balladą J.W. Goethego • omówić rolę nawiązań do dawnych podań w rozmaitych

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 108–110 • A. Mickiewicz, <i>To lubię</i> – ZR 			<ul style="list-style-type: none"> • bieństwa i różnice między tymi utworami • dostrzec w <i>Kobiecie ze świecznikiem</i> symbolikę poszczególnych elementów obrazu • określić problematykę i tytuł wiersza J. Lechonia 	<ul style="list-style-type: none"> • mantycznym • określić formę i funkcję orzeczeń w wierszu <i>Romantyczność</i> J. Lechonia 	<ul style="list-style-type: none"> • tekstach kultury • dokonać analizy i interpretacji obrazu <i>Kobieta ze świecznikiem</i> • zestawzić i uzasadnić poglądy A. Mickiewicza i J. Lechonia na temat sztuki romantycznej z pracą Chora Boogie
<p>4. Czym jest dla nas dziś romantyzm? (ZP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 156–159 (Nie tylko do lekcji) Głosy o epoce • M. Janion, <i>Romantyzm a początek świata nowożytnego</i> (fr.) • M. Janion, <i>Zmierzch paradygmatu</i> (fr.) • <i>Polska nie jest kobietą</i>. Rozmowa z prof. M. Janion (fr.) • B. Dopart, <i>Prozopizm w romantyzmie polskim</i> (fr.) 	<ul style="list-style-type: none"> • określić – w odniesieniu do fragmentów tekstów M. Janion – co jest najważniejszą zasługą romantyzmu dla kultury polskiej • wymienić – przywołane przez M. Janion – wartości ugruntowane w świadomości Polaków XIX i XX w. • wskazać – na podstawie tekstu B. Doparta – wartości, które romantyzm wniósł do kultury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować – na podstawie wypowiedzi M. Janion – ponadczasowość idei romantycznych • wskazać i uzasadnić powody określenia przez M. Janion tekstem romantycznych mianem „klasycznej literatury” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zmiany polityczne i światopoglądowe zachodzące w Polsce pod koniec XIX w., które wpłynęły na inne postrzeganie romantyzmu przez M. Janion • omówić walor romantyzmu, który z perspektywy człowieka współczesnego jest dla M. Janion najbardziej istotny 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić, w jakim stopniu M. Janion w <i>Zmierzchu paradygmatu</i> wyraża swój negatywny sąd o romantyzmie, a w jakim opisuje negatywny stosunek rodaków do tej epoki • wykorzystywać w dyskusji właściwe cytaty • określić stosunek M. Janion i B. Doparta do romantyzmu • scharakteryzować i uzasadnić swój stosunek do wartości romantyzmu 	

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>5. A. Mickiewicz, <i>Dziady</i>, część IV – związek dwu dusz. Miłość duchowa; Ludowe inspiracje poezji romantyków; Gustaw jako bohater werterowski; Cechy dramatu romantycznego; Obraz miłości i młodości w kontekście dramatu A. Mickiewicza; Kreacja własnego uczucia; Obraz kobiety w malarstwie romantycznym (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 40–49 A. Mickiewicz, <i>Dziady</i>, część IV • B. Dopart, <i>Mickiewiczowski romantyzm przedlistopadowy</i> (fr.) • A. Kowalczykowa, <i>Pejzaż romantyczny</i> (fr.) • A. Witkowska, <i>Mickiewicz. Słowo i czyn</i> (fr.) • B. Oleksowicz, „<i>Dziady</i>”, <i>historia, romantyzm</i> (fr.) • bohater romantyczny i bohaterka romantyczna (infografika) • T. Miciński, [Bądź zdrowa!...] – ZR • Scena pożegnania pary głównych bohaterów filmu <i>Casablanca</i>, reż. M. Curtiz, 1942 – ZR • A. Mickiewicz, <i>Do *** Na Alpach</i> 	<p>miłość duchowa, powieści historyczne, powieści grozy (powieści gotyckie), baśnie, ballady, dramat romantyczny, bohater romantyczny, bohater werterowski, bohater bajroniczny, bohaterka romantyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wydarzenia ukazane w utworze • zredagować pracę dotyczącą bohaterów romantycznych i współczesnych • wskazać normy Bożego porządku, przeciwko którym wystąpił Gustaw • wymienić cechy dramatu romantycznego • wyszukać środki artystyczne pojawiające się w wypowiedziach Gustawa • przedstawić główne wnioski współczesnych badaczy literatury na temat obrazu miłości w IV części <i>Dziadów</i> • scharakteryzować stan emocjonalny osób mówiących w wierszu T. Micińskiego • odszukać w IV części <i>Dziadów</i> fragmenty, w których Gustaw się 	<ul style="list-style-type: none"> • znaleźć odpowiednie fragmenty tekstu potrzebne do analizy określonego problemu • odwołać się do własnych doświadczeń • scharakteryzować <i>Dziady</i>, część IV, jako dramat romantyczny • scharakteryzować sposób mówienia Gustawa • dostrzec synkretyzm gatunkowy <i>Dziadów</i>, części IV • wskazać i zinterpretować elementy symboliczne w dramacie • uzasadnić – w odniesieniu do tekstu A. Kowalczykowej – swoje stanowisko wobec interpretacji przestrogi Gustawa • określić, które kwestie w utworze T. Micińskiego wypowiedział odjeżdżający kochanek, a które – pozo- 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić działania bohaterów • udowodnić duchowy charakter miłości bohaterów • uargumentować własne sądy • omówić idee i wartości ważne dla bohaterów • posługiwać się odpowiednimi cytatami z utworu • odnosić się w swoich wypowiedziach do opinii historyków literatury • odszukać w tekście IV części <i>Dziadów</i> fragmenty, w których Gustaw wspomina o miłości rozumianej jako „sobowtórstwo”, „zwierciadlane odbicie” lub poszukiwanie „drugiej duszy połowy” • wyjaśnić – na podstawie wiersza [Bądź zdrowa!...] funkcjonalne zastosowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać losy Gustawa i Maryli oraz Tristana i Izoldy • wyrazić własną opinię o ukochanej Gustawa, odwołując się do realiów epoki • rozwijać umiejętność wykorzystywania w wypowiedziach właściwych cytatów • ocenić i wyjaśnić, w jakim stopniu miłość romantyczna ma szansę na realizację w czasach współczesnych • porównać dyskusję Gustawa z Księdzem z IV części <i>Dziadów</i> oraz narratora z mędrcom – bohaterów <i>Romantyczności</i> • scharakteryzować problematykę fragmentów tekstu B. Doparta, przywołując właściwe przykłady z tekstu • ocenić postawę Gustawa, dokonując

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<p>w <i>Splügen 1829</i></p> <ul style="list-style-type: none"> G.F. Kersting, <i>Przed lustrem</i> – ZR C.D. Friedrich, <i>Kobieta przed wschodzącym słońcem</i> – ZR H. Poświatowska, <i>poprzez uśmiech</i> – ZR 		<p>zastanawia, czym zajmuje się jego ukochana, kiedy nie są razem</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać dziewczynę przedstawioną na obrazie <i>Przed lustrem</i> i wykonywane przez nią czynności 	<p>stawiona kochanka</p> <ul style="list-style-type: none"> odszukać w IV części <i>Dziadów</i> fragmenty, w których Gustaw zastanawia się, czym zajmuje się jego ukochana, kiedy nie są razem zestawić stan emocjonalny Gustawa z odczuciami bohatera <i>Do *** Na Alpach w Splügen 1829</i> określić, w jakim stopniu kompozycja obrazu <i>Przed lustrem</i> wpływa na metaforyczne przesłanie dzieła przedstawić – na podstawie własnych spostrzeżeń – kto mógłby być podmiotem w wierszu H. Poświatowskiej (współczesny odpowiednik Gustawa, tęskniąca Maryla, czytelniczka romantycznych książek, a może ktoś inny?) 	<p>tekstu w nawiasach kwadratowych</p> <ul style="list-style-type: none"> przypomnieć sobie wiadomości na temat ironii i wyjaśnić, czy jest ona obecna w wierszu <i>Do *** Na Alpach w Splügen 1829</i> napisać krótki monolog dziewczyny – inspirowany obrazem <i>Przed lustrem</i> i / lub dziełem <i>Kobieta przed wschodzącym słońcem</i> oraz tekstem <i>Dziadów</i> – na temat odczuć bohaterki wynikających z rozstania się z ukochanym 	<p>właściwego uzasadnienia</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonać charakterystyki porównawczej Gustawa z tytułowym bohaterem powieści epistolarnej J.W. Goethego odnieść się do dramatu A. Mickiewicza i sądów historyków literatury na temat tego dzieła porównać teksty kultury różnych epok realizujących motyw nieszczęśliwej miłości ocenić, w jakim stopniu T. Miciński w wierszu <i>[Bądź zdrowa!...]</i> inspirował się sceną pożegnania utrwaloną w IV części <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza wskazać i uzasadnić, odwołując się do wybranych filmów (np. <i>Casablanka</i>), z czego wynika znaczący wpływ motywu poze-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
						<p>gnania kochanków na kreację obrazu miłości w tekście kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić, na ile podmiot liryczny w wierszu <i>Do *** Na Alpach w Splügen 1829</i> jest szczery i autentyczny w swej tęsknocie, a na ile tworzy konwencjonalny obraz rozłąki dokonać analizy i interpretacji obrazu <i>Przed lustrem</i> oraz <i>Kobieta przed wschodzącym słońcem</i> ocenić, w jakim stopniu wiersz H. Poświatowskiej przedstawia miłość duchową, a w jakim – zmysłową
<p>6. A. Mickiewicz, <i>Sonet krymskie</i> – romantyczne podróże; Orientalizm, czyli fascynacja Wschodem; Funkcje roman-</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 50–59 A. Mickiewicz, <i>Sonet krymskie (Stepy akermzańskie; Baczysaraj w nocy; Pielgrzym; Ajudah)</i> 	<p>sonet, romantyczne podróże, orientalizm, symbolika morza, sonet Mickiewicza,</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać kontrast obecny w <i>Stepach akermzańskich</i> i w <i>Pielgrzymie</i> A. Mickiewicza przedstawić znaczenie pojęcia <i>orientalizm</i> wskazać symbolikę 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić powody obecności motywów ojczyzny i pielgrzymy w przywołanych utworach z <i>Sonetów krymskich</i> określić przyczyny występowania kon- 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzec konwencję literacką w <i>Sonetach krymskich</i> wyjaśnić powody nawiązań do kultury Wschodu w <i>Sonetach krymskich</i> i we fragmencie <i>Marii A. Mal-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić powody stosowania konwencji wyjaśnić sposób funkcjonowania symboliki morza w <i>Sonetach krymskich</i> A. Mickiewicza porównać rozmaite

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>tycznego opisu krajobrazu; Obraz ojczyzny w <i>Stepach akermanskich</i> i w <i>Pielgrzymie</i>; Pojęcie sonetu Mickiewiczowskiego; Rola wyobraźni w kreowaniu artystycznej przestrzeni; Krajobraz stepu – Antoni Malczewski, <i>Maria</i> (fr.) – szkoła ukraińska; Cechy powieści poetyckiej; Rola kontemplacji w postrzeganiu natury przez romantyków; Na zachód od Akermanu. Relacje pomiędzy pamięcią a doświadczeniem podróży (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • B. Dopart, <i>Mickiewiczowski romantyzm przedlistopadowy</i> (fr.) • A. Kowalczykowa, <i>Pejzaż romantyczny</i> (fr.) • A. Malczewski, <i>Maria</i> (fr.) – ZR • C.D. Friedrich, <i>Dwaj mężczyźni kontemplujący księżyc</i> • A. Stasiuk, <i>Jadąc do Babadag</i> (fr.) • Sztuka interpretacji – liryka i malarstwo (A. Mickiewicz, <i>Bakczysaraj</i>; C.G. Carus, <i>Cmentarz w Oybin</i>) 	<p>szkoła ukraińska, powieść poetycka, pejzaż romantyczny</p>	<p>morza w przywołanych lirykach</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić motywy ojczyzny i pielgrzymy występujące w wybranych lirykach z cyklu <i>Sonetów krymskich</i> • przedstawić cechy sonetu Mickiewiczowskiego • przedstawić problematykę wybranych liryków z <i>Sonetów krymskich</i> • streścić fragment <i>Marii A. Malczewskiego</i> • wymienić poetów szkoły ukraińskiej • przedstawić cechy powieści poetyckiej • dokonać omówienia obrazu C.D. Friedricha <i>Dwaj mężczyźni kontemplujący księżyc</i> • wymienić miejscowości przywołane we fragmencie tekstu <i>Jadąc do Babadag</i> i znaleźć je na mapie 	<p>trastu obecnego w <i>Stepach akermanskich</i> i w <i>Pielgrzymie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować cechy wyróżniające szkołę ukraińską w kulturze polskiego romantyzmu • omówić – w kontekście fragmentów tekstu A. Kowalczykowej – cechy pejzażu w malarstwie C.D. Friedricha • wskazać elementy łączące miejscowości przywołane we fragmencie powieści A. Stasiuka • dostrzec związki między różnymi tekstami kultury podejmującymi problem wędrówki 	<p>czewskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić relację między pamięcią a doświadczeniem podróży w kontekście fragmentu powieści A. Stasiuka • dokonać analizy i interpretacji wybranego obrazu C.D. Friedricha • ocenić, który rodzaj wyprawy – mentalny czy geograficzny – jest istotniejszy dla autora <i>Jadąc do Babadag</i> • porównać stosunek do przestrzeni ludzi współczesnych i żyjących w dobie romantyzmu • określić sposób przedstawiania pejzażu w różnych tekstach kultury 	<p>formy sonetów pochodzących z różnych epok</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcje pejzażu romantycznego w kontekście fragmentów pracy A. Kowalczykowej, <i>Sonetów krymskich</i> A. Mickiewicza oraz na podstawie obrazu <i>Dwaj mężczyźni kontemplujący księżyc</i> C.D. Friedricha • dokonać analizy porównawczej obrazu stepu w różnych utworach poetyckich • wyjaśnić rolę kontemplacji w pojmowaniu natury przez romantyków • dokonać porównania opisu podróży w tekstach literackich różnych epok (romantyzmie i współczesności) • wyjaśnić przyczyny zmian w stosunku do przestrzeni ludzi doby

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<ul style="list-style-type: none"> omówić problematykę fragmentu powieści A. Stasiuka 			<ul style="list-style-type: none"> romantyzmu i czasów współczesnych wyjaśnić rolę i funkcję symboliki zawartej w przywołanych tekstach kultury
<p>7. A. Mickiewicz, <i>Dziady</i>, część III – symbolika imienia głównego bohatera; <i>Z Bogiem i choćby mimo Boga</i>; Drogi do wolnej ojczyzny. Przesłanie III cz. <i>Dziadów</i> (program walki totalnej, prometeizm, mesjanizm); Martyrologia narodu polskiego i rosyjskiego; <i>Dziady</i>, część III, jako przykład dramatu romantycznego. Synkretyzm gatunkowy; Mickiewiczowska historiozofia; Romantyczny mo-</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 60–69 A. Mickiewicz, <i>Dziady</i>, część III B. Oleksowicz, „<i>Dziady</i>”, <i>historia, romantyzm. Studia i szkice</i> (fr.) E. Graczyk, „<i>Przeżyć dzień, napisać księgę</i>”. <i>A noc? A sen?</i> (fr.) J.Ch. Gille-Maisani, <i>Adam Mickiewicz. Studium psychologiczne</i> (fr.) K. Blechen, <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i> – ZR A. Libera, <i>Liryki lozańskie</i> (fr.) – ZR O. Tokarczuk, <i>Bieguni</i> (fr.) W. Gombrowicz, 	<p>wieszcz (profeta), towianizm, providencjalizm, prometeizm, mesjanizm (<i>Polska – Chrystusem narodów</i>), martyrologia, synkretyzm gatunkowy, dramat niesceniczny, groteska, ironia</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić rolę dedykacji zamieszczonej w III części <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza odczytać symbolikę imienia głównego bohatera dramatu A. Mickiewicza zabrać głos w dyskusji wskazać symboliczne kontrasty, za pomocą których Konrad dokonuje autocharakterystyki w zakończeniu sceny więziennej (scena I, w. 485–511) znaleźć w dramacie A. Mickiewicza fragmenty potrzebne do omawiania wskazanych na lekcji problemów ustalić rolę, jaką poetom wyznaczył w 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć w <i>Przedmowie</i> do III części <i>Dziadów</i> fragmenty pełniące funkcję informacyjną, impresywną, poetycką i uzasadnić, która z nich odgrywa najważniejszą rolę określić rolę symbolicznych kontrastów w autocharakterystyce Konrada (scena I, w. 485–511) scharakteryzować zjawisko recepcji dzieła A. Mickiewicza przez artystów współczesnych wyjaśnić rolę autocharakterystyki Księdza Piotra we fragmencie rozpoczynającym scenę V 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać w dyskusji właściwe cytaty z tekstu III części <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza objaśnić – w kontekście dramatu – sens porównania Boga do cara zapisać refleksje na temat pozycji społecznej poetów (artystów) w romantyzmie i współcześnie zamieścić refleksje dotyczące poetów (artystów) romantycznych i współczesnych na portalu społecznościowym uzasadnić, na czym polegała atrakcyjność przesłania <i>Widzenia Księdza Piotra</i> dla 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać oceny głównego bohatera na podstawie <i>Prologu</i> przedstawić w formie pisemnej powody przemiany Konrada zinterpretować – na podstawie <i>Pieśni zemsty</i> – porównanie walki o niepodległość z ludowym / literackim motywem polowania na wampira (upiora) scharakteryzować wizerunek Boga zawarty w <i>Wielkiej Improwizacji</i> wyjaśnić i uzasadnić istotę porównania Boga do cara uzasadnić na podstawie dramatu A. Mickiewicza związek

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>ralitet; Rola ironii w postrzeganiu i ocenie świata; Dyskusja o zadaniach artysty (ZP i ZR)</p>	<p><i>Trans-Atlantyk</i> (fr.) – ZR</p>		<p>dramacie A. Mickiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać we fragmencie rozpoczynającym scenę V przykład autocharakterystyki Księdza Piotra podać przykłady okrucieństwa i przewrotności Diabłów w scenie VI <i>Dziadów</i>, części III przedstawić losy Konrada napisać list do Księdza Piotra, w którym (jako Konrad) opíše spotkanie z Oleszkiewiczem udzielić – w formie mailowej – rad Konradowi na temat sposobu, w jaki bohater powinien zachowywać się za granicą sporządzić tygodniowy plan zajęć, który przybliży przyjeżdżającym do Polski Rosjanom tradycję i kulturę regionu, oraz po- 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę okrucieństwa i przewrotności Diabłów w scenie VI <i>Dziadów</i> dokonać charakterystyki Polaków w kontekście III części <i>Dziadów</i> omówić metaforyczną wartość „prestrogi” udzielonej Konradowi przez Księdza Piotra wyjaśnić przyczynę zróżnicowanego obrazu państwa rosyjskiego w III części <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza omówić czynniki wpływające na określenie III części <i>Dziadów</i> mianem dramatu romantycznego określić terapeutyczną rolę <i>Dziadów</i>, części III, dla kolejnych pokoleń Polaków scharakteryzować opinię autora książki <i>Adam Mickiewicz</i>. 	<p>zniewolonego narodu</p> <ul style="list-style-type: none"> podjąć próbę wyjaśnienia istoty atrakcyjności <i>Widzenia Księdza Piotra</i> dla ludzi czasów współczesnych wyjaśnić znaczenie prometeizmu i mesjanizmu udowodnić, że Senator rzeczywiście zasłużył na karę Diabłów określić, co jest istotą przekrojowej charakterystyki Polaków w kontekście III części <i>Dziadów</i> zinterpretować sens rany zadanej Konradowi przez „narodu nieprzyjaciół” wyjaśnić zakończenie <i>Ustępu Dziadów</i>, części III ocenić – w kontekście dramatu A. Mickiewicza – funkcję przedstawicieli „Do- 	<p>między losem Polaków w XIX w. a historią Chrystusa</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić przebieg egzorcyzmów dokonanych przez Księdza Piotra wyjaśnić znaczenie prometeizmu i mesjanizmu, odwołując się do przykładów z dramatu A. Mickiewicza udowodnić groteskowy charakter snu Senatora porównać funkcję i rolę motywu snu w różnych tekstach kultury (np. w <i>Trenach</i> J. Kochanowskiego; <i>Dziadach</i>, części III, A. Mickiewicza) opisać różne sposoby pokazywania młodych Polaków w dramacie A. Mickiewicza ocenić postawę młodych Polaków w świetle III części <i>Dziadów</i> zinterpretować za-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>kazać im codzienność polskiego nastolatka</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić istotę synkretyzmu gatunkowego • podać cechy dramatu romantycznego • zaprezentować główne założenia historyków literatury dotyczące <i>Dziadów</i>, części III • wskazać rozmaite interpretacje odczytania symboliki liczby 44 • określić swoje wrażenia związane z obrazem <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i> • porównać postawy Gustawa z tekstu <i>A. Libery i Konrada z III części Dziadów</i> • przedstawić sytuację ukazaną we fragmencie powieści O. Tokarczuk • określić – w odniesieniu do fragmentu powieści W. Gombrowi- 	<p><i>Studium psychologiczne</i> na temat symboliki liczby 44</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na obrazie <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i> elementy krajobrazu, za pomocą których artysta ukazał motyw granicy / przejścia • przywołać – na podstawie fragmentów <i>Liryków lozańskich A. Libery</i> – cytaty i aluzje do innych dzieł literackich • dostrzec ironię we fragmentach <i>Liryków lozańskich A. Libery</i> • wskazać we fragmencie powieści O. Tokarczuk obiektywne i subiektywne okoliczności przedstawionej sytuacji • wyjaśnić – w kontekście powieści W. Gombrowicza – dwuznaczność opozycji „geniusz – g...rz” 	<p>bra i Zła”</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić wpływ barw na wymowę obrazu <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i> • omówić – na podstawie opowiadania <i>A. Libery</i> – funkcje przywołanych cytatów i aluzji • ocenić – w odniesieniu do fragmentów <i>Liryków lozańskich A. Libery</i> – funkcję użytej ironii • wyjaśnić funkcję subiektywizacji opisu we fragmencie powieści O. Tokarczuk • określić – we fragmentach powieści <i>Bieguni</i> – stosunek narratorki do przeżytego doświadczenia • wypowiedzieć się na temat zjawiska wykorzystywania współczesnych twórców przez polską propagandę 	<p>kończenie <i>Ustępu w III części Dziadów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy łączące II, IV i III część <i>Dziadów A. Mickiewicza</i> • wskazać i zinterpretować sceny z <i>Dziadów</i>, części III, nawiązujące do konwencji moralitetu średniowiecznego • odszukać w tekście <i>Dziadów</i>, części III, bajkę lub przypowieść i zinterpretować ją zgodnie z regułami gatunku • zestawzić i porównać poglądy historyków literatury na temat <i>Dziadów</i>, części III • uzasadnić, w jakim stopniu obraz <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i> wywołuje skojarzenia z piekłem i / lub niebem • podać analogie między obrazem <i>Mnisi nad Zatoką Neapolitańską</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>cza – relacje między przedstawicielami władzy i kultury</p>			<p><i>tańską</i> a fragmentami III części <i>Dziadów</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zestawiać i oceniać postawy bohaterów z różnych utworów literackich (np. <i>Liryków lozańskich</i> A. Libery i III części <i>Dziadów</i> A. Mickiewicza) • wskazać i objaśnić – w kontekście fragmentów <i>Liryków lozańskich</i> A. Libery – przykłady polemiki z III częścią <i>Dziadów</i> • porównać narodziny tożsamości w <i>Prologu</i> III części <i>Dziadów</i> i w tekście <i>Bieguni</i> • ocenić, która z literackich wizji (A. Mickiewicza czy W. Gombrowicza) prezentuje bliższą prawdy koncepcję artysty jako przewodnika narodu
<p>8. A. Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> – dwór i zaścianek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 70– 81 • A. Mickiewicz, <i>Pan</i> 	<p>szlachta zaściankowa, toponim,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podać motywy skłaniające Gerwazego do opowiedzenia Hra- 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić wpływ opowieści o historii zamku – opowie- 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wyjaśnić różnice w opowieściach Klucznika i J. 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stosunek Klucznika do J. Soplicy, biorąc pod

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>pełne postaci... i tylko dwie kobiety; Co poeta widzi w krajobrazie, kiedy go nie widzi? Obraz życia szlacheckiego; Humor i żart w epopei; Równie dobrze można ocalić chwilę i wieczność – historia w <i>Panu Tadeuszu</i>; Zbiór gatunków eposem nazwany; Idylliczność świata Mickiewiczowskiego eposu; <i>Pan Tadeusz</i> w opinii krytyków literatury (ZP i ZR)</p>	<p><i>Tadeusz</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A. Witkowska, <i>Literatura romantyzmu</i> (fr.) • J. Brzozowski, <i>Pan Tadeusz – bohater rzetelnie tytułowy</i> (fr.) • T. Skubalanka, <i>Mickiewicz – Słowacki – Norwid</i> (fr.) • D.T. Lebioda, <i>Ornitologia „Pana Tadeusza”</i> (fr.) • J. Słowacki, <i>Jeżeli kiedy w tej mojej krainie</i> • T. Różycki, <i>Dwanaście stacji</i> (fr.) – ZR • J.M. Rymkiewicz, <i>Rozmowy polskie latem roku 1983</i> (fr.) – ZR • N. Poussin, <i>Cztery pory roku. Scena zimowa albo Potop</i> – ZR • C. Monet, <i>Klify w Etretat</i> – ZR 	<p>powieść walterscotowska, epopeja narodowa, mała ojczyzna, nowy typ bohatera romantycznego, „idylla ziemiańska”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • biemu historii rodu • wymienić głównych przedstawicieli rodu Dobrzyńskich • podać przykłady toponimów pojawiających się w <i>Panu Tadeuszu</i> • wyjaśnić pojęcie <i>imioniska</i> • przedstawić okoliczności poznania Tadeusza i Zosi • objaśnić powód umieszczenia nazwiska Mickiewicz w utworze • zdefiniować pojęcie <i>imioniska</i> • znaleźć w epopei przykłady różnych opisów przyrody (natury) • przedstawić – na podstawie eposu A. Mickiewicza – przykłady obecności komizmu • scharakteryzować elementy wpływające na komiczny charak- 	<ul style="list-style-type: none"> • dzianej Hrabie mu przez Gerwazego – na sposób postrzegania rodziny przez ostatniego z rodu Horeszków • scharakteryzować domostwo M. Dobrzyńskiego i rozważyć, w jakim stopniu ten opis jest pomocny w charakterystyce gospodarza • przedstawić wrażenie Tadeusza przy pierwszym spotkaniu z Telimeną • określić sposoby i cele polowania Teliminy na mężczyzn • określić rolę toponimów w kontekście epopei • omówić wpływ opisów przyrody na akcję utworu • zdefiniować komizm jako kategorię estetyczną • wyjaśnić związek między humorem po- 	<ul style="list-style-type: none"> • Soplicy wspominających przeszłość • określić funkcję przywołania przez narratora rzymskich bogów i bóstw w opisie domostwa M. Dobrzyńskiego • nazwać i wyjaśnić chwyt literacki zastosowany przez poetę w opisie spotkań Tadeusza z bohaterkami epopei • podać – w odniesieniu do epopei – jaki ideał kobiety obowiązywał w środowisku szlacheckim na początku XIX w. • dokonać analizy zabiegów artystycznych zastosowanych przez A. Mickiewicza w opisie matecznika (księga IV) • scharakteryzować Hrabiego, uwzględniając cechy komiczne tego bohatera • przywołać i uzasadnić 	<ul style="list-style-type: none"> • uwagę przemianę Gerwazego • założyć na Facebooku profil miłośników wybranego bohatera lub bohaterów epopei A. Mickiewicza • opisać postaci kobiece z <i>Pana Tadeusza</i> z perspektywy Hrabiego • dokonać charakterystyki Zosi, uwzględniając jej stanowisko na temat uwłaszczenia chłopów (księga XII) • dokonać porównania Teliminy i Zosi jako reprezentantek szlacheckiego ideału kobiety • ustosunkować się do opinii narratora o ostatnim Horeszce • dokonać porównania opisu bitwy na zamku w <i>Panu Tadeuszu</i>, z opisami walki mnichów w <i>Monachomachii</i> I. Krasickiego

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 28 • W. Szymborska, <i>Chwila</i> – ZR 		<p>ter spotkań Tadeusza z Telimeną</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić – w kontekście epopei – symbolikę i funkcję przymiotnika „ostatni” • wyjaśnić znaczenie imienia tytułowego bohatera utworu • objaśnić rolę inwokacji i apostrofy w epopei • zinterpretować rolę baśniowego zakończenia utworu • streścić fragmenty wypowiedzi historyków literatury na temat <i>Pana Tadeusza</i> • uzasadnić – na podstawie znajomości epopei A. Mickiewicza oraz fragmentu tekstu T. Skubalanki – obecność języka potocznego w <i>Panu Tadeuszu</i> • przedstawić wydarzenia historyczne, w jakich brał udział J. Sopllica • ocenić tytułowego 	<p>jawiającym się w utworze a optymistyczną wymową epopei A. Mickiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • przywołać i wyjaśnić elementy historyczne zamieszczone w apostrofi do kniei litewskiej (księga IV, w. 1–41) • wskazać nawiązania historyczne pojawiające się w rozmowie o tabace (księga IV, od w. 291) • wybrać jedno ze zdarzeń opisanych w poemacie i wskazać relacje między tym epizodem a towarzyszącym mu opisem przyrody • podać najważniejsze problemy zasygnalizowane we fragmentach tekstu A. Witkowskiej • wyjaśnić – w odniesieniu do drugiego fragmentu opraco- 	<p>opinię narratora o Jankielu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać cechy bajki na podstawie opowieści Wojskiego o przyjaźni Dowejki i Domeyki <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić – na podstawie pierwszego fragmentu <i>Literatury romantyzmu</i> A. Witkowskiej oraz na podstawie znajomości całości <i>Pana Tadeusza</i> A. Mickiewicza – idylliczny charakter dzieła romantycznego • przywołać opinię J. Brzozowskiego na temat Tadeusza i – na tej podstawie oraz własnego zdania – określić, czy romantyczny twórca trafnie uczynił młodego Sopllicę postacią tytułową swego dzieła • dokonać analizy wybranego opisu przyrody zamieszczonego w epopei 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję konwencji gatunkowej zastosowanej przez A. Mickiewicza we fragmencie ukazującym opis bitwy na zamku (księga V) • wyjaśnić zmianę opinii A. Mickiewicza na temat roli Boga w kształtowaniu się historii • przedstawić – w odniesieniu do różnych dzieł artysty – sposób rozumienia przez A. Mickiewicza słowa <i>patriotyzm</i> • przeczytać wiersz Chwila W. Szymborskiej i na tej podstawie oraz w odniesieniu do Pana Tadeusza rozważyć możliwość zatrzymania czasu w dziele literackim • wskazać i uzasadnić obecność nawiązań do poematu heroicznego i / lub heroikomicznego zarówno w

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			bohatera utworu <ul style="list-style-type: none"> określić temat wiersza <i>Jeżeli kiedy w tej mojej krainie...</i> J. Słowackiego porównać fragment poematu T. Różyckiego z początkiem <i>Pana Tadeusza</i> (księga I, w. 1–40), wskazując na podobieństwa, różnice, zapożyczenia między utworami streścić fragment <i>Rozmów polskich latem roku 1983</i> J.M. Rymkiewicza określić – na podstawie życzeń wypowiedzianych przez bohatera fragmentu <i>Rozmów polskich latem roku 1983</i> – jakim człowiekiem jest pan Mareczek 	wania A. Witkowskiej – powody określenia J. Soplicy „wcieleniem losu narodowego” <ul style="list-style-type: none"> ocenić słuszność opinii J. Brzozowskiego przekonującego, że A. Mickiewicz trafnie uczynił T. Soplicę postacią tytułową wykorzystać w dyskusji o roli przyrody w <i>Panu Tadeuszu</i> opinię D.T. Lebiody wypowiedzieć się – w odniesieniu do wiersza <i>Jeżeli kiedy w tej mojej krainie...</i> oraz biografii A. Mickiewicza – na temat doświadczeń emigracyjnych poetów romantycznych opisać Odrę ukazaną we fragmentach <i>Dwunastu stacji</i> T. Różyckiego zgodnie z punktem widzenia artysty 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić, w jakiej mierze doświadczenia emigracyjne zawarte w wierszu <i>Jeżeli kiedy w tej mojej krainie</i> są reprezentatywne dla pokolenia emigrantów romantycznych / dla wszystkich, którzy opuścili ojczyznę przedstawić swoją rodzinną miejscowość i uzasadnić – na podstawie fragmentu <i>Dwunastu stacji</i> – czy zasługuje ona na medal „Miasta Stu Banków i Jednej Księgarni” ocenić – na podstawie fragmentów <i>Rozmów polskich latem roku 1983</i> oraz znajomości <i>Pana Tadeusza</i> – w jakiej mierze „prawda” i „konkret” służą literaturze, a w jakiej ją ograniczają 	<i>Panu Tadeuszu</i> , jak i w <i>Monachomachii</i> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić i ocenić powody fascynacji Hrabiego światem egzotyki, grozy, niezwykłości porównać swój osąd na temat zainteresowania Hrabiego opowieściami rodem z dzieł W. Scotta z opiniami innych bohaterów eposu A. Mickiewicza przywołać opinię A. Witkowskiej na temat postaci J. Soplicy i na tej podstawie (oraz w odniesieniu do znajomości eposu A. Mickiewicza) wyjaśnić powody nazwania tej postaci nowym typem bohatera romantycznego ustosunkować się do spostrzeżeń J. Brzozowskiego na temat wpływu T. Soplicy na charakter eposu

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
				<ul style="list-style-type: none"> wskazać – na podstawie <i>Rozmów polskich latem roku 1983</i> – cele postawione pisarstwu przez bohatera 		<ul style="list-style-type: none"> określić – w odniesieniu do wypowiedzi T. Skubalanki – rolę stylizacji językowej w epopei A. Mickiewicza omówić związek między obrazem przyrody w <i>Panu Tadeuszu</i> a „filtrem tęsknoty”, o którym pisze D.T. Lebioda wyjaśnić – w odniesieniu do eposu A. Mickiewicza oraz wiersza <i>Jeżeli kiedy w tej mojej krainie</i> – na czym polega „magia” małej ojczyzny wyjaśnić funkcję ironii zastosowanej przez T. Różyckiego w opisie Opola i jego okolic ocenić stopień zakorzenienia A. Mickiewicza na Litwie i T. Różyckiego na Opolszczyźnie dokonać analizy obrazu <i>Cztery pory roku. Scena zimowa albo Potop</i> N. Poussina

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
						<p>oraz dzieła <i>Klify w Etretat</i> C. Moneta</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić w kontekście <i>Rozmów polskich latem roku 1983</i> sens obietnicy Psuja (diabła) złożonej panu Mareczkowi • ocenić, w jakim stopniu pan Mareczek jest bohaterem romantycznym
<p>9. A. Mickiewicz, liryki lozańskie – motywy akwaticzne; Wpływ natury na stan ducha człowieka; Rozrachunek z poezją A. Mickiewicza; Refleksja o powrocie w rodzinne strony. Emigracja Miłosza (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 82–85 • A. Mickiewicz, liryki lozańskie • ([<i>Polaty się tzy me czyste, rzęsisie...</i>]; [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>]) • B. Prus, <i>Lalka</i> (fr.) • C. Miłosz, <i>Do leszczyny</i> – ZR 	<p>symbolika wody, motywy akwaticzne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić określenie J. Przybosia, że utwór [<i>Polaty się tzy me czyste, rzęsisie...</i>] można nazwać „wierszem – płaczem” • ustosunkować się do stwierdzenia, że „tzy czyste” mogą mieć moc oczyszczającą i wpłynąć na dalsze życie człowieka • opisać pejzaż opisany w wierszu [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] • wymienić zarzuty stawiane poezji A. Mickiewicza przez 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne i językowe w wierszu [<i>Polaty się tzy me czyste, rzęsisie...</i>] oraz określić ich rolę w tym liryku • porównać zarzuty stawiane liryce A. Mickiewicza przez Wokulskiego z oskarżeniem, jakie wygłosił pod adresem poezji Gustaw z IV części <i>Dziadów</i> • określić, kim jest podmiot liryczny w wierszu <i>Do leszczyny</i> • wskazać główny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i uzasadnić obecność elementów biograficznych w wierszu [<i>Polaty się tzy me czyste, rzęsisie...</i>] • przedstawić zadania, jakie stawia sobie podmiot liryczny wiersza [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>] • przedstawić – na podstawie fragmentów <i>Lalki</i> B. Prusa – kim są tajemniczy „oni”, sprawcy cierpień A. Mickiewicza • wyjaśnić funkcję przywołania postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać i określić funkcję motywów akwaticznych w przywołanych wierszach oraz <i>Sonetach krymskich</i> A. Mickiewicza • określić – na podstawie przywołanych liryków – relacje między obrazami natury a stanami ducha bohatera lirycznego • ocenić zasadność wykorzystania symboliki wody w <i>Panu Tadeuszu</i> • scharakteryzować

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>S. Wokulskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu <i>Do leszczyny</i> C. Miłosza, wskazując na formę podmiotu lirycznego 	<p>temat wiersza C. Miłosza</p>	<p>Heraklita w wierszu <i>Do leszczyny</i></p>	<p>i ocenić w kontekście fragmentów <i>Lalki</i> postępowanie S. Wokulskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić, w jakiej mierze tekst wiersza <i>Do leszczyny</i> mógłby napisać A. Mickiewicz, jeśli dane by mu było wrócić na Litwę
<p>10. J. Słowacki, wybór poezji – poetycki portret nocy; Motyw genezyjski; Miłość romantyczna w interpretacji współczesnych; Kochankowie w malarstwie romantycznym; Jaka jest miłość? Refleksje współczesnych; Biografia Juliusza Słowackiego – historia podróżnika; Motyw tułaczki i wędrowca w ro-</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 86–97 J. Słowacki, wybór poezji (<i>Sonet</i>; [<i>Gdy noc głęboka...</i>]; <i>Rozłączenie</i>) M. Piwińska, <i>Miłość romantyczna</i> (fr.) biografia J. Słowackiego (infografika) E. Delacroix, <i>Romeo i Julia</i> C.D. Friedrich, <i>Na żaglowcu</i> S. Chwin, <i>Esther</i> (fr.) – ZR M.B. Kielar, <i>Pokusa</i> – ZR J Słowacki, <i>Hymn</i> 	<p>motyw genezyjski, miłość romantyczna, motyw tułaczki, motyw wędrowca, konwencja romantyczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapoznać się z biografią poety rozpoznać bohatera wiersza <i>Sonet</i> określić osobę mówiącą w <i>Sonecie</i> J. Słowackiego, zwracając uwagę na to, czy jest ona tożsama z bohaterem tego utworu scharakteryzować „portret nocy” ukazanej w liryku [<i>Gdy noc głęboka...</i>] zrekonstruować okoliczności wypowiedzi osoby mówiącej w wierszu <i>Rozłączenie</i> i określić adresata 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić biografię J. Słowackiego, zwracając uwagę na ważne momenty w życiu i twórczości poety określić sytuację bohatera <i>Sonetu</i>, określając położenie, emocje osoby mówiącej przedstawić – w odniesieniu do utworu [<i>Gdy noc głęboka...</i>] – funkcjonowanie motywu lotu, wskazać, kogo i czego on dotyczy scharakteryzować stan ducha postaci mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić – na podstawie wiersza [<i>Gdy noc głęboka...</i>] – symboliczne znaczenie motywu lotu określić tematykę wiersza [<i>Gdy noc głęboka...</i>] i uzasadnić swoje spostrzeżenia wyjaśnić, z czego wynika wiedza osoby mówiącej w liryku <i>Rozłączenie</i> wyjaśnić i uzasadnić, kim jest lub kim może być „ty” liryczne w <i>Rozłączeniu</i> scharakteryzować relację osób, o któ- 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować porównanie użyte w drugiej części <i>Sonetu</i> i uzasadnić swoje zdanie wyjaśnić – na podstawie utworu [<i>Gdy noc głęboka...</i>] – symboliczne znaczenie motywu lotu i poprzeć swoją interpretację właściwymi argumentami oraz cytatami z wiersza zinterpretować środki poetyckie wykorzystane w wierszu <i>Rozłączenie</i> porównać osoby mówiące w pozna-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
mantycznej prozie; Rozczarowanie czy zadowolenie? (ZP i ZR)	<ul style="list-style-type: none"> I. Ajwazowski, <i>Morze</i> R. Przybylski, <i>Podróż Juliusza Słowackiego na Wschód</i> (fr.) F.R. de Chateaubriand, <i>Opis podróży z Paryża do Jerozolimy</i> (fr.) – ZR S. Barańczak, <i>Widokówka z tego świata</i> – ZR <ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 196 (Antologia wybranych tekstów) C.K. Norwid, <i>Pielgrzym</i> – ZR 		utworu <ul style="list-style-type: none"> zapropionować – w odniesieniu do fragmentów tekstu M. Piwińskiej – kilka określić bliskoznacznych do przymiotnika <i>romantyczna</i> przedstawić sytuację ukazaną na obrazie <i>Romeo i Julia</i> oraz w dziele <i>Na żaglowcu</i> określić i przedstawić wrażenia wywołane obcowaniem z obrazami określić – w odniesieniu do fragmentów <i>Esther S. Chwina</i> – sposób postrzegania miłości przez bohatera utworu wypowiedzieć się – na podstawie lektury <i>Esther</i> oraz własnych obserwacji – na temat warunków koniecznych do zaistnienia miłości szczęśliwej wykorzystać biografię J. Słowackiego do in- 	<i>Rozłączenie</i> <ul style="list-style-type: none"> spojrzeć na wiersze J. Słowackiego w perspektywie tekstu M. Piwińskiej i na tej podstawie wskazać aspekty miłości pojawiające się w przywołanych lirykach przedstawić uczucia postaci na obrazie przedstawić i uzasadnić rodzaj emocji postaci ukazanych na obrazie <i>Romeo i Julia</i> oraz w dziele <i>Na żaglowcu</i> określić – w odniesieniu do <i>Esther S. Chwina</i> – rodzaj (typ) miłości, której doświadcza bohater tego utworu rozstrzygnąć – na podstawie wniosków wynikających z fragmentów <i>Esther</i> – czy miłość szczęśliwa może być miłością romantyczną scharakteryzować 	rych mowa w <i>Rozłączeniu</i> <ul style="list-style-type: none"> zinterpretować motywy przekraczania granic w kontekście fragmentów <i>Miłości romantycznej</i> M. Piwińskiej wykorzystać elementy kompozycji <i>Romeo i Julii</i> oraz <i>Na żaglowcu</i> do zinterpretowania tych tekstów kultury przywołać różne postaci miłości przedstawione w literaturze renesansowej, barokowej, oświeceniowej dokonać – w kontekście komentarza M. Piwińskiej – analizy <i>Romeo i Julii</i> oraz dzieła <i>Na żaglowcu</i> i na tej podstawie wybrać obraz, który można uznać za symboliczne przedstawienie miłości romantycznej 	nych wierszach J. Słowackiego <ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy porównawczej <i>Romeo i Julii</i>, <i>Na żaglowcu</i> oraz przywołanych wierszy J. Słowackiego porównać odmiany miłości ukazane na obrazie E. Delacroix C.D. Friedricha z obrazem miłości ukazanym w innych tekstach kultury romantycznej wskazać w poprzednich epokach utwory o tematyce miłosnej, mogące stanowić inspirację dla romantyków skomentować koncepcję miłości ukazaną w <i>Esther</i> oraz <i>Pokusie</i>, odnosząc się do własnych spostrzeżeń wyjaśnić przyczyny stanu ducha bohatera w <i>Hymnie</i>, podając odpowiednie cytaty

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>interpretacji <i>Hymnu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny smutku bohatera <i>Hymnu</i> J. Słowackiego, wskazując na te elementy pejzażu ukazanego w utworze, które szczególnie zasmucają osobę mówiącą w wierszu • podać – w odniesieniu do <i>Morza</i> I. Ajwazowskiego – elementy obrazu najbardziej przyciągające uwagę odbiorcy • streścić problematykę fragmentów tekstu R. Przybylskiego • wskazać podobieństwa i różnice w opisie pejzażu morskiego we fragmencie <i>Opisu podróży z Paryża do Jerozolimy</i> oraz wierszu <i>Widokówka z tego świata</i> • scharakteryzować świat ukazany w liryku S. Barańczaka 	<p>scenerię otaczającą postać mówiącą w <i>Hymnie</i> J. Słowackiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastąpić – obecne w tekście <i>Hymnu</i> – pojęcie smutku innymi określeniami (trafnie oddającymi sytuację duchową osoby mówiącej) • opisać – w odniesieniu do <i>Morza</i> – działania oraz stan ducha postaci ukazanych przez malarza • podać przyczyny różnic w ukazaniu pejzażu morskiego w <i>Opisie podróży z Paryża do Jerozolimy</i> oraz w <i>Hymnie</i> J. Słowackiego • określić stosunek osoby mówiącej w wierszu S. Barańczaka do ukazanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować – na podstawie komentarza M. Piwińskiej i / lub wierszy romantyków – realizację motywu miłości romantycznej w <i>Esther</i> S. Chwina • przedstawić obraz miłości zaprezentowany w <i>Pokusie</i> M.B. Kielar • wskazać środki artystyczne wykorzystane w <i>Hymnie</i> przez J. Słowackiego do zbudowania obrazu poetyckiego • określić wymowę <i>Hymnu</i> • wyjaśnić funkcję gry światła i cienia w scenerii przedstawionej przez I. Ajwazowskiego • porównać sposób ujęcia tych samych motywów (np. pielgrzymy, morza, ojczyzny, obczyzny itp.) w <i>Hymnie</i> J. Słowackiego 	<p>i argumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić głębsze znaczenie motywu wędrowania w <i>Hymnie</i>, odwołując się do fragmentów tekstu R. Przybylskiego • dokonać analizy i interpretacji obrazu <i>Morze</i> I. Ajwazowskiego • wskazać – na podstawie fragmentów <i>Opisu podróży do Jerozolimy</i>, <i>Hymnu</i> i <i>Sonetów krymskich</i> – charakterystyczne cechy romantycznego przedstawienia krajobrazu • przedstawić znaczenie motywu wędrówki w <i>Pielgrzymie</i> C.K. Norwida • dokonać analizy porównawczej <i>Hymnu</i> J. Słowackiego oraz <i>Widokówki z tego świata</i> S. Barańczaka

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
					<p>kiego oraz <i>Sonetach krymskich</i> A. Mickiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> określić w <i>Widokówce z tego świata</i> relację między osobą mówiącą i adresatem 	
<p>11. J. Słowacki, <i>Kordian</i> – Weltschmerz bohatera romantycznego; Podróż inicjacyjna Kordiana; Winkelriedyzm i autodestrukcja; <i>Kordian</i> jako utwór polityczny. Surowa ocena narodu i jego przewodników; Nowatorstwo <i>Kordiana</i> jako gatunku dramatycznego; Cierpienie z miłości; Sceniczne adaptacje <i>Kordiana</i>; Weltschmerz w kulturze współ-</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 98–103 J. Słowacki, <i>Kordian</i> C.D. Friedrich, <i>Wędrowiec nad chmurami</i> J.W. Goethe, <i>Cierpienia młodego Wertera</i> (fr.) D. Trullo, dzieło z cyklu <i>Weltschmerz</i>, 2010 plakat do filmu <i>Mój Weltschmerz</i>, reż. T. Sikora, 2010, fot. Ł. Filipowski 	<p><i>homo viator</i>, podróż inicjacyjna, winkelriedyzm, Weltschmerz</p>	<ul style="list-style-type: none"> określić – na podstawie monologów tytułowego bohatera, jego rozmów z Grzegorzem i Laurą – jakim człowiekiem był piętnastoletni Kordian scharakteryzować dwudziestoletniego Kordiana na podstawie jego doświadczeń z aktu II przeczytać uważnie monolog bohatera na szczycie Mont Blanc i przywołać właściwe cytaty, które odnoszą się do odczuć Kordiana związanych z pobyt w tym miejscu opisać sytuację ukazaną na obrazie <i>Wędrowiec nad chmu-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać czynniki determinujące Kordiana zarówno w młodości, jak i w wieku dorosłym przywołać opinię Kordiana o modlitwach innych ludzi porównać pejzaż – przedstawiony na obrazie <i>Wędrowiec nad chmurami</i> – ze scenerią monologu Kordiana na Mont Blanc omówić mesjaniistyczne wyobrażenie o roli Polski w czasach romantyzmu przedstawić wodzów powstania na podstawie sceny <i>Przygotowanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić czyny Kordiana i podejmowane przez niego decyzje życiowe przedstawić, w jakim stopniu kolorystyka <i>Wędrowca nad chmurami</i> oddaje atmosferę sceny ukazanej na obrazie oraz stan ducha namalowanej postaci porównać stosunek do ludzi Kordiana i Konrada z III części <i>Dziadów</i> przypomnieć, jakie miejsce w historii przypisywali Polsce Sarmaci, a jakie – romantycy wyjaśnić rolę postaci fantastycznych i sił 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić propozycję podróży inicjacyjnej Kordiana żyjącego w XXI w. porównać podróż Kordiana w poszukiwaniu sensu życia z wędrówkami innych postaci literackich (np. bohaterów <i>Gilgameszu</i>, <i>Odysei</i>, <i>Boiskiej Komedii</i> itp.) porównać bohatera dzieła C.D. Friedricha z literackim obrazem bohaterów romantycznych przedstawić dylematy młodego Kordiana z I części dramatu oraz problemy współczesnych nastolatków, wskazując podobień-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
czesnej (ZP)			<p><i>rami</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • objaśnić pojęcia <i>winkelriedyzm</i>, <i>autodestrukcja</i> i powiązać je z tytułowym bohaterem dramatu J. Słowackiego • zestawić sytuację polityczną Polski w XIX i XX w. • podać fakty historyczne dotyczące powstania listopadowego • opisać jednego ze współczesnych polityków, unikając – wzorem autora <i>Kordiana</i> – nazywania go wprost • przywołać cechy dramatu szekspirowskiego i wskazać, w jakiej mierze <i>Kordian</i> czerpie z doświadczeń teatru elżbietańskiego • wymienić cechy <i>Kordiana</i> typowe dla bohatera romantycznego • przedstawić cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponować sposób poprawy wizerunku Polski i Polaków, zarówno w oczach rodaków, jak i innych narodów • wskazać w <i>Makbecie</i> i <i>Kordianie</i> podobne sceny • przedstawić przemianę <i>Kordiana</i> i jej wpływ na charakter dramatu • odwołać się do fragmentów <i>Cierpień młodego Wertera</i> i wskazać zewnętrzne oraz wewnętrzne przeszkody spełnienia miłości tytułowego bohatera • zdefiniować zjawisko współczesnego Weltschmerzu 	<p>piekielnych w <i>Kordianie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić cechy idealnego przywódcy narodu • uzasadnić podobieństwo w konstrukcji <i>Kordiana</i> i III części <i>Dziadów</i> • wyjaśnić rolę środków stylistycznych i interpunkcji we fragmencie <i>Cierpień młodego Wertera</i> • dokonać oceny kondycji współczesnego świata i człowieka, wskazując na choroby naszego wieku 	<p>stwa i różnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić swoją ocenę współczesnych Polaków i elit politycznych • określić stanowisko J. Słowackiego na temat posłannictwa narodowego Polaków • zestawić opinię autora <i>Kordiana</i> z poglądami A. Mickiewicza • porównać sposób walki o niepodległość w <i>Kordianie</i> i w III części <i>Dziadów</i> • dokonać charakterystyki porównawczej <i>Kordiana</i>, <i>Wertera</i>, <i>Konrada</i> i <i>Gustawa</i> z IV części <i>Dziadów</i> • wyjaśnić popularność zjawiska Weltschmerzu w kulturze współczesnej • dokonać własnej głosowej interpretacji monologu na <i>Mont Blanc</i> • porównać koncepcje inscenizacyjne <i>Kor-</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			bohatera werterowskiego <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować w formie pisemnej – na podstawie fragmentów <i>Cierpień młodego Wertera</i> – miłość tytułowego bohatera powieści epistolarnej J.W. Goethego • znaleźć w dziele J.W. Goethego środki stylistyczne określające miłość tytułowego bohatera do Loty • wypowiedzieć się – po obejrzeniu różnych adaptacji scenicznych <i>Kordiana</i> – na temat kreacji bohatera i scenografii • zapoznać się przynajmniej z jedną współczesną realizacją motywu Weltschmerzu i dokonać oceny wybranego przez siebie tekstu kultury 			<i>diana</i> z własnym odczytaniem sensu dramatu J. Słowackiego <ul style="list-style-type: none"> • wykonać w dowolnej technice pracę realizującą motyw Weltschmerzu
12. „Małość i wiel-	▪ podręcznik, s. 142–	parafraza,	• czytać ze zrozumie-	• rozróżnić parafrazę,	• wyjaśnić symboliczne	• porównać stosunek

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
kość” artystów romantycznych – <i>Rękawiczki Chopina i Słowackiego</i> M. Bizana (ZP)	144 • M. Bizan, <i>Rękawiczki Chopina i Słowackiego</i> (fr.)	oksymoron, metonimia, epifora	niem fragmenty tekstu współczesnego, wykorzystując poznane wcześniej sposoby ułatwiające uważny i krytyczny odbiór • wyliczyć – na podstawie pierwszego akapitu – podobieństwa, które dostrzegł M. Bizan w biografii F. Chopina i J. Słowackiego • podać przykłady uzasadniające przywiązanie tytułowych bohaterów artykułu do wyglądu	oksymoron, metoni- mię, epiforę • zinterpretować – w kontekście fragmentów tekstu M. Bizana – rolę i funkcję białych rękawiczek w życiu obu artystów romantycznych	znaczenie białych rękawiczek w kulturze romantyzmu • poszukać w biografii J. Słowackiego informacji o momencie zwrotnym, zmieniającym podejście artysty do świata „głansowanych rękawiczek”	F. Chopina i A. Mickiewicza do rękawiczek • określić funkcję pytań rozpoczynających akapity 2., 4. i 8. • odszukać i uzasadnić podobieństwo w budowie tytułu i pierwszego zdania artykułu M. Bizana • wyjaśnić – w odniesieniu do fragmentów tekstu M. Bizana – analogie między F. Chopinem a J. Słowackim
13. Adiustacja tekstu (ZP)	▪ podręcznik, s. 142–145 • M. Bizan, <i>Rękawiczki Chopina i Słowackiego</i> (fr.)	adiustacja tekstu, znaki korektorskie, przypisy (ręczowe, słownikowe, bibliograficzne) bibliografia, indeksy, typografia	• sporządzić – w odniesieniu do tekstu M. Bizana – przypisy biograficzne dotyczące F. Chopina i A. Orłowskiego • wyjaśnić pojęcie adiustacji tekstu	• charakteryzować różne typy przypisów • wyjaśnić pojęcie typografii • sporządzić różne rodzaje przypisów	• opracować bibliografię dotyczącą życia i twórczości F. Chopina	• dokonać adiustacji tekstu na temat mody romantycznej
14. J. Słowacki,	▪ podręcznik,	dygresja,	• streścić – na podsta-	• określić rolę narrato-	• określić główny te-	• określić wpływ aluzji

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p><i>Beniowski</i> (fr.) – Maurycy Beniowski bohaterem romantycznym;</p> <p>Romantyczne pojmowanie motywu <i>homo viator</i>;</p> <p>Cechy gatunkowe poematu dygresyjnego;</p> <p>Ironia romantyczna i jej funkcje w dziele literackim;</p> <p>Filmowa historia „miłości od pierwszego wejrzenia”;</p> <p>Ciekawość świata jako inspiracja do wędrówki i... fabuły (ZP i ZR)</p>	<p>s. 104–115</p> <ul style="list-style-type: none"> • J. Słowacki, <i>Beniowski</i> (fr.) – ZR • A. Mickiewicz, <i>To lubię</i> – ZR • <i>Marysia i Napoleon</i>, reż. L. Buczkowski, 1966 – ZR • J.M. Rymkiewicz, <i>Juliusz Słowacki pyta o godzinę</i> (fr.) – ZR • J. Bosak, <i>Próba rekonstrukcji I</i> – ZR • R. Kapuściński, <i>Podróże z Herodem</i> (fr.) • <i>Świat według Herodota</i>, ilustracja z książki W. Wägnera 	<p>poemat dygresyjny, <i>homo viator</i>, ironia romantyczna</p>	<p>wie zamieszczonych fragmentów pieśni – losy M. Beniowskiego i ocenić stopień trudności tego zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w poemacie fragmenty o charakterze ironicznym • wyjaśnić – w kontekście ballady <i>To lubię</i> – czym jest „straszna martwica” ujrzana przez narratora • odnieść się do biografii A. Mickiewicza i wyjaśnić powody nadania bohaterce ballady imienia Maryla • zebrać, odnosząc się do wybranych źródeł, informacje o związku M. Walewskiej i Bonapartego • sporządzić prywatną listę „Wielkich Duchów” wpływających na związek ucznia z rodzimą kulturą • streścić fragment <i>Podróży z Herodem</i> • opisać – na podstawie 	<p>ra w przywołanych fragmentach <i>Beniowskiego</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega ironia w poemacie • scharakteryzować M. Beniowskiego jako bohatera romantycznego • przedstawić okoliczności ukazania się zjawy w balladzie <i>To lubię</i> A. Mickiewicza • przedstawić, na czym polega komizm filmu <i>Marysia i Napoleon</i> • wyjaśnić – w odniesieniu do fragmentów tekstu J.M. Rymkiewicza – na czym polega „rozmowa z Duchami” • porównać – w odniesieniu do książki R. Kapuścińskiego – sposób mierzenia się pisarzy z nieznanym, nowym albo obcym 	<p>mat <i>Beniowskiego</i> i wyjaśnić rolę dygresji w poemacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybrać spośród znanych literackich wzorców wędrówki ten, który patronuje historii M. Beniowskiego, oraz uzasadnić swój wybór • wskazać – inne niż <i>Beniowski</i> – dzieła romantyczne wykorzystujące motyw podróży • przedstawić okoliczności ukazania się zjawy i omówić ich wpływ na zachowanie narratora ballady <i>To lubię</i> • zinterpretować sens słów „to lubię” z perspektywy narratora i bohaterki <i>To lubię</i> A. Mickiewicza • porównać losy współczesnych i historycznych bohaterów filmu <i>Marysia i Napoleon</i>, wskazując 	<p>literackich na przesłanie poematu J. Słowackiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia romantycznej podróży w <i>Sonetach krymskich</i> A. Mickiewicza i w <i>Beniowskim</i> J. Słowackiego, uzasadnić swoje stanowisko • wskazać, jakie cele postawił J. Słowacki swojemu dziełu • określić funkcję ironii romantycznej w balladzie <i>To lubię</i> • zredagować pracę na temat stereotypów ukazanych w filmie <i>Marysia i Napoleon</i> • podać – w odniesieniu do fragmentów <i>Beniowskiego</i> oraz tekstu J.M. Rymkiewicza – z jakimi „Wielkimi Duchami” rozmawiał w poemacie J. Słowacki • powołać się na opinię J.M. Rymkiewicza i

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>fragmentów książki R. Kapuścińskiego – okoliczności zetknięcia się autora z dziełem Herodota</p>		<p>na różnice oraz podobieństwa między nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonać porównania funkcjonowania motywu „rozmowy z Duchami” we fragmentach tekstu J.M. Rymkiewicza i w <i>Dziadach</i> A. Mickiewicza przypomnieć wiadomości o Sarmatach, a następnie wy tłumaczyć, z czego wynikało przeświadczenie R. Kapuścińskiego, że on i jego kolega są spokrewnieni ze Scytami wyjaśnić – na podstawie fragmentów książki R. Kapuścińskiego – „odkrycie” Herodota 	<p>uzasadnić powód krytycznego odbioru poematu J. Słowackiego przez poetów romantycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić i uzasadnić nowatorstwo językowe i stylistyczne <i>Beniowskiego</i> odwołać się do fragmentów <i>Podróży z Herodotem</i> i na tej podstawie udzielić rad wyruszającemu w podróż M. Beniowskiemu ocenić słuszność przekonania R. Kapuścińskiego, że podróżowanie (poznawanie nowego) to metafora życia wziąć udział w dyskusji – rozwijać umiejętność budowania samodzielnej wypowiedzi argumentacyjnej według podstawowych zasad logiki i retoryki

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>15. Z. Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> – „Ale ty nie jesteś piękną” – historia dramatu rodzinnego; „Ale i ty cierpisz” – o artyście niespełnionym; „Ktokolwiek jesteś, powiedz mi, w co wierzysz” – hrabia Henryk jako przywódca; „Jestem swobodną, jako ty, niewiastą wolną” – obraz i rola kobiet w dramacie Z. Krasińskiego; „Do pieśni – do pieśni. / Kto ją zacznie, kto jej dokończy?” – funkcja poezji romantycznej w <i>Nie-Boskiej komedii</i> i innych dziełach epoki; O twórczości Z. Krasińskiego;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 116–121 • Z. Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> – ZR • M. Bieńczyk, <i>Czarny człowiek</i> (fr.) – ZR • M. Janion, <i>Zygmunt Krasiński. Debiut i dojrzałość</i> (fr.) – ZR • M. Kołpanowicz, <i>Miasto nad przepaścią</i> – ZR • Z. Sudolski, <i>Krasiński, opowieść biograficzna</i> (fr.) – ZR • B. Leśmian, <i>Dwoje ludzińków</i> – ZR • M. Świetlicki, <i>Casablanka</i> – ZR 	<p>„apologia poety”, mity romantyzmu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić, w jakich okolicznościach hrabia Henryk składa przysięgę wierności w I części dramatu • wskazać konsekwencje wynikające z niedotrzymania przysięgi przez Męża • wyszukać w tekście dramatu fragmenty utworu, w których hrabia Henryk usprawiedliwia swoje postępowanie albo przedstawia własne marzenia • określić reakcje innych bohaterów dramatu na zachowanie hrabiego • wyszukać w IV części dzieła Z. Krasińskiego fragmenty zawierające samoocenę Męża • wskazać postaci kobiece w dramacie i dokonać ich charakterystyki • wymienić najważniejsze fakty w biografii Z. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać sposoby ratowania małżeństwa przez Żonę i ocenić skuteczność działań kobiety • scharakteryzować hrabiego Henryka z perspektywy Żony i Orcia • wyjaśnić przyczyny niepowodzeń bohatera • opisać i ocenić relacje między hrabią Henrykiem a Orciem • zinterpretować skok hrabiego w przepaść (cz. IV) w kontekście wcześniejszej rezygnacji z tego czynu (cz. I) • przedstawić i wyjaśnić stereotypowe role przypisane kobietom w dramacie Z. Krasińskiego • napisać charakterystykę głównego bohatera <i>Nie-Boskiej komedii</i> z punktu widzenia jednego z jego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić motywy postępowania hrabiego Henryka • opisać emocje głównego bohatera <i>Nie-Boskiej komedii</i>, jakie towarzyszyły mu nad przepaścią i po powrocie do domu • wyjaśnić przyczyny zmian w uczuciach i postawach hrabiego Henryka • wziąć udział w dyskusji o współczesnych stereotypach na temat kobiet • zestawzić działania i postawę Gustawa z IV części <i>Dziadów</i> oraz hrabiego Henryka z dramatu Z. Krasińskiego oraz ocenić, który z bohaterów postępuje bardziej moralnie • przedstawić – na podstawie fragmentu tekstu M. Janion – w jaki sposób Z. Krasiński zdemaskował 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać charakterystyki hrabiego Henryka z punktu widzenia różnych postaci dramatu • dokonać oceny zachowania i postaw różnych bohaterów <i>Nie-Boskiej komedii</i> • wskazać i uzasadnić powód zmian zachodzących w relacjach hrabiego Henryka z innymi postaciami dramatu • porównać wpływ mocy nadprzyrodzonej na zachowanie Gustawa z IV części <i>Dziadów</i> oraz hrabiego Henryka • określić – na podstawie IV części <i>Dziadów</i> oraz <i>Nie-Boskiej komedii</i> – wpływ poezji na zachowania miłosne bohaterów • wskazać scenę z udziałem hrabiego Henryka nad przepaścią, którą mógłby ilu-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>Artysta przekracza przepaście. Konfrontacja rzeczywistości i świata pozazmysłowego w dramacie Z. Krasińskiego i na obrazie M. Kołpanowicza; Miłość nie zna przetróg, ale zna... przeszkody (ZR)</p>			<p>Krasińskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznać się z opiniami historyków literatury na temat twórczości Z. Krasińskiego • wyjaśnić – na podstawie fragmentów tekstu M. Bieńczyka – jak można interpretować zachowanie hrabiego Henryka nad przepaścią • określić uczucia, jakie wywołuje obraz <i>Miasto nad przepaścią</i> • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w wierszu B. Leśmiana • sprawdzić w internecie, kim są postaci przywołane w <i>Casablance</i> M. Świetlickiego • określić temat wiersza M. Świetlickiego 	<p>podwładnych albo przeciwników ideowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice i podobieństwa między Gustawem z IV części <i>Dziadów</i> a hrabią Henrykiem • scharakteryzować obraz artysty i romantycznej miłości w odniesieniu do dramatu Z. Krasińskiego oraz fragmentów tekstów współczesnych badaczy literatury • przedstawić treść obrazu <i>Miasto nad przepaścią</i> • określić i uzasadnić wymowę wiersza B. Leśmiana • wskazać związek między wzorcami kultury współczesnej a życiem emocjonalnym osoby mówiącej w <i>Casablance</i> M. Świetlickiego 	<p>„ideał romantycznej kochanki”</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać uchwycone na obrazie M. Kołpanowicza relacje między tym, co ludzkie, a tym, co „niehumanitarne” • prześledzić miłosne losy bohaterów wiersza B. Leśmiana oraz wybranego dramatu romantycznego (<i>Nie-Boskiej komedii</i> i / lub IV części <i>Dziadów</i>) • wskazać podobieństwa i różnice między bohaterami utworu B. Leśmiana a postaciami z wybranego dramatu romantycznego • uzasadnić związek między wzorcami kultury współczesnej a życiem emocjonalnym osoby mówiącej w <i>Casablance</i> M. Świetlickiego 	<p>strować obraz M. Kołpanowicza, i uzasadnić wybór</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić, który ze współczesnych historyków literatury jest w sądach o głównym bohaterze <i>Nie-Boskiej komedii</i> najbardziej obiektywny, a który – najbardziej krytyczny • porównać i uzasadnić, jak zmieni się interpretacja wiersza <i>Dwoje ludzi</i> w kontekście przestania IV części <i>Dziadów</i> oraz dramatu Z. Krasińskiego • określić związek między zdjęciem ukazującym M. Monroe i H. Bogarta a obrazem „rodziców” osoby mówiącej w wierszu M. Świetlickiego • zestawiać różne teksty kultury i podać uzasadnienie swego zdania

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
16. Synkretyzm rodzajowy a konwencja literacka (ZP)	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 146–150 A. Mickiewicz, <i>Świtez (fr.)</i>, <i>Lilie (fr.)</i>, <i>To lubię (fr.)</i>, <i>Dziady</i>, część II (fr.), <i>Dziady</i>, część III, <i>Ustęp (fr.)</i> Z. Krasiński, <i>Nie-Boska komedia (fr.)</i> J. Słowacki, <i>Kordian (fr.)</i> 	synkretyzm rodzajowy, konwencja literacka, piśmiennictwo, tekst użytkowy	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcia: <i>synkretyzm rodzajowy</i>, <i>konwencja literacka</i>, <i>piśmiennictwo</i>, <i>tekst użytkowy</i> odróżnić literaturę piękną od tekstów użytkowych określić rodzaj tematyki tekstów literackich i użytkowych, wskazać ograniczenia, jakim podlegają określić przynależność gatunkową przywołanych tekstów romantycznych streścić balladę <i>Król olch</i> wskazać adresata w zamieszczonej w <i>Kordianie</i> opowieści o Janku, co psom szył buty 	<ul style="list-style-type: none"> napisać tekst literacki w określonej konwencji wskazać podobieństwa w przywołanych fragmentach tekstów A. Mickiewicza przedstawić elementy dramatyczne w <i>Romantyczności A. Mickiewicza</i> wskazać cechy gatunkowe opowieści o Janku, co psom szył buty, zamieszczonej w <i>Kordianie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst w wybranej konwencji i podporządkować go określonym celom określić w kontekście fragmentu <i>Nie-Boskiej komedii</i> wpływ epitetów na obraz świata 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować klasową inscenizację ballady <i>Romantyczność</i> uargumentować obecność synkretyzmu rodzajowego w wybranym dziele doby romantyzmu dokonać analizy wypowiedzi Księdza Piotra z <i>Dziadów</i>, części III, i uzasadnić obecność elementów epickich w tym fragmencie wyjaśnić dosłowny i alegoryczny sens opowieści Księdza Piotra z <i>Dziadów</i>, części III
17. C.K. Norwid, wybór poezji – kim są postaci mówiące w wybranych wierszach z cyklu <i>Vademecum</i> ?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 122–133 C.K. Norwid, wybór poezji (V. <i>Harmonia</i>, VII. <i>Addio!</i>, XIII. <i>Larwa</i>, XXX). 	<i>Vade-mecum</i> , „poeta myśli”	<ul style="list-style-type: none"> zidentyfikować postaci mówiące w wierszach z cyklu <i>Vademecum</i> określić tematykę wierszy z cyklu <i>Vade-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i uzasadnić obecność różnych form gatunkowych w przywołanych wierszach C.K. Norwida zinterpretować mi- 	<ul style="list-style-type: none"> określić tematykę utworów pochodzących z cyklu <i>Vademecum</i> zinterpretować symbolikę postaci chime- 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować pojęcia <i>Pr a d y</i> z wiersza <i>Addio!</i> i <i>R o z p a c z y</i> z utworu <i>Larwa</i> wyjaśnić, w jakim stopniu dzieło J. Mal-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>Egzystencja człowieka w ujęciu C.K. Norwida; Analogie do poezji C.K. Norwida na obrazie <i>Pokusa fortuny</i> J. Malczewskiego; <i>Vade-mecum</i> – nowatorstwo tożymku poetyckiego; Fundament życia estetycznego. Rozważania o antywartościach; Prawda o naturze ludzkiej; O pośmiertnych losach wybitnych jednostek; O potrzebie wybrańców (ZP i ZR)</p>	<p><i>Fatum</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • J. Malczewski, <i>Pokusa fortuny</i> • S. Kierkegaard, <i>Albo-albo</i> (fr.) – ZR • L. Staff, <i>Świat, Most</i> – ZR • J. Tischner, <i>O człowieku. Wybór pism filozoficznych</i> (fr.) • C.K. Norwid, <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> • Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fr.) – ZR • J.L. David, <i>Śmierć Sokratesa</i> – ZR • <i>Herbert nieznanym. Rozmowy</i> (fr.) • <i>1492: Wyprawa do rajy</i>, reż. Ridley Scott, 1992 <p>podręcznik, s. 196</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Antologia wybranych tekstów) • C.K. Norwid, <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> • C.K. Norwid, <i>Pielgrzym</i> 		<p><i>mecum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzować bohaterów lirycznych w przywołanych wierszach C.K. Norwida • określić sytuację człowieka w przywołanych wierszach z cyklu <i>Vade-mecum</i>, wybierając właściwe określenia z ramki • wskazać przynajmniej jeden zabieg kompozycyjny zastosowany w wybranym wierszu C.K. Norwida • podać przykłady uzasadniające słuszność nazwania C.K. Norwida mianem „poety myśli” • objaśnić – w odniesieniu do fragmentów <i>Albo-albo</i> – na co artyście szkoda życia • opisać świat otaczający bohatera lirycznego wierszy L. Staffa • przedstawić – na podstawie fragmentów tekstu J. Tischne- 	<p>mikę, gesty postaci z obrazu <i>Pokusa fortuny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić i zinterpretować elementy symboliczne w wierszach C.K. Norwida • wyjaśnić – na podstawie fragmentów tekstu duńskiego filozofa – co jest fundamentem „życia etycznego” • ocenić świat ukazany w wierszach L. Staffa, potwierdzając swoją opinię właściwymi cytatami z tekstów • podać przykłady innych tekstów kultury wykazujących podobne rozumienie natury człowieka jak to, o którym mowa we fragmencie rozważań J. Tischnera • wskazać i zinterpretować wpływ motywu pojawiającego się w I części <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokrate-</i> 	<p>ry na obrazie J. Malczewskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić – na przykładzie przynajmniej jednego wiersza C.K. Norwida – wizję życia (postawę życiową) bliską artyście • porównać poglądy duńskiego filozofa i C.K. Norwida na temat antywartości oraz ich roli w życiu człowieka • sformułować własną interpretację wybranego wiersza z cyklu <i>Vade-mecum</i> • omówić rolę pytań retorycznych w wierszu <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> • wskazać w wierszu <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> nawiązania do tradycji rycerskiej • odczytać symbolikę postaw, mimiki przyjmowanych 	<p>czewskiego koresponduje z ideami wyrażonymi w <i>Fatum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać refleksje C.K. Norwida na temat egzystencji człowieka z wizją ludzkiego losu charakterystyczną dla renesansu (np. autorstwa G. Pico della Mirandoli) i baroku (np. z rozważaniami D. Naborowskiego, filozofią B. Pascala) • przedstawić epokę kulturową stanowiącą największą inspirację dla C.K. Norwida • określić – odwołując się do konkretnych tekstów – podobieństwa i różnice między wierszami C.K. Norwida a romantyczną liryką A. Mickiewicza oraz J. Słowackiego • sformułować wniosek płynący z rozważań S. Kierkegarda

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>ra – główne spostrzeżenia autora na temat natury ludzkiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się informacjami zawartymi w przypisach podczas tworzenia pełniejszej charakterystyki bohaterów lirycznych wiersza <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> • sformułować sentencję ilustrującą sposób odczytania przesłania wiersza <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> • przedstawić opis sytuacji ukazanej na obrazie <i>Śmierć Sokratesa</i> • odszukać w tekście <i>Obrony Sokratesa</i> fragmenty, w których tytułowy bohater formułuje oskarżenia skierowane przeciwko niemyślności mu Ateńczyków • spisać w punktach 	<p>sie... na obraz każdego z bohaterów lirycznych tego utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać porównania wiersza <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> z <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> i scharakteryzować los wybitnych jednostek • zapoznać się z wierszem <i>Pielgrzym</i> i wskazać motywy typowe dla poezji romantycznej • scharakteryzować postaci ukazane na obrazie <i>Śmierć Sokratesa</i> • streścić – na podstawie dzieła Platona – odpowiedź Sokratesa na stawiane mu zarzuty • przedstawić zabiegi retoryczne pojawiające się w wypowiedziach Sokratesa • wskazać przykłady wierszy C.K. Norwida, 	<p>przez bohaterów obrazu <i>Śmierć Sokratesa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • określić – w odniesieniu do dzieła Platona – rolę i funkcję zabiegów retorycznych • zinterpretować – na podstawie rozmowy A. Michnika ze Z. Herbertem – sens określenia „wybrańcy – wariaci” w stosunku do takich postaci jak Sokrates • zinterpretować wyraz twarzy i pozę aktora grającego Kolumba w filmie <i>1492: Wyprawa do raju</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podobieństwa między spostrzeżeniami duńskiego filozofa na temat egzystencji człowieka a refleksjami zawartymi w poezji C.K. Norwida • porównać wizję życia wykreowaną w wierszach L. Staffa z obrazem świata w poezji C.K. Norwida i poglądami S. Kierkegaarda • napisać pracę – w odniesieniu do różnych tekstów kultury i własnych doświadczeń życiowych – na temat egzystencji współczesnego człowieka • dokonać analizy porównawczej <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> z wierszem <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> • przedstawić interpretację obrazu <i>Śmierć Sokratesa</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>oskarżenia wymierzone przeciwko Sokratesowi</p> <ul style="list-style-type: none"> odszukać i uzasadnić – na podstawie rozmowy A. Michnika ze Z. Herbertem – słowa, które mogłyby się odnosić do postaw ujawnianych przez postaci z wiersza <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i> 	<p>w których pojawia się motyw dwoistości natury ludzkiej</p>		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić – w odniesieniu do <i>Obrony Sokratesa</i> oraz wierszy C.K. Norwida – powody brutalnego traktowania jednostek wybitnych przez współczesny im świat uzasadnić, w jakim stopniu przedstawioną przez Z. Herberta wizję świata i ludzkiej egzystencji można określić mianem romantycznej wyrazić – na podstawie kadru z filmu R. Scotta – opinię na temat kreacji aktorskiej G. Depardieu
<p>18. Językowy obraz świata (ZP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 151–155 J. Bartmiński, <i>Językowe podstawy obrazu świata</i> (fr.) A. Mickiewicz, <i>Świtez</i> (fr.), <i>Dziady</i>, część IV (fr.), <i>Dziady</i>, część III (fr.), <i>Pan Tadeusz</i> (fr.) 	<p>językowy obraz świata, stereotypy, etnocentryzm, idiom</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>stereotyp językowy</i>, <i>idiom</i>, <i>etnocentryzm</i> przywołać znane przysłowia i powiedzenia ze słowem <i>dom</i> i na ich podstawie sformułować wnioski na temat obrazu domu w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie rozmaitych sformułowań / idiomów występujących w języku codziennym połączyć w odpowiadające sobie znaczeniowo pary: obcojęzyczne idiomy i ich polskie odpowiedniki 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić sugestywność i trafność powiedzeń (zarówno obcojęzycznych idiomów, jak i ich polskich odpowiedników) wykazać słuszność opinii J. Bartmińskiego, odnosząc się do obserwacji czasów 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, wykorzystując wiedzę o językowym obrazie świata, elementy świata przedstawionego w utworach A. Mickiewicza sformułować – na podstawie fragmentów <i>Ody do młodości</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<ul style="list-style-type: none"> • C.K. Norwid, <i>Moja piosnka</i> [II] (fr.) podręcznik, s. 194 (Antologia wybranych tekstów) • A. Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (fr.) 		<p>domości językowej Polaków</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić – na podstawie informacji o językowym obrazie świata oraz fragmencie ballady <i>Świtez</i> – powód przemienienia kobiet w „białawe kwiecie” • przedstawić konsekwencje wynikające z braku komentarza odautorskiego na temat pochodzenia kwiatów w balladzie <i>Świtez</i> • scharakteryzować – w odniesieniu do fragmentu epepei A. Mickiewicza – sposób wypowiedzania się Zosi i Hrabiego • wskazać we fragmencie wiersza C.K. Norwida elementy nacechowane emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć – w kontekście wiedzy o językowym obrazie świata – brak pozytywnych znaczeniowo przysłów o macosze • wskazać – w przywołanych fragmentach utworów romantycznych – przykłady ekspresyjności języka 	<p>współczesnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać wiadomości o językowym obrazie świata i na tej podstawie ocenić postawę Hrabiego wobec rzeczywistości • ocenić wpływ sposobu wypowiedzania się Zosi i Hrabiego na obraz świata ukazanego we fragmencie <i>Pana Tadeusza</i> • wykorzystać wiedzę o językowym obrazie świata i na tej podstawie uzasadnić konieczność pobytu Kordiana na Mont Blanc jako nieodłącznego elementu w odrodzeniu duchowym tytułowego bohatera dramatu J. Słowackiego • wskazać – w odniesieniu do wiersza C.K. Norwida – zwyczaj kulturowane współcześnie 	<p>oraz <i>Dziadów</i>, części III – wniosek dotyczący obrazowania w utworach A. Mickiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać – w odniesieniu do wiedzy o językowym obrazie świata – stan ducha Kordiana podczas jego pobytu na Mont Blanc • ocenić zmianę zachodzącą w sposobie witaliania się współczesnych Polaków

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>19. S. Mrożek, <i>Tango</i> – konwencja utworu w zwierciadle tradycji; Teatr absurdu; <i>Tango</i> zwierciadłem rodzinnego mikrokosmosu; Dramat lustrem sytuacji egzystencjalnej człowieka; Czym jest sztuka? Kontestacja lat 60. XX w.; Mniejszość kontra masa; Współczesna interpretacja dramatu Mrożka (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 134–141 • S. Mrożek, <i>Tango</i> • L.B. Jennings, <i>Termin „groteska”</i> (fr.) • A. Pągowski, <i>Tango</i>, plakat do spektaklu • J. Ortega y Gasset, <i>Bunt mas</i> (fr.) – ZR • T. Dołęga-Mostowicz, <i>Kariera Nikodema Dyzmy</i> (fr.) – ZR • *<i>Kariera Nikodema Dyzmy</i>, reż. J. Rybkowski, 1980 – ZR • A. Kyzioł, <i>„Tango” w fajnym świecie</i> (fr.) 	<p>groteska, teatr absurdu, kontestacja, kontrkultura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić (choć w przybliżeniu) miejsce i czas zdarzeń ukazanych w dramacie S. Mrożka • przedstawić, co zaskakuje (dziwi) w świecie przedstawionym w <i>Tangu</i> • wyjaśnić znaczenie groteski i pojęcie teatru absurdu • wskazać przedstawicieli różnych pokoleń w dramacie S. Mrożka • określić relacje między przedstawicielami różnych generacji w <i>Tangu</i> • wyjaśnić przyczynę konfliktu w rodzinie Stomila • przedstawić własną interpretację tytułu dramatu • streścić komentarz na temat zjawisk zachodzących w latach 60. XX w. • przedstawić – na podstawie właściwych 	<ul style="list-style-type: none"> • podać – na podstawie didaskaliów zawartych w dramacie i wyrazów z ramki – cechy charakteryzujące świat przedstawiony w <i>Tangu</i> • odszukać w tekście dramatu fragmenty utrzymane w konwencji groteski i absurdu • scharakteryzować poszczególnych krewnych Stomila, wskazując fakty odróżniające tych bohaterów od typowej rodziny • opisać sytuację ukazaną na plakacie A. Pągowskiego • podać – w odniesieniu do określeń z ramki – cechy wyróżniające określonych bohaterów • określić wpływ tanga tańczonego w finale sztuki na charakter całego dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić zagadnienia i tematy poruszane w dramacie i odwołać się do odpowiednich fragmentów • określić funkcję konwencji groteskowej zastosowanej przez S. Mrożka • zinterpretować kompozycję plakatu A. Pągowskiego • wyjaśnić sformułowanie <i>dramat rodzinny</i> i określić zasadność tego określenia wobec problemów ukazanych w <i>Tangu</i> • podać przykłady niedojrzałości Artura oraz jej przyczyny wynikające z warunkowań rodzinnych • przywołać i skomentować odpowiednie fragmenty sztuki S. Mrożka mówiące o przyczynach konfliktu w rodzinie Stomila 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować sposób ukazywania świata przedstawionego w dramacie • uzasadnić słuszność zastępowania pojęcia groteski mianem świata na opak • ocenić – w kontekście <i>Tanga</i> – interpretację groteski w ujęciu L.B. Jenningsa • zinterpretować symbolikę kolorów na plakacie A. Pągowskiego • wskazać elementy groteski i absurdu obecne w pracy A. Pągowskiego • przedstawić i ocenić motywy działania Artura • uzasadnić realność i aktualność konfliktu ukazanego w <i>Tangu</i> • ocenić stopień zadowolenia / niezadowolenia z życia poszczególnych bohaterów <i>Tanga</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>cytatów – wypowiedzi bohaterów <i>Tanga</i> na temat sztuki, także tej, którą można nazwać sztuką życia</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać definicję masy oraz mniejszości według J. Ortegi y Gasseta • sformułować – w odniesieniu do fragmentów tekstu <i>Tango w fajnym świecie</i> – refleksje na temat współczesnej interpretacji sztuki S. Mrożka • zaproponować scenografię, kostiumy, oprawę muzyczną do wybranych fragmentów <i>Tanga</i> S. Mrożka 	<ul style="list-style-type: none"> • znaleźć w dramacie nawiązania do sytuacji społecznej lat 60. XX w. • wskazać – wśród bohaterów <i>Tanga</i> – zwolenników naciągającej kontrkultury i kontestacji • zaprezentować poglądy hiszpańskiego filozofa na temat awansu i triumfu mas, podać właściwe cytaty • przeczytać fragment <i>Kariery Nikodema Dyzmy</i> i na tej podstawie wskazać, który z bohaterów <i>Tanga</i> mógłby wypowiedzieć podobne słowa • wskazać sceny, dialogi, wypowiedzi z <i>Tanga</i> mające charakter ponadczasowy • zaproponować obsadę do inscenizacji scenicznej dramatu S. Mrożka oraz wizję gry aktorskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić, przeciwko czemu i z jakiego powodu buntuje się Artur • wskazać w utworze przykłady kontrkultury • określić wymowę sztuki Mrożka <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić – na podstawie fragmentów tekstu hiszpańskiego filozofa – związek między zjawiskami opisanymi przez J. Ortegę y Gasseta a problemami ukazanymi w <i>Tangu</i> • przedstawić – w odniesieniu do tekstu. A. Kyzioł – dlaczego Artura można uznać za karykaturę bohatera romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • podać i uzasadnić elementy łączące Artura z bohaterami romantycznymi • scharakteryzować – na podstawie opinii J. Błońskiego – obraz cywilizacji ukazany w <i>Tangu</i> • wskazać w dziele S. Mrożka nawiązania do sytuacji politycznej • określić – w odniesieniu do sztuki S. Mrożka, opinii myślicieli, własnych przekonań – kryteria, jakie powinni spełniać sztuka i artysta • zredagować – w odniesieniu do spostrzeżeń hiszpańskiego filozofa – wypowiedź na temat relacji między mniejszością a masą • omówić – na podstawie <i>Tanga</i>, fragmentów powieści T. Dołęgi-Mostowicza oraz filmu <i>Kariery Niko-</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
						<i>dema Dyzmy</i> – problem funkcjonowania mas i elit w społeczeństwie <ul style="list-style-type: none"> wskazać i uzasadnić obecność wymienionych elementów recenzji w tekście A. Kyzioł
20.* „Promujemy czytanie”. Lekcje głośnego czytania (ZR)	lekcja głośnego czytania arcydzieł romantycznych (np. A. Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i> ; J. Słowacki, <i>Fantazy</i> ; C.K. Norwid, <i>Promethidion</i> ; W. Scott, <i>Rob Roy</i> ; G.G. Byron, <i>Giaur</i>)		<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przeczytać tekst 	<ul style="list-style-type: none"> czytać, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> czytać uważnie, zwracając uwagę na wartości zawarte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czytać, interpretując głosem tekst
21. Praca klasowa z omówieniem (ZP)						
22. Mój projekt (np. <i>Romantyzm po mojemu; Od „Króla Olch” do „Rusałki”;</i> <i>Dramat układasz?... Tak!</i>) (ZR)	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 162 		<ul style="list-style-type: none"> przygotować – na podstawie sugestii oraz pomysłów innych osób (np. nauczyciela, kolegów z klasy) – projekt nawiązujący tematycznie do za- 	<ul style="list-style-type: none"> wnosić pewne pomysły do realizacji projektu 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować projekt dobrać materiały i wybrać metodę realizacji ustalić, w jakiej konwencji będzie utrzymany projekt 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować projekt samodzielnie, wykorzystując w sposób twórczy oraz pomysły zdobytą wiedzę i umiejętności dzielić się – podczas

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>UWAGA: Realizacja projektu (np. liczba przeznaczonych na niego godzin, wybór tematu) zależy od decyzji nauczyciela uwarunkowanej możliwościami czasowymi oraz umiejętnościami i zainteresowaniami zespołu klasowego.</p> <p>Przedstawione zagadnienie <i>Mój projekt</i> przypisano do zakresu rozszerzonego, ale można je zrealizować także w zakresie podstawowym. Decyzja należy do polonisty.</p>			<p>gadnień kulturowych i literackich omawianych na lekcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • zebrać materiały oraz podjąć próbę zaplanowania swojego czasu i zarządzania nim zgodnie ze wskazówkami innych osób • rozwijać umiejętność korzystania z dobrych stron internetowych <p>Uwaga: W realizacji projektu uczeń jest jedynie biernym wykonawcą pomysłów innych.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • przygotować pracę w określonym czasie • wykorzystać do konstruowania projektu konteksty filozoficzne, religijne, kulturowe, literackie, artystyczne • operować słownictwem dostosowanym do tematu i formy projektu • wpływać na decyzje grupy 	<p>prezentacji projektu – zdobytą wiedzę w sposób ciekawy i atrakcyjny dla odbiorców</p> <ul style="list-style-type: none"> • być – podczas pracy w grupie – inicjatorem działań i pomysłodawcą (odgrywać rolę lidera), inspirować grupę do działania
<p>23. Umiem – poznaję więcej. Powtórzenie wiadomości, ćwiczenie umiejętności w</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 156–161 (Nie tylko do lekcji) • mapa myśli 		<ul style="list-style-type: none"> • podać daty graniczne romantyzmu w Polsce i w Europie Zachodniej oraz wiążące się z nimi wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować gatunki uprawiane w epoce romantyzmu • rozpoznać prawdę i fałsz w tekście doty- 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonać poprawnie zadanie z krzyżówką dotyczącą kultury romantyzmu • podać – na podsta- 	<ul style="list-style-type: none"> • podać tytuł utworu, określić zawartą w nim ideę narodowyzwoleńczą, podać jej sens oraz wskazać

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnych i ustnych (ZP i *ZR)	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 163–166 Umiem – poznaję więcej 		<ul style="list-style-type: none"> wymienić przynajmniej pięć cech dramatu romantycznego wskazać gatunki literackie uprawiane w epoce romantyzmu podać imiona kobiet, w których byli zakochani wybrani bohaterowie romantyczni wybrać przedmioty (spośród zamieszczonych w ramce), które łączą Kordiana z innymi postaciami dramatu J. Słowackiego utworzyć przymiotniki od podanych rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> czącym bohaterów <i>Pana Tadeusza</i> ułożyć zdania o treści nawiązującej do epoki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> wie wskazanych cytatów – tytuł utworu i jego autora przedstawić ulubione dzieło romantyczne 	<ul style="list-style-type: none"> postać związaną z tą ideą określić źródło wskazanych cytatów oraz zinterpretować znaczenie przywołanych fragmentów z dzieł romantycznych przedstawić ulubione dzieło romantyczne i uzasadnić swój wybór wskazać różne sposoby wartościowania w tekstach romantycznych dostrzec i skomentować estetyczną wartość utworu literackiego
24. Pozytywizm – wiek przemysłu, wiek nauki; Pozytywizm polski – ramy czasowe epoki, konsekwencje klęski powstania styczniowego; Program polskich pozytywistów (praca u podstaw,	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 198–207 (materiał literacki i infograficzny) A. Świętochowski, <i>August Comte i Herbert Spencer</i> (fr.) E. Orzeszkowa, <i>O „Historii cywilizacji angielskiej”</i> przez 	racjonalizm, darwinizm, utilitaryzm, darwinizm (ewolucjonizm), realizm, naturalizm, organicyzm, scjentyzm, Szkoła Główna	<ul style="list-style-type: none"> dokonać periodyzacji epoki pozytywizmu w Polsce i Europie Zachodniej wymienić przykłady wynalazków dokonanych w epoce pozytywizmu i wskazać sfery życia, które w tej epoce unowocześniono 	<ul style="list-style-type: none"> uporządkować, korzystając z osi czasu, wydarzenia oraz ważne zjawiska historyczno-społeczne epoki wymienić wydarzenia historyczne wpływające na rozwój i charakter pozytywizmu wyjaśnić podstawo- 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wśród idei obowiązujących w drugiej połowie XIX w. te, które są aktualne w czasach współczesnych sformułować – w odniesieniu do informacji o poglądach Ch. Darwina – własną teorię ewolucjoni- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, które z idei właściwych wcześniejszym epokom mogły zyskać popularność w drugiej połowie XIX w. zaprezentować – w formie krótkiego tekstu (np. przemówienia) – reakcję filozofów wcześniejszych

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
praca organiczna, równouprawnienie mniejszości narodowych, asymilacja Żydów, emancypacja kobiet) (ZP)	<p><i>Henryka Tomasza Buckle’a</i> (fr.)</p> <ul style="list-style-type: none"> A. Pilecki, <i>Stanowisko poezji wobec pozytywnego kierunku naszej umysłowości</i> (fr.) A. Świętochowski, <i>Zabawnie i smutno</i> (fr.) Program polskich pozytywistów (infografika): M. Tymowski, J. Kieniewicz, J. Holzer, <i>Historia Polski</i> – fr. 	Handlowa, rusyfikacja, germanizacja, uwłaszczenie chłopów, stańczycy, kult pracy, praca organiczna, praca u podstaw, równouprawnienie mniejszości narodowych, asymilacja Żydów, emancypacja kobiet	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejszych twórców epoki w dziedzinie literatury, filozofii, nauki omówić konsekwencje klęski postania styczniowego 	<p>we pojęcia związane z epoką i powiązać je z konkretnymi postaciami doby pozytywizmu (np. J.S. Millem, A.G. Bellem, W. Roentgenem itp.)</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać idee obowiązujące w drugiej połowie XIX w. przedstawić główne postulaty programu polskich pozytywistów wymienić nazwiska przedstawicieli pozytywizmu warszawskiego streścić założenia pojawiające się we fragmentach tekstów publicystycznych 	<p>zmu</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ ważnych zjawisk społeczno-kulturowych na charakter polskiego pozytywizmu przedstawić okoliczności powstania inteligencji w społeczeństwie polskim wskazać i omówić – na podstawie przywołanych fragmentów tekstów publicystycznych – postulaty i dążenia polskich pozytywistów 	<p>epok na teorię Ch. Darwina</p> <ul style="list-style-type: none"> obejrzeć dodatki do „Przeglądu Tygodniowego” z lat 1884 i 1890 i na tej podstawie określić sferę zainteresowań publicystów pozytywistycznych wymienić przedstawicieli Szkoły Głównej Handlowej i określić rolę tej placówki w kreowaniu obrazu epoki
25. G. Flaubert, <i>Pani Bovary</i> – współczesny czytelnik w lustrze XIX-wiecznego arcydzieła; <i>Tak chcieliby przeznaczenie</i> – czy	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 208–219 G. Flaubert, <i>Pani Bovary</i> – ZR J.B.C. Corot, <i>Kobieta w błękicie</i> – ZR J. Tomkowski, <i>Woalka pani Bova-</i> 	bowaryzm, zabiegi pisarskie Flauberta (warstwowość, kontrpunkt), powieść społeczno-	<ul style="list-style-type: none"> wymienić te elementy powieści G. Flauberta (np. postaci, zdarzenia, miejsca itp.), które najbardziej zapadły w pamięć uzasadnić, w jakiej mierze losy Emmy 	<ul style="list-style-type: none"> przywołać (omówić lub zacytować) fragmenty sprawiające trudność w odbiorze albo te, które stanowiły łatwą lekturę wskazać kluczowy moment w biografii 	<ul style="list-style-type: none"> określić i uzasadnić różnorodność wrażeń czytelnicznych po lekturze <i>Pani Bovary</i> ukazać rolę literatury w życiu Emmy przedstawić propozycje innego zakoń- 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić i uzasadnić swoje refleksje po przeczytaniu ostatniego zdania powieści G. Flauberta ustosunkować się do słów W. Nabokowa na temat Emmy

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>historia Emmy musiała się tak potoczyć? „Pani Bovary to ja!” Jak oceniać bohaterkę? Bowaryzm, czyli o sile romantycznych marzeń; Arcydzieło realizmu? Zabiegi pisarskie Flauberta; Tajemnica powieści i autorskiego komentarza; Los jednostki uwikłanej w marzenia; Namiętność jako forma miłości; Współczesny żywot <i>Pani Bovary</i> (ZR)</p>	<p>ry (fr.) – ZR</p> <ul style="list-style-type: none"> • W. Nabokow, <i>Pani Bovary</i> (fr.) – ZR • M. Dąbrowska, <i>Noce i dnie</i> (fr.) – ZR • D. de Rougemont, <i>Mity o miłości</i> (fr.) – ZR • K.M. Sieniawski, <i>Pani Bovary</i> – ZR • J. Erol, plakat do filmu <i>Pani Bovary to ja</i>, reż. Z. Kamiński, 1977 – ZR • *<i>Pani Bovary</i>, reż. C. Chabrol, 1997; • <i>Pani Bovary</i>, reż. T Fywell, 2000 – ZR • realizm i naturalizm (infografika) 	<p>obyczajowa, realizm, naturalizm</p>	<p>można interpretować jako realizację wyroków przeznaczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • odszukać w tekście powieści fragmenty mówiące o sposobie traktowania bohaterów literackich i ich historii przez E. Bovary • streścić opinie badaczy literatury na temat E. Bovary • dokonać podziału bohaterów powieści i wskazać wśród nich wzbudzających sympatię oraz antypatycznych • napisać charakterystykę tytułowej bohaterki powieści • wybrać dowolny fragment utworu i na jego podstawie zwrócić uwagę na obecność oraz funkcję opisu, opowiadania, monologów, dialogów itp. • ustalić, kto jest narra- 	<p>Emmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz <i>Kobieta w błękicie</i> • uzasadnić – na podstawie fragmentów tekstów badaczy – dlaczego E. Bovary można określić mianem bohaterki romantycznej • określić sposób postrzegania tytułowej postaci przez narratora • zaprezentować stosunek do głównej bohaterki powieści i potwierdzić swoje stanowisko właściwymi przykładami (cytatami) z tekstu • zanalizować sposób budowania świata przedstawionego przez G. Flauberta • zinterpretować fragmenty <i>Pani Bovary</i> zawierające metafory i porównania • przywołać i skomen- 	<p>czenia historii Emmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić lektury E. Bovary • przedstawić – na podstawie fragmentów tekstu J. Tomkowskiego – swoją opinię na temat porównania E. Bovary do Don Kichota • wskazać w powieści G. Flauberta przykłady kontrapunktu i warstwowości • ocenić, w jakim stopniu występowanie różnorodnych środków artystycznych wpływa na realistyczny wymiar powieści • charakteryzować społeczność Yonville przedstawioną w <i>Pani Bovary</i> • porównać postaci Barbary Niechcic i Emmy Bovary • wskazać w tekście <i>Nocy i dni</i> przykłady mowy pozornie za- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, z jakich powodów Emma może zyskiwać lub tracić na tle innych postaci z powieści • przedstawić efekt zastosowania w <i>Pani Bovary</i> techniki kontrapunktu i warstwowości • przedstawić interpretację symboliki wybranych motywów z powieści G. Flauberta • ustosunkować się – na podstawie fragmentów tekstu W. Nabokowa – do opinii badacza na temat obecności realizmu w <i>Pani Bovary</i> • wskazać elementy podobieństwa między E. Bovary a postaciami z dzieł romantycznych • określić – na podstawie wybranych cytatów z powieści – stosunek do społeczności Yonville

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>torem całej powieści</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady metafor i porównań obecnych w dziele G. Flauberta • przedstawić postaci i zdarzenia z <i>Pani Bovary</i> typowe dla połowy XIX w. • scharakteryzować główną bohaterkę <i>Nocy i dni</i>, zwracając uwagę na cenione przez nią wartości oraz stosunek do innych ludzi (zwł. męża) • streścić fragment tekstu D. de Rougemonta • określić temat wiersza <i>Pani Bovary</i> • podać definicje realizmu i naturalizmu • wymienić główne wyznaczniki dzieła realistycznego i naturalistycznego 	<p>tować odpowiednie cytaty potwierdzające przynależność narratora do świata przedstawionego w powieści lub zaprzeczające temu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady elementów symbolicznych w powieści G. Flauberta • przedstawić – na podstawie informacji zawartych w infografice – w jakim stopniu <i>Pani Bovary</i> spełnia wymogi powieści naturalistycznej oraz realistycznej • wskazać – na podstawie fragmentów <i>Nocy i dni</i> – podobieństwa między Barbarą Niechcic a Emmą Bovary • odpowiedzieć na pytania postawione w ostatnim akapicie tekstu D. de Rougemonta • przedstawić swoje 	<p>leżnej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić – w odniesieniu do fragmentów <i>Nocy i dni</i> – na czym polega marzycielska natura Barbary • podać przykłady innych tekstów kultury poruszających temat miłości zakazanej • scharakteryzować postać mówiącą w wierszu K.M. Sienkiewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić – w odniesieniu do fragmentów <i>Nocy i dni</i> – funkcję wprowadzenia do powieści mowy pozornie zależnej • podać przykłady innych – poza powieścią M. Dąbrowskiej – tekstów kultury podejmujących temat jednostki uwikłanej w marzenia • porównać funkcję motywu miłości zakazanej – w dziele G. Flauberta, we fragmentach <i>Mitów o miłości</i> oraz w innych tekstach kultury • wyjaśnić istotę realizmu i naturalizmu, przywołując odpowiednie przykłady z epoki pozytywistycznej

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
				refleksje na temat postaci na plakacie J. Erola		
<p>26. F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> – próby usprawiedliwienia zła; Granice wolności. Zbrodnia jako ich ostateczne naruszenie; Równość i nierówność ludzi wobec siebie; Poświęcenie drogą do etycznego odrodzenia? Nowy typ prozy psychologicznej (powieść psychologiczna o podłożu filozoficznym); <i>O Zbrodni i karze</i> – opinie badaczy; Dialog z powieścią Dostojewskiego według artystów współczesnych (ZP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 220-227 • F. Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> • H. Holbein młodszy, <i>Ciało Chrystusa w grobie</i> • L. Grossman, <i>Dostojewski</i> (fr.) • D. Szymarinow, <i>Sonia w pokoju umierającego Marmieładowa</i>, ilustracja do powieści • D. Kułakowska, <i>Dostojewski – dialektyka niewiary</i> (fr.) • B. Urbankowski, <i>Dostojewski: dramat humanizmów</i> (fr.) • H. Brzoza, <i>Dostojewski – myśl a forma</i> (fr.) • W. Wierieszczagin, 	<p>powieść psychologiczna, polifoniczność, powieść polifoniczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić powody zamordowania A. Iwanowny przez R. Raskolnikowa • przywołać problematykę snów Raskolnikowa i Swidrygajłowa • określić, na czym polegało zło wyrządzone przez wybrane postaci z powieści F. Dostojewskiego • opisać najbardziej dziełnice Petersburga • scharakteryzować sytuację ukazaną na ilustracji D. Szymarinowa • opisać okoliczności wejścia Soni na drogę nierządu • wskazać cechy Soni zjednujące jej sympatię innych • podać definicję polifoniczności • określić główne zało- 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić w punktach tezy artykułu Raskolnikowa • wskazać środki malarzkie użyte przez H. Holbeina w celu zaprezentowania cierpienia Chrystusa • określić funkcję marsek sennych w <i>Zbrodni i karze</i> • napisać alternatywną historię Raskolnikowa, w której bohater nigdy nie spotkałby Marmieładowa • opisać pokój Rodiona i ocenić wpływ tej przestrzeni na charakter bohatera • porównać ubiór Raskolnikowa ze strojami innych postaci i na tej podstawie określić status społeczny bohatera • zinterpretować i 	<ul style="list-style-type: none"> • określić związek między artykułem bohatera a jego czynem • przedstawić elementy symboliczne w dziele H. Holbeina • wskazać różnice i podobieństwa w zachowaniu wskazanych bohaterów powieści (np. Soni i Duni) • zaproponować inne rozwiązanie losów dzieci K. Iwanowny, gdyby Marmieładow nie przybył do Petersburga w ślad za Dunią • ocenić prawdopodobieństwo ślubu Łuży-na i Duni, gdyby Rodion nie popełnił zbrodni • opisać okoliczności przemiany we- 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić uniwersalność przesłania obrazu H. Holbeina • uzupełnić tabelę informacjami o bohaterach powieści • ocenić poglądy Rodiona na temat zabijania • napisać – w odniesieniu do powieści F. Dostojewskiego – pracę na temat funkcjonowania dobra i zła w świecie • ocenić – na przykładzie Raskolnikowa – zasadność określenia zła mianem choroby duszy • wyjaśnić – w kontekście pracy L. Grossmana – związek między osobistym dramatem Rodiona a obrazem Petersburga • określić zjawiska spo-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<p><i>Apoteoza wojny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Zbrodnia i kara</i>, film animowany, reż. P. Dumala, 2000 • K. Żeromski (Karczer), <i>Zbrodnia i kara</i> • komiks inspirowany <i>Zbrodnią i karą</i> F. Dostojewskiego 		<p>żenia zawarte w tekstach współczesnych badaczy twórczości F. Dostojewskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać symboliczne przedmioty w filmie <i>Zbrodnia i kara</i> • scharakteryzować postaci występujące w filmie P. Dumaly • wymienić przeciwności wskazane w tekście piosenki Karcera • wykazać podobieństwo między bohaterem komiksu – Raskolem – a znanymi postaciami popkultury 	<p>uzasadnić określenie Soni mianem świętej grzesznicy</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Zbrodni i karze</i> obecność elementów realistycznych i naturalistycznych • wykazać, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną • opisać obraz <i>Apoteoza wojny</i> • przedstawić „niedojrzałe idee” Raskolnikowa, które – zdaniem D. Kułakowskiej – nie pozwalają bohaterowi uwierzyć w Boga • wymienić symbole pojawiające się w filmie P. Dumaly i określić ich funkcje • wyjaśnić przyczynę ograniczenia przez P. Dumalę liczby postaci występujących w filmie • scharakteryzować wpływ przeciwności 	<p>wewnętrznej Raskolnikowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować relacje między Łuży-nem a Dunią lub Sonią, wskazując powody jego arogancji • wskazać przeciwieństwa wymienione przez L. Grossmana • przedstawić okoliczności motywujące Sonię do przeczytania Rodionowi fragmentu Ewangelii o wskrzeszeniu Łazarza • wyjaśnić rolę światłocienia w kreacji obrazu bohaterki na ilustracji D. Szmarinowa • zanalizować uczucia i motywacje wybranych bohaterów powieści • opisać zabiegi psychologiczne P. Pietrowicza wobec R. Raskolnikowa • wykazać związek między ateizmem 	<p>łeczne skrytykowane przez pisarza na przykładzie postaci Lebieziatnikowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • przywołać i skomentować tezę Raskolnikowa na temat nierówności ludzi • ocenić sens wyjazdu Soni na katorgę z Rodionem • określić – w odniesieniu do poglądów głoszonych przez Sonię – ideały reprezentowane przez autora <i>Zbrodni i kary</i> • wyjaśnić – na podstawie filmu P. Dumaly – zabieg pominięcia dialogów • napisać dialog do jednej ze scen filmu, zachowując zgodność z wymową dzieła P. Dumaly • ocenić wpływ ostatniej sceny filmu <i>Zbrodnia i kara</i> na przesłanie tego obrazu

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
				<p>ukazanych w piosence <i>Zbrodnia i kara</i> na wymowę utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić zalety i wady komiksowego przedstawienia dziejów Raskolnikowa 	<p>Raskolnikowa – o czym pisze D. Kułakowska – a ideą Boga sprawującego opiekę nad światem (co przedstawia w swej pracy B. Urbankowski)</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać relację między treścią obrazu W. Wierieszczagina a tytułem jego dzieła • wskazać – w filmie P. Dumaty – środki filmowe pozwalające reżyserowi oddać klimat naturalizmu obecnego w powieści • przygotować komiks dotyczący epizodu z życia bohaterów <i>Zbrodni i kary</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić – w odniesieniu do piosenki Karcera oraz własnych doświadczeń – z czego wynika niebezpieczeństwo współczesnego humanizmu • ocenić, w jakiej mierze piosenka <i>Zbrodnia i kara</i> jest inspirowana przesłaniem wynikającym z powieści F. Dostojewskiego
<p>27.* F. Dostojewski, <i>Łagodna</i> – „teraz” i „kiedyś” – plany czasowe opowieści; „Kto z nas dwojga zaczął wtedy?” – historia związku;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 228–235 • F. Dostojewski, <i>Łagodna</i> • T. Gadacz, <i>O umiejętności życia</i> (fr.) • E. Orzeszkowa, <i>Kilka słów o kobie-</i> 	<p>adaptacja, feminizm, sufrażystki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić formę gatunkową <i>Łagodnej</i>, powołując się na strukturę utworu • określić relację między właścicielem lombardu a dziewczyną • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, w jakim stopniu utwór spełnia zapowiedzi autora ze wstępu • scharakteryzować typ relacji między bohaterami • zinterpretować sens 	<ul style="list-style-type: none"> • zaproponować kilka określeń charakteryzujących utwór F. Dostojewskiego • określić motywy działania właściciela lombardu • wyjaśnić wpływ sce- 	<ul style="list-style-type: none"> • określić plany czasowe opowieści • ocenić relację mężczyzny ze spotkaniem, podczas którego zaproponował ślub szesnastoletniej dziewczynie

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>„Kim byłem ja” – zagadka osobowości bohatera; „Kim była ona” – zagadka decyzji bohaterki; Opowieść o miłości? Kobieta w czasach pozytywizmu; <i>Łagodna</i> na scenie i na ekranie; Współczesna „Łagodna” (ZP i ZR)</p>	<p><i>tach</i> (fr.) – ZR</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Łagodna</i>, reż. R. Bresson, 1969 – ZR • <i>Łagodna, jaszczonka</i>, reż. D. Kunowski, 2011 – ZR • S. Chutnik, <i>Kieszonkowy atlas kobiet</i> (fr.) – ZR 		<p>wizję małżeństwa stworzoną przez bohatera</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybrać określenia – spośród podanych w ramce – odnoszące się do osobowości bohatera • przypomnieć przebieg zdarzenia w teatrze i jego konsekwencje prowadzące do zrezygnowania ze służby wojskowej przez bohatera • uzasadnić – podając właściwe cytaty z <i>Łagodnej</i> – z czyjej perspektywy poznajemy dziewczynę • ocenić relację właściciela lombardu z dziewczyną • dokonać streszczenia fragmentu tekstu <i>O umiejętności życia</i> • odnaleźć w tekście E. Orzeszkowej informację o sytuacji społecznej kobiet w czasach pozytywizmu 	<p>sceny z rewolwerem i określić jej wpływ na charakter związku bohatera i jego młodej żony</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić odbiorcę przemowy bohatera • ocenić związek między odejściem bohatera ze służby wojskowej a wpływem tego zdarzenia na jego psychikę • przedstawić rolę wyznaczoną dziewczynie przez męża • wskazać zdarzenia i zachowania bohaterki najlepiej charakteryzujące jej cechy <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić – na podstawie fragmentów tekstu T. Gadacza – przykłady wzajemnej afirmacji bohaterów • wyszukać opinie i postulaty autorki <i>Kilku słów o kobietach</i> mogące odnosić się do bohaterki <i>Łagodnej</i> 	<p>ny z rewolwerem na konstrukcję całego utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób traktowania żony przez bohatera • wymienić i uzasadnić powody przyjęcia przez dziewczynę małżeńskiej propozycji właściciela lombardu • przedstawić charakterystykę psychologiczną bohaterki, przywołać właściwe cytaty z tekstu • porównać opinię E. Orzeszkowej na temat sytuacji kobiet w XIX w. z sytuacją bohaterki <i>Łagodnej</i> • wskazać – wśród współczesnych adaptacji <i>Łagodnej</i> – przykład tekstu kultury mającego charakter uniwersalny • określić funkcję mężczyzn w tekście S. Chutnik 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens określeń <i>surowość</i> i <i>system</i> • charakteryzować bohatera, uzasadniając swój osąd przykładami oraz cytatami z utworu • zaproponować sposób czytania utworu pozwalający na bezstronność w ocenie charakteru bohaterki • wyjaśnić związek między obrazem Matki Boskiej a decyzją dziewczyny • wskazać, który z tytułów – <i>Łagodna</i> czy <i>Potulna</i> – jest bardziej trafny • napisać komentarz zawierający odzucia czytelnicze odnoszące się do <i>Łagodnej</i> i fragmentów tekstu T. Gadacza • porównać i uzasadnić sytuacje życiowe i postępowanie E. Bovary i bohaterki <i>Łagodnej</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<ul style="list-style-type: none"> ocenić – na podstawie obserwacji współczesności – uniwersalność spostrzeżeń zawartych w <i>Kilku słowach o kobietach</i> wybrać – na podstawie dowolnej adaptacji utworu F. Dostojewskiego – scenę, która wywarła na uczniu największe wrażenie scharakteryzować obraz kobiet na podstawie fragmentów tekstu S. Chutnik 	<ul style="list-style-type: none"> przywołać odpowiednie cytaty z tekstu E. Orzeszkowej, uzasadniające ponadczasowość <i>Kilku słów o kobietach</i> ocenić – na podstawie wybranej adaptacji filmowej <i>Łagodnej</i> – która ze współczesnych wizji jest najbliższa opowiadaniu F. Dostojewskiego dokonać porównania Marii z tekstu S. Chutnik i otaczającej tę postać rzeczywistości z bohaterką <i>Łagodnej</i> i jej światem wyszukać we fragmentach <i>Kieszonkowego atlasu kobiet</i> słowa i sformułowania nacechowane emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować – w kontekście <i>Kieszonkowego atlasu kobiet</i> – rolę narratora i jego sposób wypowiedzi określić w tekście S. Chutnik funkcję sformułowań nacechowanych emocjonalnie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić zgodność zaprezentowanych fotografii z klimatem utworu F. Dostojewskiego dokonać charakterystyki porównawczej Marii z tekstu S. Chutnik z bohaterką <i>Łagodnej</i> wykazać i uzasadnić feministyczny charakter tekstu S. Chutnik
28. M. Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i> –	▪ podręcznik, s. 236–243	literatura tendencyjna,	<ul style="list-style-type: none"> zrekonstruować czas i miejsce wydarzeń w 	<ul style="list-style-type: none"> opisać wizerunek Mendla 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symboliczne znaczenie dymu uno- 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kontrargumenty Mendla i

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p>dlaczego „umarło serce” Mendla?</p> <p>Literatura tendencyjna;</p> <p>Mniejszość żydowska w pozytywizmie. Pogromy; Triumf małych form literackich. Nowela;</p> <p>Mistrzowie małej formy;</p> <p>Literatura i malarstwo pozytywizmu wobec kwestii żydowskiej;</p> <p>Współczesność wobec kwestii żydowskiej (ZP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • M. Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i> • A. Świętochowski, <i>Utylitaryzm w literaturze</i> (fr.) • Mistrzowie małej formy (infografika) • E. Orzeszkowa, <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> (fr.) • A. Gierymski, <i>Żydówka z cytrynami (Pomarańczarka)</i> • A. Gierymski, <i>Święto Trąbek</i> • M. Okoński, <i>Antysemityzm? Czas na głos piłkarzy</i> (fr.) • T. Różewicz, <i>recycling</i> (fr.) • Z. Libera, <i>Lego. Obóz koncentracyjny</i> 	<p>tendencyjność,</p> <p>nowela,</p> <p>nowelistyka</p>	<p><i>Mendlu Gdańskim</i>, odnosząc się do informacji zawartych w tekście oraz źródeł historycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście M. Konopnickiej sformułowania i stwierdzenia wyrażające nastawienie narratora do tytułowego bohatera • wskazać cechy charakteryzujące literaturę tendencyjną • zdefiniować pojęcie pogromu • scharakteryzować kompozycję <i>Mendla Gdańskiego</i> • wymienić mistrzów małych form literackich oraz ich dzieła • wskazać w tekście <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> fragmenty mówiące o przyczynach niechęci do przedstawicieli tej mniejszości narodowej • przedstawić refleksje 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować stosunek narratora do tytułowego bohatera utworu • określić główną ideę utworu M. Konopnickiej • przedstawić sytuację społeczną Żydów w Polsce w drugiej połowie XIX w. • porównać kompozycję noweli i opowiadania • zdefiniować pojęcie małej formy epickiej • przedstawić postulaty E. Orzeszkowej zawarte w tekście <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> • określić – w odniesieniu do tekstu E. Orzeszkowej – obiekt krytyki pisarki • zestawić problemy w tekście M. Okońskiego ze sprawami poruszonymi przez M. Konopnicką w <i>Mendlu Gdańskim</i> 	<p>szącego się z fajki Mendla</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić – na podstawie utworu M. Konopnickiej – przyczyny wrogości wobec Żydów i uzasadnić, w jakiej mierze argumenty odnoszą się do faktów, a w jakiej do opinii • wyjaśnić – z perspektywy Mendla – znaczenie słowa <i>ludzie</i> • sformułować – na podstawie <i>Mendla Gdańskiego</i> – kilka zdań utrzymanych w stylistyce apelu, nakłaniających do działania • wskazać w utworze fragmenty zawierające mowę pozornie zależną • wskazać związki między obrazem Polaków i Żydów w utworze M. Konopnickiej a sytuacją historyczną w Polsce 	<p>określić ich charakter</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić w formie pisemnej wnioski wynikające z rozmowy Mendla i zegarmistrza • wyjaśnić symbolikę sceny ukazującej Mendla stojącego z chłopcem naprzeciw tłumowi • napisać tekst mowy (odezwy) wyrażającej postawę Mendla wobec agresywnego tłumowi • zanalizować sposób wypowiedzi Mendla • wyjaśnić – w kontekście utworu M. Konopnickiej – funkcję mowy pozornie zależnej • ocenić – na podstawie <i>Mendla Gdańskiego</i> – stosunek Polaków do Żydów • przedstawić w punktach – na podstawie tekstu <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> – postulaty pisarki i od-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>na temat fragmentów tekstu M. Okońskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zjawiska poruszone we fragmentach poematu T. Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić – na podstawie fragmentów poematu T. Różewicza – stosunek współczesnego świata do narodu żydowskiego 	<p>(w drugiej połowie XIX w.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj zmian koniecznych do przekształcenia <i>Mendla</i> w powieść • wyjaśnić powody popularności małych form epickich • porównać spostrzeżenia E. Orzeszkowej z poglądami zegarmistrza i potocznymi opiniami wyrażonymi w rozmowie z Mendlem • scharakteryzować postaci i sytuacje ukazane na obrazach A. Gierymskiego • określić i uzasadnić – w odniesieniu do tekstu <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> oraz <i>Antysemityzm? Czas na głos piłkarzy</i> – czy przywołane utwory przynależą do tekstów artystycznych czy publicystycznych 	<p>nieść je do programu pozytywistów</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytać z obrazów A. Gierymskiego nastawienie wobec Żydów i ich kultury • dokonać analizy środków artystycznych wykorzystanych w dziełach malarskich A. Gierymskiego i wskazać ich wpływ na obraz Żydów ukazanych w tych tekstach kultury • zredagować krótki utwór literacki / publicystyczny apelujący do sumienia czytelnika i skłaniający go do działania • określić rolę cytatu w <i>recydingu</i> T. Różewicza • przedstawić swoje stanowisko – w odniesieniu do tekstów kultury współczesnej (np. pracy Z. Libery) – w sprawie podejścia współczesnego poko-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
					<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować – w kontekście fragmentów poematu T. Różewicza – słowa K. Wyki 	<p>lenia do kwestii żydowskiej</p>
<p>29. B. Prus, <i>Kroniki tygodniowe</i> – sztuka „realna” i „idealna”; Akademyzm; Poetycka próba zdefiniowania sztuki; Triumf prasy. Publicystyka pozytywizmu; Felieton jako forma publicystyczna; Odmiany publicystyki pozytywistycznej; Świat w naturalistycznej odsłonie; Kicz – daleki krewny idealizmu? Zjawiska kulturowej współczesności w felietonistyce (ZP i ZR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 244–253 • B. Prus, <i>Kroniki tygodniowe</i> (fr.) • A.W. Bouguereau, <i>Narodziny Wenus</i> • A. Wiertz, <i>Gwałt na Belgijce</i> • H. Siemiradzki, <i>Dirce chrześcijańska</i> • Asnyk, <i>Nie mów</i> • H. Markiewicz, <i>Pozytywizm</i> (fr.) • H. Sienkiewicz, <i>O naturalizmie w powieści</i> (fr.) • É. Zola, <i>Germinal</i> (fr.) – ZR • A. Bursa, <i>Sylogizm prostacki</i> • okładka płyty <i>In the Court of the Crimson King</i>, awangardowej 	<p>akademyzm, felieton, publicystyka, estetyka szkolna, kicz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić – w kontekście fragmentów <i>Kronik tygodniowych</i> – rozumienie sztuki przez B. Prusa • zaprezentować zastosowane przez B. Prusa określenia dotyczące sztuki „idealnej” i „realnej” • zdefiniować pojęcie akademizmu • przedstawić sytuację ukazaną na obrazie H. Siemiradzkiego • scharakteryzować postawę filozoficzną osoby mówiącej w <i>Nie mów</i> A. Asnyka • wskazać – na podstawie fragmentów tekstu H. Markiewicza – czynniki wpływające na rozwój publicystyki w drugiej połowie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić – w kontekście fragmentów <i>Kronik tygodniowych</i> – cechy charakterystyczne sztuki „idealnej” i „realnej” • zacytować odpowiednie fragmenty z <i>Kronik tygodniowych</i>, w których ujawnia się stosunek pisarza do współczesnych sobie krytyków sztuki • wskazać na obrazie H. Siemiradzkiego elementy kwalifikujące dzieło jako przykład akademizmu • określić – na podstawie wiersza A. Asnyka – rodzaj sztuki bliższy osobie mówiącej w utworze • wskazać i scharakteryzować – w odnie- 	<ul style="list-style-type: none"> • zakwalifikować <i>Narodziny Wenus</i> oraz <i>Gwałt na Belgijce</i> do właściwego rodzaju sztuki („idealnej” lub „realnej”) • nadać tytuł fragmentowi z <i>Kronik tygodniowych</i> (zamieszczonemu w podręczniku) i uzasadnić swój wybór • skorzystać z wybranych źródeł w celu wyjaśnienia tytułu obrazu H. Siemiradzkiego • wskazać w wierszu A. Asnyka cytaty potwierdzające stanowisko osoby mówiącej wobec sztuki „idealnej” i „realnej” • wskazać – na podstawie tekstu H. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić – na podstawie fragmentów <i>Kronik tygodniowych</i> – zarzuty pisarza względem współczesnych mu krytyków sztuki • zinterpretować słowa B. Prusa na temat realizmu • odszukać w podręczniku dzieła literackie bądź plastyczne odnoszące się do rozumienia realizmu przez autora <i>Kronik tygodniowych</i> • skomentować stanowisko B. Prusa na temat sztuki • dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>Nie mów</i> • uzasadnić – w odniesieniu do własnych

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	grupy rockowej King Crimson • J. Duda-Gracz, <i>Kolejka 2</i> • B. Kołcz, <i>Kicz</i> (fr.) • plakat do filmu <i>Resident Evil</i> , reż. P.W.S. Anderson, 2010 • F. Kahlo, <i>Moi dziadkowie, moi rodzice i ja</i> • J. Kłata, <i>Dziewczyna z Kentucky pyta, jak żyć</i>		XIX w. • przedstawić cechy gatunkowe felietonu • przedstawić – w odniesieniu do fragmentów tekstu H. Sienkiewicza – co, zdaniem pisarza, zachwyca, a co odrzuca w technice naturalistycznej • zaprezentować wrażenia czytelnicze po lekturze fragmentów <i>Germinal</i> , wskazać elementy zaskakujące i poruszające współczesnego czytelnika • uzasadnić dziedzictwo naturalizmu okresu pozytywizmu w wierszu A. Bursy oraz na reprodukcjach dzieł plastycznych • zdefiniować – na podstawie definicji B. Kołcza – pojęcie kiczu • określić problem poruszony przez J. Kłatę	sieniu do fragmentu tekstu H. Markiewicza – odmiany publicystyki pozytywistycznej • porównać poglądy B. Prusa i H. Sienkiewicza na temat sztuki • wskazać we fragmentach felietonu B. Prusa i w komentarzu H. Sienkiewicza zabiegi językowe charakterystyczne dla publicystyki • wskazać we fragmencie <i>Germinalu</i> wyrazy i sformułowania wartościujące • określić rolę słownictwa wartościującego w kreacji obrazu świata • określić przyczyny popularności estetyki szoku we współczesnej kulturze • podać przykłady obecności kiczu w kulturze współczesnej	Markiewicza – przyczyny różnic między odmianami publicystyki doby pozytywizmu • porównać poglądy B. Prusa i H. Sienkiewicza na temat sztuki, odwołując się do tekstów publicystycznych obu autorów • określić funkcję środków językowych obecnych w felietonie B. Prusa oraz w komentarzu H. Sienkiewicza • uzasadnić, w jakim stopniu opinia É. Zoli na temat naturalizmu – zawarta w <i>Powieści eksperymentalnej</i> – potwierdza stanowisko pisarza ujawnione w <i>Germinalu</i> • opisać rolę i funkcję estetyki szoku we współczesnej kulturze • wskazać i uzasadnić związek między sztuc-	doświadczeń i obserwacji – czy podział prasy publicystycznej, o którym wspomina H. Markiewicz, można odnieść do współczesnego rynku prasowego • ocenić – na podstawie tekstu <i>O naturalizmie w powieści</i> – do której odmiany publicystyki pozytywistycznej należy komentarz H. Sienkiewicza o É. Zoli • ocenić, w jakim stopniu É. Zoli udało się zachować postulowaną przez naturalistów zasadę obiektywizmu i powstrzymania się od ocen i komentarzy • określić funkcję elementów drastycznych, wulgarnych, brzydkich we współczesnych tekstach kultury • ocenić zjawisko kiczu, odwołując się do róż-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
				<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkować tekst J. Klaty do właściwej odmiany tematycznej felietonu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać porównania fragmentów <i>Kronik tygodniowych</i> z tekstem J. Klaty 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję zabiegów językowych i kompozycyjnych w felietonie J. Klaty • napisać felieton dotyczący problemu poruszonego w tekście J. Klaty
<p>30. Odmiany publicystyki; Przykłady tekstów publicystycznych różnych epok (ZP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 237 • A. Świętochowski, <i>Utylitaryzm w literaturze</i> (fr.) ▪ podręcznik, s. 244–245 • B. Prus, <i>Kroniki tygodniowe</i> (fr.) ▪ podręcznik, s. 272–279 • S. Witkiewicz, <i>Kto naprawdę jest realistą</i> (fr.) • H. Sienkiewicz, <i>Listy z podróży do Ameryki</i> (fr.) • S. Tarnowski, <i>List Sycyniusza</i> (fr.) 	<p>odmiany publicystyki (społeczna, polityczna, gospodarcza, kulturalna, sportowa), styl publicystyczny, gatunki dziennikarskie, gatunki publicystyczne (felieton, reportaż, sprawozdanie, wywiad, polemika, artykuł publi-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić – na podstawie tekstu S. Witkiewicza – odbiorców artykułu • zakwalifikować tekst S. Witkiewicza do właściwej odmiany piśmiennictwa • przedstawić w punktach cechy malarstwa J. Matejki wskazane przez S. Witkiewicza • wskazać, do jakiego gatunku publicystycznego zbliża się tekst S. Witkiewicza • przywołać sformułowania, które nadają językowi <i>Kronik tygo-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić związek tekstu S. Witkiewicza z określoną odmianą piśmiennictwa • wypisać – na podstawie tekstu S. Witkiewicza – wyrazy lub sformułowania oceniające • wskazać w tekście S. Witkiewicza sformułowania podkreślające subiektywizm opinii i ocen • scharakteryzować stosunek narratora <i>Kronik tygodniowych</i> do opisywanej rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, jaki rodzaj poznania (rozumowe czy emocjonalne) jest – zdaniem S. Witkiewicza – związany z odbiorem sztuki • scharakteryzować stanowisko S. Witkiewicza wobec tendencji sztuki • wybrać z tekstu S. Witkiewicza dwa przykłady określić oceniających i zaproponować wyrażenia o nacechowaniu przeciwnym • odszukać w części VII tekstu S. Witkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać nastawienie S. Witkiewicza wobec tendencji sztuki ze stanowiskiem A. Świętochowskiego w <i>Utylitaryzmie w literaturze</i> • przeformułować ostatnie zdanie fragmentu VI w <i>Kto naprawdę jest realistą?</i>, nie zmieniając sensu wypowiedzi • wyjaśnić paradoksalność opinii przywołanej w akapicie VII tekstu S. Witkiewicza • wskazać i uzasadnić stwierdzenia S. Wit-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<ul style="list-style-type: none"> • A. Świętochowski, <i>Bolesław Prus (Aleksander Głowacki)</i> (fr.) • R. Stec, <i>Po igrzyskach w Londynie. Najczarniejsze polskie lato</i> (fr.) • M. Ogórek, <i>Drogie dziadki</i> 	cystyczny, recenzja)	<i>dniowych</i> lekki, przystępny charakter <ul style="list-style-type: none"> • wymienić odmiany tematyczne publicystyki • wskazać przykłady gatunków przynależnych do publicystyki • zakwalifikować zamieszczone w podręczniku teksty do określonych gatunków publicystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określić cechy poznanych gatunków publicystycznych • wskazać w tekście wyznaczniki stylu publicystycznego 	przykład zdania o charakterze paradoksu <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens ostatniego akapitu w tekście S. Witkiewicza • zaproponować tytuły dla trzech początkowych fragmentów tekstu S. Witkiewicza • wskazać w <i>Kronikach tygodniowych</i> elementy odróżniające ten utwór od tekstu literackiego • przyporządkować zamieszczone w podręczniku tytuły tekstów do odmian piśmiennictwa • zakwalifikować teksty zamieszczone w podręczniku do odmian tematycznych publicystyki 	kiewicza o charakterze ponadczasowym lub im zaprzeczyć <ul style="list-style-type: none"> • ułożyć – na podstawie tekstu S. Witkiewicza – fikcyjny wywiad z autorem • scharakteryzować styl <i>Kronik tygodniowych</i> • wskazać – na podstawie zamieszczonych tekstów – fragment sprawiający trudność w przyporządkowaniu do określonej odmiany tematycznej
31. Bolesław Prus, <i>Lalka</i> – powieść „z wielkich pytań epoki”;	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 254–271 • B. Prus, <i>Lalka</i> • M. Bogucka, <i>Gor-</i> 	mowa pozornie zależna, cenzura, język ezopo-	<ul style="list-style-type: none"> • określić swoje wrażenia czytelnicze po lekturze <i>Lalki</i> • sporządzić subiek- 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę powieści B. Prusa • scharakteryzować postawy wobec życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać ideały pozytywistyczne obecne w powieści B. Prusa • wyjaśnić – w kontek- 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać bohaterów <i>Lalki</i>, których dusze są „przeorane romantyzmem”

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
<p><i>Lalka</i>, czyli siła zaskoczenia; Realizm w wydaniu Prusa; Wątek polityczny. Polskość innego typu; Psychologia w <i>Lalce</i>; Pisanie o polskości w warunkach cenzury; Kobiety w <i>Lalce</i>; Miłość w <i>Lalce</i>; Miasto w <i>Lalce</i>; Humor w <i>Lalce</i>; Współczesne strategie interpretacji powieści B. Prusa; Sztuka miłości; Estetyka realizmu i „obiektywizm” narratora w prozie współczesnej; Sztuka interpretacji – epika (ZP i ZR)</p>	<p><i>szła płeć. Kobieta w dziejach Europy od antyku po wiek XXI</i> (fr.)</p> <ul style="list-style-type: none"> W. Benjamin, <i>Pasaże</i> (fr.) <i>Lalka</i>, reż. W.J. Has, 1968 O. Tokarczuk, <i>Lalka i perła</i> (fr.) E. Fromm, <i>O sztuce miłości</i> (fr.) – ZR Ch. Baudelaire, <i>Obrazki paryskie. XC. Siedmiu starców; XCIII. Do przechodzącej</i> – ZR J. Pilch, <i>Najpiękniejsza Kobieta Świata</i> (fr.) <i>Lalka</i>, serial telewizyjny, reż. R. Ber, 1977 sztuka interpretacji – epika: B. Prus, <i>Lalka</i> (fr.) 	<p>wy, symbolizm, sztuka interpretacji prozy</p>	<p>tywny ranking wybranych postaci z powieści B. Prusa</p> <ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować głównych bohaterów <i>Lalki</i> odszukać w tekście powieści B. Prusa fragmenty zdradzające „fotograficzne spojrzenie” autora na prezentowaną przez niego rzeczywistość spojrzeć na dzieło B. Prusa jak na dokument ilustrujący życie różnych warstw społecznych, mniejszości narodowych itp. określić przyczyny wprowadzenia do <i>Lalki</i> języka ezopowego przywołać cytaty z <i>Lalki</i> zawierające aluzje do ówczesnych wydarzeń politycznych odszukać w powieści B. Prusa fragmenty poświęcone zjawie- 	<p>reprezentowane przez bohaterów <i>Lalki</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ustosunkować się do opinii L. Krzywickiego na temat znaczenia <i>Lalki</i> jako dzieła o charakterze naukowym przedstawić i scharakteryzować dwa typy narracji obecne w powieści B. Prusa przedstawić problemy związane z istnieniem cenzury w dobie pozytywizmu sporządzić sylwetki psychologiczne głównych bohaterów <i>Lalki</i>, wykorzystując określenia z ramki określić, po stronie której postaci (I. Łęckiej czy S. Wokulskiego) opowiada się narrator w <i>Lalce</i> odszukać w <i>Lalce</i> wypowiedzi bohaterów na temat miłości i na tej podstawie 	<p>ście <i>Lalki</i> – sformułowanie <i>spoteczny rozkład</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać różnych narratorów w powieści B. Prusa i porównać ich sposób prowadzenia narracji wyjaśnić sens aluzji politycznych w cytatach charakteryzujących S. Wokulskiego uzasadnić słuszność określenia <i>Lalki</i> mianem powieści psychologicznej wskazać główne postulaty zawarte w tekście M. Boguckiej przedstawić obraz Paryża w <i>Lalce</i> podać – w odniesieniu do tekstu W. Benjamina – cechy charakteryzujące <i>flâneura</i> ocenić zachowanie I. Łęckiej wobec S. Wokulskiego określić znaczenie poszczególnych po- 	<ul style="list-style-type: none"> porównać postaci z <i>Lalki</i> z najstojniejszymi bohaterami romantycznymi zredagować rozprawkę odnoszącą się do opinii O. Tokarczuk, że <i>Lalka</i> jest „powieścią o mężczyznach” określić funkcję dwóch typów narracji w <i>Lalce</i> wyjaśnić, jakie przesłanie w końcu XIX w. mogła nieść polskim czytelnikom postać S. Wokulskiego ustosunkować się do opinii J. Sosnowskiego, że <i>Lalka</i> „jest zarazem powieścią realistyczną i ponadrealistyczną” wyjaśnić, kto psychologizował ciekawiej – pisarze romantyczni, G. Flaubert, F. Dostojewski – czy B. Prus przedstawić – na podstawie tekstu M. Boguckiej – por-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			<p>skom psychicznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować – na przykładzie <i>Lalki</i> – pozycję kobiety w XIX w. • scharakteryzować historię uczucia S. Wokulskiego do Izabeli • wskazać w <i>Lalce</i> fragmenty opisujące Warszawę i skomentować kilka z nich • wymienić elementy humoru w zamieszczonych fragmentach <i>Lalki</i> • scharakteryzować bohaterów <i>Lalki</i>, których można nazwać idealistami • uzasadnić związek między refleksjami E. Fromma na temat miłości a postawą S. Wokulskiego • przedstawić portret miasta w wierszach Ch. Baudelaire’a • streścić tekst J. Pilcha, wskazując na główne 	<p>wskazać, czyje przekonania są najbliższe uczniowi</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić wymowę wizerunku Warszawy w powieści B. Prusa • zinterpretować sens słów, że twórca powinien obserwować „wszystko i wszystkich z pobłażliwym spokojem” • wypowiedzieć się na temat sensu powieści <i>Lalka</i> w kontekście zdarzeń kończących dzieło • ocenić – na podstawie wniosków wpływających z tekstu E. Fromma – pojmowanie miłości i małżeństwa przez S. Wokulskiego • porównać wizerunek Paryża w utworach Ch. Baudelaire’a z obrazem tego miasta w <i>Lalce</i> B. Prusa • scharakteryzować bohaterów tekstu J. 	<p>staci w powieści B. Prusa</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić – na podstawie tekstu E. Fromma oraz <i>Lalki</i> B. Prusa – rolę kalkulacji w procesie zdobywania kobiety przez mężczyznę • zestawić stany duchowe osób mówiących w wierszach Ch. Baudelaire’a z odczuciami S. Wokulskiego na temat Paryża • ocenić stopień zachowania techniki realistycznej w tekście J. Pilcha oraz w <i>Lalce</i> B. Prusa • uzasadnić, co w powieści B. Prusa może stanowić atrakcyjny i użyteczny materiał dla filmu, co zaś może sprawić trudność w adaptacji 	<p>tret kobiety żyjącej w XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić – na podstawie fragmentów <i>Pasaży</i> – w jakim stopniu S. Wokulski odpowiada wizerunkowi <i>flâneura</i> • porównać stosunek S. Wokulskiego do Paryża i Warszawy • uzasadnić – w odniesieniu do powieści B. Prusa oraz tekstu O. Tokarczuk – ponadczasowość <i>Lalki</i> • scharakteryzować obraz miłości w kontekście tekstu E. Fromma • wskazać reprodukcje paryskich pejzaży z XIX w., które nawiązują do wizerunku Paryża z <i>Lalki</i> lub wierszy Ch. Baudelaire’a • określić – na podstawie tekstu J. Pilcha – w jakim stopniu autora <i>Najpiękniejszej Kobiety Świata</i> można nazwać humorystą

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
			motywy utworu	Pilcha		
32. Słownictwo neutralne i wartościujące; Sposoby wyrażania ocen w języku; Odmiany polszczyzny (ZP)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 278–281 • R. Stec, <i>Po igrzyskach w Londynie. Najczarniejsze polskie lato</i> (fr.) • B. Prus, <i>Lalka</i> (fr.) 	językowe sposoby wartościowania, język ogólny, gwary ludowe, dialekt, dialektyzmy (gwaryzmy), język oficjalny, język nieoficjalny, gwara środowiskowa, gwara zawodowa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić sposoby wyrażania ocen w języku • odróżnić słownictwo neutralne i wartościujące • wskazać słownictwo wartościujące w tekście R. Steca • przedstawić kryterium podziału języka polskiego • wymienić style funkcjonalne języka • zdefiniować pojęcie dialektu i gwary • wymienić typy dialektyzmów • rozpoznać – na podstawie fragmentów <i>Lalki</i> – różnice w języku postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić środki językowe służące wyrażaniu ocen w języku • stosować w wypowiedzi słownictwo neutralne i wartościujące • odszukać w wybranym felietonie przykłady słownictwa wartościującego • dokonać podziału języka oficjalnego ze względu na kryterium użycia • rozpoznać w wyrażeniach pochodzących z różnych gwar ludowych typy dialektyzmów • zakwalifikować wypowiedzi bohaterów – na podstawie fragmentów <i>Lalki</i> – do polszczyzny oficjalnej i nieoficjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, kiedy wyrazy neutralne mogą zyskać walor wartościujący • przeredagować ostatni akapit tekstu R. Steca, nadając mu optymistyczną wymowę • rozpoznać w wyrażeniach pochodzących z różnych gwar ludowych typy dialektyzmów i dołączyć do nich odpowiedniki z polszczyzny ogólnej • podać przykłady gwar zawodowych lub środowiskowych • scharakteryzować – na podstawie fragmentów powieści B. Prusa – język postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać style językowe, w których występują wyrazy oceniające • zredagować tekst literacki w dwóch wariantach stylistycznych: w stylu naukowym i stylu potocznym • ocenić sposób wzbogacania języka przez regularnych użytkowników internetu • wskazać – na przykładzie <i>Lalki</i> – środki służące indywidualizacji języka postaci • przekształcić język wybranego fragmentu powieści B. Prusa na polszczyznę ogólną
33.* Mój projekt (ZR)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 286–287 		<ul style="list-style-type: none"> • przygotować – na podstawie sugestii 	<ul style="list-style-type: none"> • wносить pewne pomysły do realizacji pro- 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować projekt • dobierać materiały i 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować projekt samodzielnie, wyko-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	<ul style="list-style-type: none"> • A. Gieryski, <i>Powisłe</i> • S. Witkiewicz, <i>Aleksander Gieryski</i> (fr.) <p>▪ podręcznik, s. 322</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Antologia wybranych tekstów) • J. Lipszyc, <i>Lalka Barbie</i> 		<p>oraz pomysłów innych osób (np. nauczyciela, kolegów z klasy) – projekt nawiązujący tematycznie do zagadnień kulturowych i literackich omawianych na lekcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotować projekt i zbierać materiały oraz podjąć próbę zaplanowania czasu i zarządzania nim zgodnie ze wskazówkami innych osób • rozwijać umiejętność korzystania z dobrych stron internetowych • dokonać analizy obrazu <i>Powisłe</i> 	<p>jektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować kompozycję obrazu A. Gieryskiego • opracować zagadnienie dotyczące przyczyny popularności prozy pozytywistycznej • napisać recenzję filmu będącego adaptacją prozy drugiej połowy XIX w. 	<p>wybierać metodę realizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustalić, w jakiej konwencji będzie utrzymany projekt • przygotować pracę w określonym czasie • wykorzystać do skonstruowania projektu konteksty filozoficzne, religijne, kulturowe, literackie, artystyczne • operować słownictwem dostosowanym do tematu i formy projektu • wpływać na decyzje grupy • zinterpretować utwór J. Lipszyca 	<p>rzystując w sposób twórczy oraz pomysły zdobytą wiedzę i umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzielić się – podczas prezentacji projektu – zdobytą wiedzą w sposób ciekawy i atrakcyjny dla odbiorców • być – podczas pracy w grupie – pomysłodawcą i inicjatorem działań (odgrywać rolę lidera), inspirować grupę do pracy • wykonać komiks przedstawiający dalsze losy S. Wokulskiego
34. Praca klasowa z omówieniem (ZP)						
35.* „Promujemy czytanie”; Lekcje głośnego czytania arcydzieł (ZR)	<p>lekcja głośnego czytania arcydzieł pozytywizmu (np. H. de Balzac, <i>Ojciec Goriot</i>, <i>Stracone złudzenia</i>; A. Cze-</p>		<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie przeczytać test 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać uważnie, zwracając uwagę na wartości zawarte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czytać, głosem interpretując tekst

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	chow, <i>Śmierć urzędnika, Kameleon, Człowiek w futerale, Sala nr 6</i>)					
36. „Mocna” i „słaba” strona pozytywizmu – ocena epoki w ujęciu współczesnych krytyków literatury (ZP)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 282–284 (Nie tylko do lekcji) Głosy o epoce • T. Walas, <i>Przedwczesny pogrzeb pozytywizmu</i> (fr.) • J. Tomkowski, <i>Żadnych szans na pozytywizm?</i> (fr.) 		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać – na podstawie tekstu T. Walas – która z idei (romantyzm czy pozytywizm) jest trwalszym składnikiem polskiej tradycji • wymienić – w kontekście tekstu T. Walas – idee składające się na „mocną” i „słabą” stronę pozytywizmu • określić poglądy J. Tomkowskiego na temat pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać – na podstawie obserwacji rzeczywistości – przejawy różnych wersji pozytywizmu • określić, dlaczego wzorzec osobowości pozytywistycznej opisany przez H. Markiewicza stał się przedmiotem polemik i krytyki • określić – na podstawie tekstu J. Tomkowskiego – atrakcyjność etyki pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób pozytywizm polski spopularyzował wartości mieszczańskie • wskazać – na podstawie tekstu J. Tomkowskiego – te aspekty pozytywizmu, które odebrały nurtowi szanse powodzenia jako ideologii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać komentarze teoretyków literatury na temat pozytywizmu i wskazać stanowisko bardziej krytyczne • określić własne stanowisko na temat wzorca osobowości pozytywistycznej
37. Umiem – poznać więcej. Powtórzenie wiadomości, ćwiczenie umiejętności w zakresie tworzenia wypowiedzi (ZP i *ZR)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podręcznik, s. 288–290 (Nie tylko do lekcji) • mapa myśli ▪ podręcznik, s. 288–290 • Umiem – poznać 		<ul style="list-style-type: none"> • wykonać zadanie z krzyżówką • wymienić kilka postaci z utworów pozytywistycznych o pogłębionych sylwetkach psychologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkować cechy i motywy tematyczne do odpowiednich kierunków 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać ujęcia motywu miłości w utworach romantycznych i pozytywistycznych • wskazać – na podstawie fragmentu opowiadania A. Czechowa – mowę za- 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, z jakim XIX-wiecznym kierunkiem w sztuce i literaturze jest spokrewniony fragment opowiadania A. Czechowa • dokonać analizy i interpretacji obrazu G. Courbeta

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania ¹			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi			
	więcej (np. A. Czechow, <i>Sala nr 6</i> ; G. Courbet, <i>Kamieniarze</i>)				<ul style="list-style-type: none"> leżną i pozornie zależną • przyporządkować do każdego cytatu związane z nim pojęcie 	

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
1. Nowe idee i programy w okresie Młodej Polski (ZP)	podręcznik, s. 10–19 (materiał literacki i infograficzny) <ul style="list-style-type: none"> • A. Górski, <i>Młoda Polska. Feljeton nie posłany na konkurs „Słowa Polskiego”</i>, 1898 (fr.) • S. Przybyszewski, <i>Confiteor</i>, 1899 (fr.) • T. Boy-Żeleński, <i>Legenda „Zielonego</i> 	Młoda Polska, modernizm, neoromantyzm, symbolizm, dekadentyzm, fin de siècle, bohema (cygania artystyczna)	<ul style="list-style-type: none"> • podać ramy czasowe Młodej Polski i usytuować ją wśród innych epok • streścić fragmenty <i>Młodej Polski</i> A. Górskiego, a także <i>Confiteoru</i> S. Przybyszewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • podać podstawowe kategorie charakterystyczne dla Młodej Polski • określić – na podstawie tekstu A. Górskiego – stosunek modernistów do literatury 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić przyczyny kulturowe i historyczne, które znacząco wpłynęły na kształt Młodej Polski • scharakteryzować – w odniesieniu do fragmentów tekstu <i>Legenda „Zielonego Balonika”</i> – środowisko artystów sku- 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić idee programowe obowiązujące w Młodej Polsce • porównać rolę artysty w romantyzmie, pozytywizmie i Młodej Polsce • zaprezentować najważniejsze dzieła oraz ich twórców • zredagować wypowiedź polemiczną na

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<i>Balonika</i> z perspektywy ćwierćwiecza (fr.)				pionych w Jamie Michalika	temat roli sztuki i artysty, odwołując się do przykładów z XXI w.
2. *Paul Verlaine, wybór poezji (ZR)	<p>podręcznik, s. 20–29</p> <ul style="list-style-type: none"> • P. Verlaine, wybór poezji (<i>Sztuka poetycka, Piosnka jesienna, Światło księżycy</i>) – ZR • G. Klimt, <i>Muzyka</i> – ZR • K. Falicka, <i>Literatura francuska. Wiek XIX</i> (fr.) – ZR • symbolizm – infografika (symbolizm w literaturze: M. Jastrun, <i>Wstęp [w:] Symboliści francuscy (Od Baudelaire’a do Valéry’ego)</i> (fr.); symbolizm w malarstwie) • J.A. Rimbaud, <i>Moja bohema</i> – ZR • S. Grochowiak, <i>Z Verlaine’a</i> – ZR • <i>Całkowite zaćmienie</i>, reż. A. Holland, 1995 – ZR 	<p>synestezja, korespondencja sztuk, symbolizm, symbolizm w literaturze, symbolizm w malarstwie, bohema</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić zadania stawiane muzyce przez P. Verlaine’a • scharakteryzować portret osoby mówiącej w wierszu <i>Moja bohema</i> J.A. Rimbauda • wyszukać w wierszu S. Grochowiaka nawiązania do poezji P. Verlaine’a • odszukać – w odniesieniu do wiersza <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> – słowa mówiące o dźwiękach • przedstawić główne wyróżniki symbolizmu w literaturze i malarstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować obraz artysty i sztuki na podstawie wiersza <i>Sztuka poetycka</i> • wskazać elementy muzyczności w liryku <i>Piosnka jesienna</i> • omówić sposób realizowania przez G. Klimta idei korespondencji sztuk w jego twórczości • zinterpretować nawiązania do poezji P. Verlaine’a w wierszu S. Grochowiaka • wyjaśnić – w odniesieniu do wiersza <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> – wpływ warstwy brzmieniowej utworu na jego nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować elementy symboliczne w wierszu <i>Światło księżycy</i> • wskazać – na podstawie wiersza <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> – przykłady poetyki impresjonistycznej • przedstawić główne motywy w twórczości J. Malczewskiego • zinterpretować jeden z obrazów J. Malczewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać porównania liryków P. Verlaine’a z wierszem <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> J. Kasprowicza • wyjaśnić, na czym polega odejście od funkcji malarstwa realistycznego w dziełach przedstawicieli symbolizmu • omówić wizerunek artystów wyłaniający się z biogramów i liryków poznanych poetów francuskich • zredagować esej na temat granic wolności artysty w odniesieniu do poezji symbolistów francuskich i filmu A. Holland

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka interpretacji – malarstwo (J. Malczewski: <i>Na jednej strunie – Autoportret; Zatruta studnia. Chimera; Zatruta studnia I</i>) podręcznik, s. 158 (antologia wybranych tekstów) • J. Kasprówicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> – ZR 					
3. Kazimierz Przerwa-Tetmajer, wybór poezji (ZP)	<p>podręcznik, s. 30–39</p> <ul style="list-style-type: none"> • K. Przerwa-Tetmajer, wybór poezji (<i>Nie wierzę w nic..., Koniec wieku XIX, Evviva l'arte!, Anioł Pański</i> (fr.), <i>Preludia</i> (XXXV), <i>Ja, kiedy usta...</i>) • J.F. Millet, <i>Anioł Pański</i> • A. Gierymski, <i>Anioł Pański</i> • L. Wyczółkowski, <i>Mnich nad Morskim Okiem</i> 	nirwana, dekadentyzm, impresjonizm, impresjonizm w muzyce, impresjonizm w literaturze, postimpresjonizm	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w poznanych lirykach elementy nawiązujące do światopoglądu dekadentckiego • przedstawić elementy muzyczności we fragmentach wiersza <i>Anioł Pański</i> • scharakteryzować stanowisko A. Hutnikiewicza na temat Tetmajera • przedstawić tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować poglądy wyrażone w poznanych wierszach • wskazać elementy podobieństwa między wierszem <i>Anioł Pański</i> Tetmajera a dziełami malarskimi J.F. Milleta i A. Gierymskiego • wskazać – na podstawie fragmentów tekstu W. Tatarkiewicza – dwa sposoby mogące załagodzić cierpienia ludzkiego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować – na podstawie utworu <i>Preludia</i> (XXXV) oraz wiersza <i>Ja, kiedy usta...</i> – obraz kobiet i przedstawić sposób mówienia o nich • określić, w jakiej mierze obraz L. Wyczółkowskiego może być artystyczną ilustracją wiersza <i>Melodia mgieł nocnych</i> Tetmajera • scharakteryzować, 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić prawdziwość opinii A. Hutnikiewicza o Tetmajerze • wyjaśnić, w jakiej mierze wiersz <i>Nie wierzę w nic...</i> Tetmajera odzwierciedla światopogląd A. Schopenhauera • wskazać, czym się różni sposób malowania dzieł impresjonistycznych od techniki w dziełach powstałych wcześniej • opisać i ocenić środowisko artystów na pod-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<ul style="list-style-type: none"> A. Hutnikiewicz, <i>Młoda Polska</i> (fr.) A. Schopenhauer, <i>Świat jako wola i przedstawienie</i> (fr.) W. Tatarkiewicz, <i>Historia filozofii</i> (fr.) T. Walas, <i>Ku otchłani (dekadentyzm w literaturze polskiej 1890–1905)</i> (fr.) E. Degas, <i>Absynt</i> W. Weiss, <i>Demon (W kawiarni)</i> K. Varga, <i>Tequila</i> (fr.) impresjonizm – infografika (impresjonizm w malarstwie; impresjonizm w muzyce; impresjonizm w literaturze; postimpresjonizm) 		<ul style="list-style-type: none"> A. Schopenhauera wynotować z fragmentów tekstu T. Walasa cechy określające stosunek dekadenta do społeczeństwa wskazać tematy i barwy dominujące na płótnach impresjonistów wypowiedzieć się na temat obrazów <i>Absynt</i> E. Degasa i <i>Demon</i> W. Weissa przedstawić główne wyróżniki impresjonizmu w malarstwie, muzyce, literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> życia określić przyczyny zainteresowania dekadentów zjawiskami parapsychologicznymi określić rolę światła w obrazach impresjonistów omówić stosunek dekadenta do społeczeństwa przedstawić środki artystyczne wykorzystane przez E. Degasa i W. Weissa wyjaśnić, co to jest postimpresjonizm 	<ul style="list-style-type: none"> po której stronie – natury czy kultury – opowiadali się dekadenci porównać dzieła impresjonistów i teksty kultury powstałe w epokach wcześniejszych określić, w jaki sposób E. Degas i W. Weiss wyrazili w swoich dziełach uczucia melancholii i zwątpienia 	<ul style="list-style-type: none"> stawie powieści <i>Tequila</i> K. Vargi porównać wizerunek artystów ukazanych w wierszach Tetmajera i we fragmentach powieści K. Vargi
4. Język młodopolskiej literatury; Związek języka z obrazem świata (ZR)	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, s. 119–122 K. Przerwa-Tetmajer, <i>Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> K. Zawistowska, <i>Lato</i> 	<ul style="list-style-type: none"> metafora, metafora językowa, metafora poetycka, oksymoron, ekwiwalencja 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w przywołanych tekstach poetyckich środki językowe odszukać symbole w wierszu <i>Lato</i> K. Zawistowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować impresjonistyczny sposób przedstawienia tatrzańskiej panoramy w wierszu <i>Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czemu służy impresjonistyczny sposób przedstawienia tatrzańskiej panoramy w wierszu <i>Widok ze Świnicy do Doliny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę środków językowych w kreacji krajobrazu tatrzańskiego wyjaśnić znaczenie symboli w wierszu <i>Lato</i> K. Zawistowskiej

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<ul style="list-style-type: none"> T. Miciński, *** z cyklu <i>Korsarz [Tak jestem smętny, jak kurhan na stepie]</i> S. Korab-Brzozowski, <i>O przyjdź...</i> W.S. Reymont, <i>Chłopi</i> (fr.) A. Stasiuk, <i>Opowieści galicyjskie</i> (fr.) 	uczuć	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie oksymoronu wskazać przykład oksymoronu w utworze T. Micińskiego wyjaśnić, co łączy przywołane fragmenty prozy 	<p>Tetmajera</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać symboliczne określenia śmierci w liryku <i>O przyjdź...</i> Koraba-Brzozowskiego wskazać kryteria wyodrębnienia fragmentów pochodzących z <i>Chłopów</i> S.W. Reymonta 	<p><i>Wierchcichej</i></p> <ul style="list-style-type: none"> opisać śmierć spersonifikowaną w wierszu <i>O przyjdź...</i> i na tej podstawie scharakteryzować jesienny krajobraz przedstawić, czym się różnią fragmenty prozy Reymonta od tekstów Stasiuka 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować rolę oksymoronów w utworze T. Micińskiego wyjaśnić, na czym polega paradoks tekstu <i>O przyjdź...</i>, z uwzględnieniem jego warstwy estetycznej i stosunku podmiotu do adresatki wiersza wskazać analogie między językowym obrazem świata a charakterem rzeczywistości ukazanej w dziełach prozatorskich wyjaśnić, które fragmenty – te z <i>Chłopów</i> czy z <i>Opowieści galicyjskich</i> – zawierają opis nastroju melancholii, tajemnicy, przemijania
5. Stylizacja (ZP)	<p>podręcznik, s. 123–126</p> <ul style="list-style-type: none"> K. Przerwa-Tetmajer, <i>Babski wybór</i> [w:] tegoż, <i>Na Skalnym Podhalu</i> (fr.) Pro-rok (A. Stonim- 	stylizacja, stylizacja minimalna, stylizacja umiarkowana, stylizacja całościowa, stylizacja socjo-	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie stylizacji wskazać główne odmiany stylizacji zdefiniować, czym jest dialekt i gwara wymienić pięć głównych dialekt- 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcje stylizacji w dziele literackim i języku dyskursu społecznego wskazać i omówić rodzaje dialektizmów w języku pol- 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcje stylizacji w utworze literackim wskazać w tekście literackim przykłady różnych odmian stylizacji i dialektizmów 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić fragment tekstu <i>Babski wybór</i> Tetmajera na język ogólnopolski naśladować stylizację gwary góralskiej zastosowaną przez Tetmajera w utworze <i>Babski</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	ski), monolog dla Ludwika Lawińskiego (fr.) <ul style="list-style-type: none"> • J.I. Kraszewski, <i>Stara baśń</i> (fr.) • J. Słowacki, <i>Anielli</i> (fr.) • J. Tischner, <i>Historia filozofii po góralsku</i> (fr.) 	logiczna, stylizacja psychologiczna, stylizacja indywidualizująca, stylizacja chronologiczna, archaizacja, stylizacja gwara (dialektyzacja), stylizacja środowiskowa, stylizacja biblijna, dialekt, dialektyzmy fonetyczne, dialektyzmy fleksyjne, dialektyzmy semantyczne, dialektyzmy słowotwórcze, dialektyzmy składniowe, dialektyzmy leksykalne, odmiany regionalne polszczyzny	tów występujących w języku polskim <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać stylizację w tekście kultury 	skim	<ul style="list-style-type: none"> • opowiadać dwukrotnie to samo wydarzenie, z wykorzystaniem za każdym razem innego rodzaju stylizacji 	<i>wybór</i> <ul style="list-style-type: none"> • podać literackie odpowiedniki obecnych w <i>Chłopach</i> dialektizmów, a następnie określić, do jakiej warstwy językowej się odnoszą (np. fonetycznej, fleksyjnej, słowotwórczej, składniowej czy leksykalnej)

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
6. Dyskusowanie – kultura dyskusji; Skuteczność a uczciwość zabiegów erystycznych (ZP)	podręcznik, s. 126–127 <ul style="list-style-type: none"> A. Schopenhauer, <i>Erystyka, czyli o sztuce prowadzenia sporów</i> (fr.) 	erystyka	<ul style="list-style-type: none"> określić – na podstawie wybranej dyskusji telewizyjnej – charakter rozmowy i jej cel wskazać przykłady znaków niewerbalnych wpływających na charakter dyskusji wskazać – na podstawie tekstu A. Schopenhauera – przykłady nieuczciwych sposobów prowadzenia dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady nieuczciwych zabiegów erystycznych najczęściej występujących w życiu publicznym i prywatnym określić swój stosunek do twierdzenia, że człowiek z natury jest zły 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać – w odniesieniu do tekstu A. Schopenhauera – sposoby przeciwdziałania nieuczciwym zachowaniom w sporach określić, w jakim stopniu rady A. Schopenhauera mogą być przydatne w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić skuteczność i uczciwość zabiegów erystycznych, wykorzystując przykładową debatę polityków
7. Jan Kasprowicz, wybór poezji (ZP i ZR)	podręcznik, s. 40–51 <ul style="list-style-type: none"> J. Kasprowicz, <i>Dies irae</i> (fr.) J. Kasprowicz, <i>Przeprosiny Boga</i> M.K. Čiurlionis, <i>Grzmot</i> W. Hofman, <i>Ojciec nasz</i> M. Merisi da Caravaggio, <i>Wieczernia w Emaus</i> E. Munch, <i>Salome</i> 	katastrofizm modernistyczny, mizoginizm, franciszkanizm, ekspresjonizm, ekspresjonizm w malarstwie, ekspresjonizm w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zabiegi literackie, dzięki którym utwór <i>Dies irae</i> może wpływać na uczucia odbiorcy przedstawić emocje widoczne na twarzy bohatera obrazu <i>Ojciec nasz</i> odszukać w hymnie J. Kasprowicza fragmenty przed- 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać – we fragmentach <i>Dies irae</i> – środki językowe nadające temu poematowi charakter religijny określić – na podstawie <i>Dies irae</i> – stosunek Tetmajera do tradycji biblijnej omówić, w jakiej mierze obraz W. Hofmana jest 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować relacje między bohaterami poszczególnych scen w <i>Dies irae</i> ocenić i uzasadnić, czy ukazana na obrazie <i>Ojciec nasz</i> postać mogłaby wypowiedzieć któreś ze słów poematu <i>Dies irae</i> wyjaśnić, za pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić – na podstawie <i>Dies irae</i> – w czym odzwierciedla się mizoginizm omówić – w odwołaniu do wiersza <i>Przeprosiny Boga</i> – w jaki sposób w tym utworze odzwierciedla się postawa franciszkanizmu dokonać analizy i interpretacji obrazu <i>Salome</i> E. Muncha

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<ul style="list-style-type: none"> • T. Miciński – <i>Inferno</i> (z cyklu <i>Kain</i>) oraz *** [Jam ciemny jest...] (z cyklu <i>Lucifer</i>) (fr.) – ZR • W. Oszejca, <i>doczekałem się</i> – ZR • W. Oszejca, <i>za progiem</i> – ZR • ekspresjonizm – infografika (ekspresjonizm w literaturze, ekspresjonizm w malarstwie) <p>*podręcznik, s. 158 (antologia wybranych tekstów)</p> <ul style="list-style-type: none"> • J. Kasprowicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> 		<p>stawiające obrazy destrukcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy postawy franciszkańskiej w liryku <i>Przeprosiny Boga</i> • wymienić – na podstawie obrazu E. Muncha – elementy, do których artysta ograniczył przedstawienie biblijnej śmierci Jana Chrzciciela • scharakteryzować podmiot liryczny w wierszach T. Micińskiego • wskazać w wierszach W. Oszejcy nadawców i odbiorców wypowiedzi • wymienić wyróżniki ekspresjonizmu w literaturze i malarstwie 	<p>dziełem ekspresjonistycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić – na podstawie wiersza <i>Przeprosiny Boga</i> – na czym polega więź między staruszkami a Stwórcą • dokonać analizy i interpretacji obrazu <i>Wieczera w Emaus</i> • scharakteryzować kompozycję obrazu E. Muncha i ocenić jej wpływ na wymowę dzieła • scharakteryzować obraz piekła i szatana na podstawie wierszy T. Micińskiego • zinterpretować przesłanie wiersza <i>doczekałem się</i> w kontekście prometeizmu 	<p>jakich środków artystycznego wyrazu M.K. Čiurlionis użył na obrazie <i>Grzmot</i> efekt grozy</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać ewangeliczny opis drogi dwóch uczniów idących do Emaus ze sceną pogodzenia się staruszków z Bogiem • wyjaśnić, dlaczego E. Munch szczegółowo zobrazował na płótnie własną twarz, a wizerunek Salome ograniczył do schematycznego rysunku • porównać wymowę wiersza <i>Dies irae</i> J. Kasprowicza oraz wierszy T. Micińskiego • ocenić i uzasadnić, w jakiej mierze wiersz <i>doczekałem się</i> zawiera przesłanie optymistyczne • porównać wpływ ostatnich słów 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować – na podstawie obrazu <i>Wieczera w Emaus</i> – obraz Boga i człowieka • uzasadnić, w jakiej mierze dzieło W. Hofmana realizuje założenia ekspresjonizmu • zinterpretować przesłanie obrazu E. Muncha w kontekście tytułu dzieła • scharakteryzować – na podstawie wierszy T. Micińskiego – obraz szatana • ocenić, który z utworów T. Micińskiego bardziej koresponduje z obrazem <i>Grzmot</i> M.K. Čiurlionisa • porównać sposób ukazania konfrontacji różnych światów i sił w <i>Dies irae</i> J. Kasprowicza i w utworze <i>doczekałem się</i> W. Oszejcy

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
					utworu <i>doczekałem się</i> na wymowę <i>Dies irae</i> J. Kasłowicza oraz wiersza za progiem	
8. Leopold Staff, wybór poezji (ZP i ZR)	<p>podręcznik, s. 52–61</p> <ul style="list-style-type: none"> L. Staff, wybór poezji (<i>Kowal</i>, <i>Deszcz jesienny</i>, <i>O miłości wroga</i>, <i>Przedśpiew</i>, <i>Ars poetica</i>, <i>Zachód jesienny</i>) J. Chełmoński, <i>Jesień</i> J. Mehoffer, <i>Dziwny ogród</i> K. Hiller, <i>Deszcz</i> – ZR F. Nietzsche, <i>Poza dobrem i złem</i> (fr.) – ZR F. Nietzsche, <i>Tako rzecze Zaratustra</i> (fr.) – ZR W. Tatarkiewicz, <i>Historia filozofii</i> (fr.) – ZR <i>Człowieczeństwo jako cel</i>, komiks – ZR J. Malczewski, <i>Święty Franciszek</i> M. Haake, <i>Św. Fran-</i> 	<p>franciszkanizm, humanizm chrześcijański, bergsonizm, nietzscheanizm</p>	<ul style="list-style-type: none"> odczytać przesłanie wiersza <i>Kowal</i> określić – w odniesieniu do wiersza <i>Deszcz jesienny</i> – wpływ refrenu na charakter utworu wskazać główne problemy zawarte w wierszu <i>O miłości wroga</i> opisać postawę osoby mówiącej w liryku <i>Przedśpiew</i> określić cele stawiane sobie przez osobę mówiącą w wierszu <i>Ars poetica</i> opisać sytuację i postaci ukazane na obrazie J. Mehoffera wskazać w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować obraz wnętrza człowieka zarysowany w wierszu <i>Kowal</i> opisać światy ukazane w poszczególnych strofach wiersza <i>Deszcz jesienny</i> scharakteryzować – na podstawie utworu <i>O miłości wroga</i> – działanie „brata” przeciw podmiotowi wiersza odszukać w wierszu <i>Przedśpiew</i> nawiązania do renesansowego humanizmu wyjaśnić, kogo podmiot liryczny z wiersza <i>Ars poetica</i> nazywa „bratem” opisać, w jaki sposób J. Mehoffer ukazał na swoim obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jaką rolę w utworze <i>Kowal</i> odgrywa motyw pracy wskazać – w odniesieniu do wiersza <i>Deszcz jesienny</i> – cechy obrazów poetyckich typowych dla liryki impresjonistycznej i symbolicznej zinterpretować wymowę ostatniego wersu utworu <i>O miłości wroga</i> porównać filozofię życiową osoby mówiącej z utworu <i>Przedśpiew</i> z filozofią stoicką określić – na podstawie utworu <i>Ars poetica</i> – jaka wizja sztuki wyłania się 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować dosłowne i przenośne znaczenie tytułu wiersza <i>Kowal</i> wyjaśnić, na czym polega odmienność obrazu szatana ukazanego w <i>Deszczu jesiennym</i> od innych znanych przedstawień diabła zinterpretować wiersz <i>O miłości wroga</i> L. Staffa w kontekście filozofii franciszkańskiej określić funkcję nawiązań do renesansowego humanizmu w wierszu <i>Przedśpiew</i> ocenić, który z myślicieli (Zenon z Kition, św. Franciszek czy Nietzsche) patronuje artyście w liryku <i>Ars poetica</i> ocenić, w jakim stopniu <i>Dziwny ogród</i> ukazuje

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<p><i>ciszek Jacka Malczewskiego i idea dionizyjskości (fr.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • L. Staff, <i>Krzywda</i> – ZR • L. Staff, <i>Zdarzenie</i> – ZR • T. Różewicz, <i>Krzywda</i> – ZR • T. Różewicz, <i>Zdarzenie</i> – ZR 		<p><i>Zachód jesienny</i> fragmenty mogące pełnić funkcję aforyzmów oraz wyjaśnić ich znaczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na obrazie K. Hillera konkretne szczegóły dotyczące deszczu • streścić główne założenia fragmentów <i>Poza dobrem i złem</i> F. Nietzschego • wskazać w dziele J. Malczewskiego detale obrazu charakteryzujące postać św. Franciszka • określić tematykę przywołanych wierszy L. Staffa 	<p>dostatek, piękno i szczęście</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu <i>Zachód jesienny</i> elementy modernistycznego obrazowania • opisać kolorystykę obrazu <i>Deszcz</i> K. Hillera i określić jej wpływ na nastrój całego przedstawienia • wskazać – na podstawie fragmentów tekstu <i>Tako rzecze Zaratustra</i> oraz <i>Poza dobrem i złem</i> F. Nietzschego, a także <i>Historii filozofii</i> W. Tatarkiewicza – główne założenia nietzscheizmu • scharakteryzować inne – poza tytułowym bohaterem – postaci ukazane w dziele J. Malczewskiego • określić, w jaki sposób T. Różewicz skomentował prze- 	<p>z utworu L. Staffa</p> <ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie ważki obecnej na obrazie J. Mehoffera • ocenić i uzasadnić, w jakim stopniu liryk <i>Zachód jesienny</i> buduje u odbiorcy nastrój optymizmu, a w jakim – pesymizmu • ocenić, w jakiej mierze charakter obrazu <i>Deszcz</i> K. Hillera koresponduje z przesłaniem <i>Deszczu jesiennego</i> L. Staffa • wykazać związki między treścią wiersza <i>Kowal</i> L. Staffa a filozofią F. Nietzschego • wyjaśnić, w jakim celu J. Malczewski zestawiał na swoim obrazie postaci mitologiczne, historyczne i „zwyčajne” • scharakteryzować postawy życiowe 	<p>rzeczywiście istniejące miejsce, a w jakim – krajobraz inspirowany tradycją kultury, pejzaż mentalny</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy porównawczej wiersza <i>Zachód jesienny</i> L. Staffa i obrazu <i>Dziwny ogród</i> J. Mehoffera • wyjaśnić, w jakiej mierze przedstawienie malarskie może oddać wrażenia dźwiękowe • porównać ideologię Raskolnikowa ze <i>Zbrodni i kary</i> F. Dostojewskiego z ideałem nadczłowieka propagowanym przez F. Nietzschego • wyjaśnić – na podstawie komiksu <i>Człowieczeństwo jako cel</i> – któremu z filozofów (bohaterów tego dzieła) można przyznać rację • wskazać – w odniesieniu do fragmentu tekstu <i>Święty Franciszek Jacka Malczewskiego</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
				<p>śłanie przywołanych wierszy L. Staffa</p>	<p>ukazane w wierszach L. Staffa i T. Różewicza</p>	<p><i>i idea dionizyjskości</i> – elementy kultury dionizyjskiej na obrazie <i>Święty Franciszek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> porównać cechy stylu poetyckiego L. Staffa w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> oraz w lirykach <i>Krzywda</i> i <i>Zdarzenie</i>
<p>9. Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> (ZP i ZR)</p>	<p>podręcznik, s. 62–77</p> <ul style="list-style-type: none"> S. Wyspiański, <i>Wesele</i> (fr.) S. Wyspiański, <i>Portret Wandy Sienkowskiej w stroju scenicznym Panny Młodej z „Wesela”</i> S. Wyspiański, <i>Chochoły</i> J. Matejko, <i>Kościuszko pod Racławicami</i> J. Nowakowski, <i>Wstęp</i> [w:] Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> (fr.) A. Osęka, <i>O sławie obrazów</i> (fr.) postaci <i>Wesela</i> (infografika) D. Leszczyński, <i>Mit</i> 	<p>chłopomania młodopolska, mity narodowe, mity społeczne, teatr naturalistyczny, teatr antynaturalistyczny, styl zakopiański</p>	<ul style="list-style-type: none"> wynotować – na podstawie didaskaliów zamieszczonych w <i>Weselu</i> – elementy scenicznej przestrzeni i sfery dźwięków przedstawić bohaterów <i>Wesela</i> S. Wyspiańskiego podać przykłady scen komediowych w <i>Weselu</i> wskazać główne nurty tematyczne w dramaturgii S. Wyspiańskiego wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w <i>Weselu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przywołać – w odniesieniu do konkretnych fragmentów dramatu S. Wyspiańskiego – najważniejsze tematy poruszane w rozmowach bohaterów <i>Wesela</i> scharakteryzować bohaterów dramatu S. Wyspiańskiego wskazać w <i>Weselu</i> mity społeczne oraz mity narodowe przedstawić europejskie tendencje teatralne, do których nawiązuje Wyspiański, i te, z którymi artysta zrywa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić słowa Chochoła z początku aktu II wyjaśnić znaczenie rozmowy Poety i Rycerza określić funkcję postaci symbolicznych w dramacie S. Wyspiańskiego wymienić kilka współczesnych mitów społecznych (narodowych, politycznych) i określić ich wpływ na życie dzisiejszych Polaków wyjaśnić – na podstawie cytatów z II i III aktu <i>Wesela</i> – na czym polega poszu- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym się różni wizyta Wernyhory na weselu od pojawienia się innych zjaw omówić – w odniesieniu do komentarza J. Nowakowskiego – w jaki sposób zmienia się atmosfera i przestrzeń zdarzeń w aktach II i III wyjaśnić, dlaczego określenie „fantastyczny” nie wystarcza w opisie świata dramatu wyjaśnić – w kontekście <i>Wesela</i> – znaczenie idei o charakterze mitów społecznych wykorzystać w analizie wybranego dzieła J. Matejki wnioski płyną-

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<p>w <i>rękach zręcznych rzemieślników</i> (fr.)</p> <ul style="list-style-type: none"> wielka reforma teatru (infografika) F. Ziejka, „<i>Wesele</i>”. <i>W kręgu mitów polskich</i> (fr.) J. Malczewski, <i>Błędne koło</i> S. Wyspiański, <i>Portret Władysławy Ordon-Sosnowskiej w roli Krasawicy w dramacie „Bolesław Śmiały”</i> <i>Wesele</i> na scenie i ekranie (<i>Wesele</i>, reż. A. Wajda, 1972; <i>Wesele</i>, reż. J. Grzegorzewski, 2000; <i>Wesele</i>, reż. W. Smarzowski, 2004) – ZR R.B., <i>Jak woda na pustyni</i>, opinie o <i>Weselu</i> w reż. M. Grabowskiego, 2004 (fr.) – ZR stolice Młodej Polski – infografika (Kraków, Zakopane, Warszawa, Lwów) 		<ul style="list-style-type: none"> wymienić postaci oraz motywy symboliczne w dramacie S. Wyspiańskiego streścić artykuł D. Leszczyńskiego wskazać główne tendencje obowiązujące w teatrze modernistycznym wymienić nazwiska reformatorów teatru zapoznać się z wybranymi przykładami ekranizacji i inscenizacji <i>Wesela</i> wskazać w wypowiedzi M. Grabowskiego fragmenty mówiące o aktualności dramatu S. Wyspiańskiego wymienić stolice kulturalne Młodej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać zarówno sceny pominięte przez A. Wajdę, jak i te dodane przez reżysera napisać recenzję filmu A. Wajdy scharakteryzować stolice kulturalne Młodej Polski przedstawić cechy stylu zakopiańskiego 	<p>kiwanie przez bohaterów prawdy o sobie samych i o polskiej przeszłości</p> <ul style="list-style-type: none"> odszukać w <i>Weselu</i> fragmenty, które są przykładem synestezji scharakteryzować główne ośrodki kulturalne w okresie Młodej Polski wyjaśnić, co interpretacja A. Wajdy mówi na temat natury zjaw wskazać i uzasadnić, które kadry filmu A. Wajdy przypominają obrazy S. Wyspiańskiego i J. Matejki 	<p>ce z lektury fragmentów tekstu <i>O sławie obrazów</i> A. Osęki</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać – na podstawie tekstu D. Leszczyńskiego – jakie typy mitów odnajdujemy w <i>Weselu</i> Wyspiańskiego zredagować rozprawkę na temat konfrontacji mitów narodowych z rzeczywistością wyjaśnić – w odniesieniu do tekstu F. Ziejki – dlaczego <i>Wesele</i> można nazwać „dramatem myśli polskiej” opisać – w odniesieniu do tekstu dramatu, jak i wiersza [<i>I ciągle widzę ich twarze...</i>] – reformatorską wizję teatru S. Wyspiańskiego wyjaśnić związek obrazów J. Malczewskiego z dramatem S. Wyspiańskiego ocenić decyzje reżyserskie A. Wajdy (lub innego twórcy) w odniesieniu do tekstu <i>Wese-</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<p>podręcznik, s. 159 (antologia wybranych tekstów)</p> <ul style="list-style-type: none"> S. Wyspiański, [<i>I ciągle widzę ich twarze...</i>] 					<p><i>la</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejsze postaci związane z Krakowem okresu Młodej Polski
<p>10. *Gabriela Zapolska, <i>Moralność pani Dulskiej</i> (ZR)</p>	<p>podręcznik, s. 78–87</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Co pisze Dulska na Facebooku?</i>, rozmowa D. Wyżyńskiej z A. Glińską – ZR W. Podkowiński, <i>Szał uniesień</i> – ZR J.A. Kisielewski, <i>W sieci</i> (fr.) – ZR K. Jabłońska, <i>Ostygłe emocje</i> (fr.) – ZR K. Kozyra, <i>Piramida zwierząt</i> – ZR M.A. Potocka, <i>Kiedy kupa jest sztuką, a kiedy sztuka jest kupą?</i> (fr.) – ZR secesja – infografika sztuka interpretacji – architektura (A. Gaudí, Sagrada Família) <p>podręcznik, s. 160–</p>	<p>dulszczyzna, secesja (art nouveau), styl secesyjny, secesja w architekturze</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać – na podstawie didaskaliów zamieszczonych przed aktem I – wszystkie wskazówki informujące realizatorów przedstawienia o intencjach autorów sztuki i ocenie głównej bohaterki, a także jej środowiska wyjaśnić pojęcie moralności zrekonstruować kodeks moralny bohaterów <i>Moralności pani Dulskiej</i> zdefiniować pojęcie dulszczyzny wskazać – na podstawie fragmen- 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać grupy społeczne, które poczuły się urażone krytyką zawartą w dramacie G. Zapolskiej i w powieści <i>Pani Bovary</i> scharakteryzować – z punktu widzenia członków rodziny Dulskich – relacje panujące między poszczególnymi bohaterami wyjaśnić – na podstawie fragmentów <i>Ludzi bezdomnych</i> – na czym polegają rozterki doktora Judyńca scharakteryzować – na podstawie fragmentów tekstu <i>Ostygłe emocje</i> – reakcje współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> porównać odbiór dramatu G. Zapolskiej z recepcją powieści <i>Pani Bovary</i> G. Flauberta przedstawić swoje stanowisko na temat moralności w czasach współczesnych ocenić kodeks moralny bohaterów <i>Moralności pani Dulskiej</i> scharakteryzować relacje Dulskiej z córkami i synem wyjaśnić – w odniesieniu do fragmentów <i>Ludzi bezdomnych</i> – wymowę obrazu rozdartej sosny na końcu powieści S. Żeromskiego wskazać podobień- 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić – na podstawie <i>Moralności pani Dulskiej</i> oraz fragmentów <i>Ludzi bezdomnych</i> S. Żeromskiego – w jaki sposób można pogodzić karierę zawodową, chęć posiadania i dążenie do zaspokajania własnych potrzeb z etyką porównać międzypokoleniowe konflikty w rodzinie Dulskich z obecnymi trudnościami w kontaktach rodziców z dziećmi wskazać – w odniesieniu do rozmowy z A. Glińską – przyczyny popularności dulszczyzny we współczesnym pokoleniu zanalizować i zinterpretować obraz <i>Szał unie-</i>

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	162 (antologia wybranych tekstów) <ul style="list-style-type: none"> • S. Żeromski, <i>Ludzie bezdomni</i> (fr.) – ZR 		tów <i>Ludzi bezdomnych</i> – dylematy etyczne bohaterów powieści S. Żeromskiego <ul style="list-style-type: none"> • wymienić nazwiska głównych poetek działających w okresie Młodej Polski • określić – na podstawie rozmowy z A. Glińską – co decyduje o niestabilnej popularności dramatów G. Zapolskiej w polskim teatrze • opisać obraz <i>Szał uniesień</i> • scharakteryzować – na podstawie fragmentów dramatu <i>W sieci</i> – styl wypowiedzi Julii, głównej bohaterki dzieła J.A. Kisielewskiego • przedstawić wrażenia po obejrzeniu <i>Piramidy zwie-</i> 	W. Podkowińskiemu na jego obraz <i>Szał uniesień</i> <ul style="list-style-type: none"> • wymienić dzieła z poprzednich epok, które spotkały się z emocjonalną reakcją odbiorców • wskazać – na podstawie fragmentu dramatu <i>W sieci</i> – zabiegi stylistyczne oddające emocje Julii, głównej bohaterki dzieła J.A. Kisielewskiego • podać przykłady współczesnych dzieł sztuki, którym towarzyszą emocje podobne do wywołanych przez obraz W. Podkowińskiego i pracę K. Kozyry 	stwa i różnice w odbiorze obrazu <i>Szał uniesień</i> W. Podkowińskiego przez Julkę, bohaterkę dramatu <i>W sieci</i> J.A. Kisielewskiego, oraz przez współczesnych odbiorców <ul style="list-style-type: none"> • ocenić styl wypowiedzi głównej bohaterki dramatu <i>W sieci</i> • scharakteryzować cechy stylu secesyjnego 	<i>sień</i> W. Podkowińskiego <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować i zinterpretować pracę <i>Piramida zwierząt</i> K. Kozyry • ocenić słuszność stanowiska M.A. Potockiej na temat współczesnej sztuki • zanalizować i zinterpretować secesyjne dzieła architektoniczne

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
			<p>rzqt K. Kozyry</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić głównych twórców stylu secesyjnego podać najważniejsze wyznaczniki sztuki secesyjnej 			
<p>11. Władysław Stanisław Reymont, <i>Chłopi</i> (tom I) (ZP i ZR)</p>	<p>podręcznik, s. 88–97</p> <ul style="list-style-type: none"> S. Balbus, <i>Pory roku</i> (fr.) F. Ziejka, <i>Władysław Stanisław Reymont – „Chłopi”</i> (fr.) L. Wyczółkowski, <i>Siewca</i> F. Pautsch, <i>Nowożeńcy</i> F. Ruszczyca, <i>Pejzaż ze stogami</i> L. Tatarowski, <i>Dialog „słowa ludowego” ze „słowem uczonym”, czyli o ludowości w literaturze i kulturze Młodej Polski</i> (fr.) E. Redliński, <i>Konopielka</i> (fr.) – ZR Ezop, <i>Chłop i satyr</i> – ZR 	<p>femme fatale, patriarchy, stylizacja literacka, czas sacrum, czas profanum</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać – na podstawie pierwszego tomu <i>Chłopów</i> – wady i zalety życia w społeczności patriarchalnej streścić fragment tekstu S. Balbusa opisać wrażenia po obejrzeniu obrazu <i>Siewcy</i> wskazać – w odniesieniu do dzieła F. Pautscha – detale w ubiorze postaci, które wskazują, że są to nowożeńcy zdefiniować pojęcie czasu sacrum i czasu profanum streścić fragment powieści E. Re- 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować – na podstawie pierwszego tomu <i>Chłopów</i> – zjawisko patriarchy opisać – na podstawie zakończenia pierwszego tomu <i>Chłopów</i> oraz fragmentów tekstu S. Balbusa – jaki obraz natury i człowieka wyłania się z powieści S.W. Reymonta określić sposób przedstawienia bohatera na obrazie <i>Siewca</i> opisać – w odniesieniu do dzieła <i>Nowożeńcy</i> – uczucia, których może doznawać para bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić wpływ porządku obrzędowo-liturgicznego na życie bohaterów <i>Chłopów</i> opisać – na podstawie znajomości pierwszego tomu <i>Chłopów</i> oraz fragmentów tekstu F. Ziejki – na czym polega porządek życia i śmierci opisany w powieści S.W. Reymonta omówić kompozycję, kolory, tło pejzażowe na obrazach <i>Siewca</i> i <i>Nowożeńcy</i> porównać przebieg niedzielnego obiadu w <i>Borynów w Chłopach</i> i <i>Kaziuków</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określić – na podstawie początkowego fragmentu <i>Chłopów</i> – na czym polega stylizacja (dialektyzacja) w dialogach, a na czym – w opisach powieściowych porównać uczucia bohaterów ukazanych na obrazie <i>Nowożeńcy</i> z emocjami, które mogły towarzyszyć Jagnie podczas wesela ocenić – na podstawie fragmentów tekstu L. Tatarowskiego – zasługi młodopolskich artystów w krzewieniu kultury wiejskiej dokonać analizy pejzażu F. Ruszczyca, wykorzystując wiadomości o impresjonizmie

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<ul style="list-style-type: none"> J. Jordaens, <i>Satyr i wieśniak</i> – ZR T-Raperzy znad Wisły, <i>Chłopi</i> (fr.) T. Różewicz, <i>Rozmowa ojca z synem o zabijaniu czasu</i> – ZR 		<ul style="list-style-type: none"> dlińskiego scharakteryzować postać Kaziuka (głównego bohatera, a zarazem narratora <i>Konopielki</i>) streścić bajkę Ezopa opisać sytuację ukazaną na obrazie <i>Satyr i wieśniak</i> wyjaśnić końcowe przesłanie utworu <i>Chłopi</i> T-Raperów znad Wisły wymienić tematy podjęte przez bohaterów lirycznych w wierszu T. Różewicza porównać relacje Boryny z córką Józią z opisem stosunków między ojcem a synem w wierszu T. Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> ukazana na tym obrazie przedstawić – na podstawie fragmentów <i>Konopielki</i> – przebieg niedzielnego obiadu w domu Kaziuków wyjaśnić bezpośrednie przyczyny gniewu Kaziuka (bohatera, a zarazem narratora) wskazać elementy podobieństwa między bajką Ezopa a obrazem <i>Satyr i wieśniak</i> scharakteryzować warstwę tekstową fragmentów piosenki T-Raperów znad Wisły opisać – w odniesieniu do wiersza T. Różewicza – w jaki sposób w trakcie rozmowy zmieniał się stosunek ojca do syna 	<ul style="list-style-type: none"> w <i>Konopielce</i> zinterpretować – w odniesieniu do cech zjawiska patriarchy – przywołaną scenę z <i>Konopielki</i> przedstawić morał wynikający z bajki Ezopa określić swoje stanowisko wobec stwierdzenia, że piosenka <i>Chłopi</i> to bryk wyjaśnić – na podstawie wiersza <i>Rozmowa ojca z synem o zabijaniu czasu</i> – jaką rolę w wychowaniu i kształtowaniu opinii osoba mówiąca w tym liryku przypisuje mediom 	<ul style="list-style-type: none"> w malarstwie określić rolę satyry w kreowaniu życia wiejskiego przez E. Redlińskiego zabrać głos w dyskusji na temat gościnności, uzasadniając swe zdanie ocenić, w jakim stopniu obiektem satyry E. Redlińskiego jest chłopskie zacofanie porównać stosunek Kaziuka i satyra z bajki Ezopa do nieznanych wcześniej doświadczeń ocenić funkcje komizmu i ironii w piosence <i>Chłopi</i> zinterpretować zakończenie wiersza T. Różewicza porównać – na podstawie pierwszego tomu <i>Chłopów</i> i wiersza T. Różewicza – relacje między osobą dojrzałą a wchodzącą w dorosłość wyjaśnić i uzasadnić

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
						swój stosunek do wzorca rodziny patriarchalnej i liberalnej
12. Joseph Conrad, <i>Jądro ciemności</i> (ZP i ZR)	<p>podręcznik, s. 58</p> <ul style="list-style-type: none"> F. Nietzsche, <i>Poza dobrem i złem</i> (fr.) – ZR <p>podręcznik, s. 98–109</p> <ul style="list-style-type: none"> J. Conrad, <i>Jądro ciemności</i> (fr.) A. Fiut, <i>Wariacje o „Jądrze ciemności”</i> (fr.) C. Miłosz, <i>Traktat moralny</i> (fr.) F. Nietzsche, <i>Z genealogii moralności</i> (fr.) – ZR <i>Czas Apokalipsy</i>, reż. F.F. Coppola, 1979 <i>Jądro ciemności</i>, reż. N. Roeg, 1993 M. Vargas Llosa, <i>Marzenie Celta</i> (fr.) – ZR 	nihilizm, postkolonializm, nihilizm Nietzschego	<ul style="list-style-type: none"> określić elementy świata przedstawionego w powieści Conrada scharakteryzować Marlowa i określić jego funkcję w powieści podać znaczenie terminu <i>postkolonializm</i> wskazać negatywne aspekty kolonializmu przywołać właściwe cytaty charakteryzujące postać Kurtza napisać rozprawkę oceniającą postać Kurtza streścić problematykę fragmentu traktatu <i>Poza dobrem i złem</i> oraz fragment pracy <i>Z genealogii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować – na podstawie odpowiednich fragmentów – język opowieści w dziele J. Conrada omówić, w jaki sposób Marlow przedstawia tubylców opisać – na podstawie <i>Jądra ciemności</i> – obraz Afrykańczyków i kolonizatorów omówić dokonania Kurtza jako agenta handlowego wskazać w <i>Jądrze ciemności</i> fragmenty stanowiące wypowiedź jeszcze innego niż Marlow narratora wskazać – na podstawie fragmentów dzieł F. Nietzschego 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić – na podstawie powieści <i>Jądro ciemności</i> – obraz Afrykańczyków i kolonizatorów określić sposób narracji Marlowa wyjaśnić – na podstawie <i>Jądra ciemności</i> oraz własnych sądów – stwierdzenie mówiące, że Kurtz to „nihilista zrozpaczony” określić związek pojęcia <i>postkolonializm</i> z fabułą <i>Jądra ciemności</i> zinterpretować znaczenie tytułowego „jądra ciemności” podać związek między fragmentem poematu C. Miłosza a problemami zasygnalizowanymi w <i>Jądrze ciemności</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić i uzasadnić, w jakim stopniu <i>Jądro ciemności</i> podważa, a może utrwała tzw. kolonialną wizję świata zanalizować i ocenić postawę Kurtza i jego stosunek do innych ludzi wyjaśnić wpływ sposobu narracji Marlowa na kształt powieści J. Conrada przygotować tekst mowy Marlowa na temat Kurtza wyjaśnić związek między tytułowym „jądrem ciemności” a „czarem ohydny”, o którym mówił Marlow określić – w odniesieniu do fragmentu pracy <i>Z genealogii moralności</i> – z którą odmianą moralności kojarzy się postawa Marlowa

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
			<p><i>moralności</i> F. Nietzschego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić pozaliterackie adaptacje <i>Jądra ciemności</i> streścić główne tezy tekstu <i>Wariacje o „Jądrze ciemności”</i> A. Fiuta wyjaśnić – na podstawie fragmentów powieści <i>Marzenie Celta</i> – czego dowiadujemy się o zdarzeniach w Kongu na przełomie XIX i XX w. 	<p>– jaka relacja łączy jednostki o „moralności dostojnej” z tymi o „moralności niewolników”</p> <ul style="list-style-type: none"> porównać wybrane adaptacje <i>Jądra ciemności</i> z ich literackim pierwowzorem wskazać – na podstawie tekstu <i>Wariacje o „Jądrze ciemności”</i> – postaci Innego w powieści J. Conrada wskazać – w odniesieniu do <i>Jądra ciemności</i> i <i>Marzenia Celta</i> – elementy podobieństwa w kreacji obrazu rzeczywistości afrykańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i uzasadnić – na podstawie wniosków wpływających z fragmentu pracy <i>Z genealogii moralności</i> – które postaci z <i>Jądra ciemności</i> można łączyć z „moralnością panów”, a które – z „moralnością niewolników” wskazać – na podstawie wybranej adaptacji powieści J. Conrada – środki, dzięki którym twórcy filmu budują przestrzeń zdarzeń i nastroj fabuły wyjaśnić – w odniesieniu do refleksji A. Fiuta – jakiej „porażającej prawdy o istocie cywilizacji” można się domyślać na podstawie <i>Jądra ciemności</i> scharakteryzować i ocenić – w kontekście fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść się do poglądów F. Nietzschego zawartych we fragmentach pracy <i>Z genealogii moralności</i> i zestawić je z problematyką <i>Jądra ciemności</i> uzasadnić, w jakiej mierze tytuły <i>Jądro ciemności</i> i <i>Czas Apokalipsy</i> są bliskoznaczne wyjaśnić – na podstawie wniosków A. Fiuta – w jakim stopniu <i>Jądro ciemności</i> może być wyrazem zgody na kolonialne praktyki białych w Afryce określić swoje stanowisko wobec opinii bohaterów powieści <i>Marzenie Celta</i> na temat dzieła J. Conrada

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
					powieści <i>Marzenie Celta</i> – postawę Stanleya	
13. Janusz Anderman, <i>To wszystko</i> (ZR)	<p>podręcznik, s. 110–115</p> <ul style="list-style-type: none"> J. Anderman, <i>To wszystko</i> (fr.) – ZR Q. Buchholz, <i>Pewien listopadowy poranek</i> – ZR C. Miłosz, <i>Ale książki</i> – ZR Q. Buchholz, <i>Książkowa latarnia</i> – ZR L. Mergler, <i>Ogrody Gutenberga i okolice</i> – ZR B. Schulz, rysunek z karty tytułowej <i>Xięgi bałwochwalczej</i> – ZR 	<p>mity narodowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> zapropnować – w odniesieniu do powieści <i>To wszystko</i> – dalszy ciąg losów pisarza i jego książek, a następnie zestawić swoje domysły z wizją J. Andermana scharakteryzować – na podstawie opinii narratora powieści <i>To wszystko</i> – współczesnych odbiorców kultury wskazać – na podstawie opinii narratora z powieści <i>To wszystko</i> – przykłady marketingowej siły mediów przedstawić słownikową definicję terminu <i>pa-</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić decyzję M. Torma, bohatera powieści <i>To wszystko</i>, który zaprzestał tworzenia literatury przedstawić siebie jako odbiorcę kultury określić związek między sposobem wypowiedzania się bohaterów a zajmowaną przez nich pozycją społeczną i przyjętą postawą moralną wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wybranego obrazu Q. Buchholza wskazać – w odniesieniu do utworu C. Miłosza – jakie środki językowe zastosował poeta, by oddać stany trwałości 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swój stosunek na temat sądu narratora o sytuacji literatury podać przykłady dzieł, które wywarły wpływ na ucznia będącego w roli odbiorcy kultury, oraz uzasadnić swój wybór wyjaśnić – na podstawie wiersza C. Miłosza – co oznacza nazwanie książek „dobrze urodzonymi” określić swój stosunek do literatury wyjaśnić – na podstawie <i>Ogrodów Gutenberga i okolic</i> – jakie znaczenie dla rozwoju osobowości ma czytanie powieści 	<ul style="list-style-type: none"> porównać – na podstawie książki <i>To wszystko</i> oraz obserwacji współczesnego życia kulturalnego – status pisarza młodopolskiego oraz żyjącego w czasach obecnych zanalizować i zinterpretować wiersz C. Miłosza wyjaśnić metaforyczny tytuł eseju L. Merglera i ostatniego zdania tego tekstu wyjaśnić i uzasadnić, jakie znaczenie dla rozwoju własnej osobowości ma czytanie powieści

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
			<p><i>parazzi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> nadać własne tytuły obrazom Q. Buchholza wskazać różnice językowe dotyczące bohaterów powieści wskazać – w odniesieniu do wiersza C. Miłosza – wydarzenia i zjawiska, jakie artysta przeciwstawia trwałości książek określić – na podstawie eseju L. Merglera – co przeszkadza czytelnikowi w wyborze wartościowej książki 	<p>i zmienności</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawić – w odniesieniu do <i>Ogrodów Gutenberga i okolic</i> – prognozy na temat przyszłości książek 		
<p>14. „Słowo jest potęgą...” – <i>Pożegnanie człowieka czytającego</i> Edwina Bendyka (ZP)</p>	<p>podręcznik, s. 116–118</p> <ul style="list-style-type: none"> E. Bendyk, <i>Pożegnanie człowieka czytającego</i> (fr.) 	<p><i>homo legens</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> czytać poprawnie tekst, wykazując się jego zrozumieniem określić pojęcie <i>homo legens</i> wytłumaczyć porównanie książki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jakim celu autor przywołał liczbę opublikowanych książek powiedzieć, dlaczego sytuacja czytelnictwa nie wydaje się autorowi artyku- 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować – na podstawie tekstu E. Bendyka – stan współczesnego czytelnictwa przedstawić opinie autora na temat internetu i roli tego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, w jaki sposób komputer wpłynął na potrzebę pisania i czytania określić – na podstawie własnych obserwacji – jaką rolę odgrywa internet w kształtowaniu

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
			do koła <ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat roli internetu 	łą groźna <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, jaką rolę odgrywa Google według N. Carra, a jaką – według A. Giffarda 	medium w kulturze <ul style="list-style-type: none"> zredagować krótką wypowiedź na temat własnego stosunku do książek 	hierarchii wartości <ul style="list-style-type: none"> zredagować esej, w którym przedstawi opinię o ludziach czytających książki
15. * „Promujemy czytanie” (ZR)	lekcja głośnego czytania dzieł pochodzących z okresu Młodej Polski (np. S. Żeromski, <i>Ludzie bezdomni</i> ; W. Berent, <i>Próchno</i> ; T. Rittner, <i>W małym domku</i> ; J.A. Kisielewski, <i>W sieci</i> ; W. Perzyński, <i>Lekomyślna siostra</i>)		<ul style="list-style-type: none"> poprawnie przeczytać tekst 	<ul style="list-style-type: none"> czytać, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie czytać, zwracając uwagę na wartości zawarte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czytać, oddając głosem interpretację tekstu
16. Praca klasowa z omówieniem (ZP)			<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst zgodny z tematem 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać wyboru materiału potrzebnego do pracy 	<ul style="list-style-type: none"> dobrać właściwą argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie zredagować tekst, wykazując się znajomością tematu, doбором argumentacji i własnymi sędami
17. Wartościowa czy antywartościowa? – sądy o Młodej Polsce (ZP)	podręcznik, s. 128–130 <ul style="list-style-type: none"> A. Hutnikiewicz, <i>Upadek i odrodzenie Młodej Polski</i> (fr.) I. Fik, <i>Zaczarowane</i> 		<ul style="list-style-type: none"> czytać tekst ze zrozumieniem wyjaśnić, na czym – zdaniem A. Hutnikiewicza – polegała przewaga ar- 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić – w odniesieniu do tekstu A. Hutnikiewicza – co odróżnia sztukę realistyczną i naturalistyczną od kracjo- 	<ul style="list-style-type: none"> określić stosunek A. Hutnikiewicza do sztuki realistycznej, naturalistycznej i kracjonistycznej wyjaśnić – w odwo- 	<ul style="list-style-type: none"> porównać sąd A. Hutnikiewicza i C. Miłosza na temat języka modernistów wskazać cechy wspólne w literaturze Młodej

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
	<i>koło [Rzecz o Młodej Polsce]</i> (fr.) <ul style="list-style-type: none"> C. Miłosz, <i>Od początku tamtego stulecia</i> (fr.) 		tystów młodopolskich nad ich następcami <ul style="list-style-type: none"> wskazać we fragmentach <i>Upadku i odrodzenia Młodej Polski</i> przykłady określające rozumienie hasła „sztuka dla sztuki” przez autora tekstu 	nistycznej <ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić główne założenia zawarte w przywołanych fragmentach tekstów krytycznoliterackich 	łaniu do tekstu A. Hutnikiewicza – na czym polegało nowatorstwo poetyki modernistów w zakresie wersyfikacji <ul style="list-style-type: none"> ocenić poglądy autorów przywołanych tekstów krytycznoliterackich na temat kultury modernizmu 	Polski i baroku <ul style="list-style-type: none"> określić wpływ Młodej Polski na kształt kolejnych epok kulturowych ocenić dorobek epoki Młodej Polski, popierając swój sąd argumentami
18. Mój projekt (np. wystawa: <i>Młody „google inteligent” wobec młodopolskiej zadumy</i>) (ZR) UWAGA: Realizacja projektu (np. liczba przeznaczonych na niego godzin, wybór tematu) zależy od decyzji nauczyciela uwarunkowanej możliwościami czasowymi	podręcznik, s. 132–133		<ul style="list-style-type: none"> przygotować na podstawie sugestii oraz pomysłów innych osób (np. nauczyciela, kolegów z klasy) – projekt nawiązujący do zagadnień kulturowych i literackich omawianych na lekcji zbierać materiały oraz podjąć próbę zaplanowania swojego czasu i zarządzania nim zgodnie ze wskazówkami innych 	<ul style="list-style-type: none"> wnosić pewne pomysły 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować projekt samodzielnie dobierać materiały i wybierać metodę realizacji ustalić, w jakiej konwencji projekt będzie utrzymany przygotować pracę w określonym czasie wykorzystywać do wykonania projektu rozmaite konteksty (np. filozoficzne, literackie, artystyczne itp.) operować słownictwem dostosowa- 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować projekt samodzielnie, wykorzystując w sposób twórczy zdobytą wiedzę i umiejętności dzielić się – podczas prezentacji – zdobytą wiedzą w sposób atrakcyjny i ciekawy dla odbiorców być – podczas pracy w grupie – inicjatorem pomysłów (odgrywać rolę lidera), inspirować zespół do działania

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
<p>oraz umiejętnościami i zainteresowaniami zespołu klasowego.</p> <p>Przedstawione zagadnienie (Mój projekt) przypisano do zakresu rozszerzonego, ale można je także zrealizować w zakresie podstawowym. Decyzja należy do polonisty.</p>			<ul style="list-style-type: none"> • rozwijać umiejętność korzystania z dobrych stron internetowych <p>Uwaga: W realizacji projektu uczeń jest jedynie biernym wykonawcą pomysłów innych.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • rozumieć temat i formy projektu • wpływać na decyzje grupy 	
<p>19. Umiem – poznaję więcej. Powtórzenie wiadomości z Młodej Polski, ćwiczenie umiejętności w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnych i ustnych (ZP i *ZR)</p>	<p>podręcznik, s. 131 (Nie tylko do lekcji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mapa myśli <p>podręcznik, s. 133–136</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umiem – poznaję więcej (np. krzyżówka, tabele; J. Mehofffer, <i>Vita – somnium breve</i>, witraż) 		<ul style="list-style-type: none"> • podać daty graniczne Młodej Polski • wymienić kulturalne stolice Młodej Polski • wyjaśnić znaczenia terminów: dekadentyzm, symbolizm, ekspresjonizm, impresjonizm, filister, dekadent, synestezja • wymienić teksty kultury zawierają- 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać się ogólną znajomością zagadnień dotyczących Młodej Polski • wymienić artystów działających w głównych ośrodkach kulturalnych Młodej Polski • podać przykłady obecności w literaturze Młodej Polski następujących pojęć: dekadentyzm, symbolizm, filister, deka- 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie rozwiązać krzyżówkę dotyczącą kultury Młodej Polski • wskazać w tekstach kultury omawianych na lekcjach przykłady elementów symbolicznych, ekspresjonistycznych, impresjonistycznych itp. • poprawnie wypełnić tabele powtórzeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie wykonać wszystkie polecenia i zadania zamieszczone w bloku: Umiem – poznaję więcej • podzielić się wrażeniami z pobytu w miastach będących ośrodkami życia kulturalnego w Młodej Polsce • przygotować prezentację multimedialną charakteryzującą rolę sztuki i artysty w programach oraz utworach

Zagadnienie	Materiał nauczania	Pojęcia	Wymagania			
			konieczne – ocena dopuszczająca	podstawowe – ocena dostateczna	rozszerzające – ocena dobra	dopełniające – ocena bardzo dobra
			Uczeń potrafi:			
			<p>ce elementy impresjonistyczne i ekspresjonistyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> opisać – w odniesieniu do witraża J. Mehoffera – przedstawione postaci oraz kompozycję sceny 	<p>dent, synestezja</p> <ul style="list-style-type: none"> napisać referat na temat motywów i wątków miłosnych w literaturze młodopolskiej zwrócić uwagę na istotne detale obecne w dziele J. Mehoffera (np. przedmioty towarzyszące zmarłej, ubiór siedzących kobiet) i określić ich wpływ na interpretację witrażu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać postawy dekadentkie przełomu XIX i XX w. z postawami ludzi czasów współczesnych wygłosić referat na temat motywów i wątków miłosnych w literaturze pozytywistycznej i młodopolskiej przygotować się merytorycznie do wizyty w muzeum związanym z kulturą Młodej Polski (np. w Krakowie: Muzeum S. Wyspiańskiego czy Dom J. Mehoffera) poszukać tłumaczenia łacińskiego tytułu witrażu J. Mehoffera wskazać wartości uniwersalne w utworach młodopolskich 	<p>okresu Młodej Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> zanalizować i zinterpretować witraż <i>Vita – somnium breve</i> J. Mehoffera